

94. møde

Onsdag den 17. maj 2000 kl. 10.00

Dagsorden

1) Første behandling af lovforslag nr. L 288:

Forslag til lov om Danmarks deltagelse i den fælles valuta.

Af udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen).
(Fremsat 2/5 2000).

2) Forespørgsel nr. F 61:

Forespørgsel til udenrigsministeren [om Dansk Udenrigspolitisk Instituts udredning om udviklingen i EU siden 1992 på de områder, der er omfattet af de danske forbehold].

Af Claus Larsen-Jensen (S), Charlotte Antonsen (V), Lene Espersen (KF), Kristian Thulesen Dahl (DF), Mimi Jakobsen (CD), Elisabeth Arnold (RV), Keld Albrechtsen (EL) og Frank Dahlgaard (UP).

(Forespørgslen anmeldt 10/5 2000. Fremme af forespørgslen vedtaget 12/5 2000).

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 156:

Forslag til folketingsbeslutning om folkeafstemning om ophævelse af de fire danske forbehold. Af Kim Behnke (FRI) og Frank Dahlgaard (UP) m.fl.

(Fremsat 9/5 2000).

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 159:

Forslag til folketingsbeslutning om at holde fast i kronen.

Af Frank Dahlgaard (UP).

(Fremsat 12/5 2000).

5) Spørgsmål til ministrene.

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Undervisningsministeren (Margrethe Vestager) har meddelt mig, at hun ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø.

(Lovforslag nr. L 291).

Medlemmer af Folketinget Kristen Touborg (SF) og Jes Lunde (SF) har meddelt mig, at de ønsker at tage følgende forespørgsel nr. F 60, som blev anmeldt den 4. maj 2000, tilbage.

Forespørgslen er hermed bortfaldet.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Første behandling af lovforslag nr. L 288:

Forslag til lov om Danmarks deltagelse i den fælles valuta.

Af udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen).
(Fremsat 2/5 2000).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Formanden:

Efter ønske skal jeg fastsætte en taletid for ordførere på indtil 10 minutter i første omgang.

Forhandling

Claus Larsen-Jensen (S):

Socialdemokratiets politiske vision har altid handlet om at styrke menneskers muligheder og rettigheder og tryghed på et solidarisk grundlag i det enkelte land og også internationalt. Hensynet til mennesker og miljø går foran ensidigt hensyn til marked og penge.

Igennem det 20. århundrede er det lykkedes nationalt at få vedtaget spilleregler, så der har kunne skabes høj velstand og velfærd i Danmark og i andre lande i vores del af Europa.

Ved starten på det 21. århundrede står vi og andre lande i Europa over for nogle nye udfordringer, hvis løsning forudsætter et internationalt samarbejde om fælles spilleregler, for at vi i fællesskab i hele Europa og hver for sig i vores lande kan sikre stabilitet, tryghed og udvik-

lingsmuligheder for befolkningerne og væрге os i fællesskab mod globaliseringens negative konsekvenser og udnytte dens muligheder.

National selvtilstrækkelighed, indadvendthed og forandringsangst over for fremtiden giver en falsk tryghed om, at alt forbliver, som det er eller var.

Globaliseringen stiller os over for store udfordringer. Risikoen for valutaspekulation skal man væрге sig imod i tide. Tæppet kan trækkes væk under vores velstand og velfærd på ingen tid. Globaliseringen efterlader et tomrum for demokratisk indflydelse, hvor det alene er markedet, der bestemmer, hvis ikke vores lande går sammen om at skabe spilleregler, der kan ændre udviklingen.

Det er et nyt Europa, vi står over for efter Murens fald. 12 lande er på vej som nye EU-medlemmer. Flere lande vil komme til. Det er en historisk chance, men også en kæmpeudfordring for os i Europa. Det er netop nu, der er brug for, at visionen for fremtidens Europa er klar og forståelig for alle, at vi ved, hvor vi vil hen med Europa, og at det samtidig ses i klar sammenhæng med, hvad vi vil hos os selv i Danmark.

EU er ikke en trussel, men tværtimod det bedste værktøj, vi har til at sætte fremtidens politiske dagsorden for Europa og globalt. Det handler om målrettet politisk forandringsledelse med en strategisk vision for fremtidens Danmark i Europa, hvor indsatsen i EU og hjemme er hinandens forudsætning og ikke deres modsætning.

Det socialdemokratiske mål for Europa bygger på demokrati, rettigheder og menneskelige værdier, økonomisk vækst og social udvikling, velstand og velfærd for alle i hele Europa, fuld beskæftigelse, ligebehandling, sundt miljø, sunde fødevarer, bæredygtighed, holdbare samfund, dynamik og udvikling, respekt for befolkningernes og landenes forskellighed, særpræg, identitet, kultur, sprog og mangfoldighed som en styrke for udviklingen af fremtidens Europa. Det er et helt Europa. Det er et solidarisk Europa mellem rige og fattige lande og regioner i Europa i forhold til resten af verden. Det er et Europa, der påtager sig et globalt, solidarisk ansvar.

Gennem EU skal der med samarbejde opnås alt dette samt opnås en politisk, økonomisk og social stabilitet i hele Europa, så fred er en selvfølge.

Spørgsmålet om Danmarks fulde deltagelse i Den Økonomiske og Monetære Union og den fælles valuta skal ses i dette perspektiv. Det er et middel, der skaber stabilitet til at nå de politiske mål.

Beslutningen handler således ikke kun snævert om penge, men om at indgå i dette samarbejde, fordi det punkt 1 øger Danmarks direkte indflydelse på beslutningerne om den valuta- og rentepolitik, som under alle omstændigheder påvirker os, punkt 2 mindsker risikoen for, at valutaspekulation og kriser kan undergrave dansk velstand og velfærd, og punkt 3 styrker vores økonomi og beskæftigelse. Det er samlet set bedst for Danmark at være med i den fælles valuta.

Danmark er i forvejen med i ØMU'en og opfylder de krav om orden i økonomien, der skal opfyldes, for det gavner os selv bedst. Det er som i privatøkonomien: Ens frihed er nu størst, når man ikke har for stor gæld, ikke vedvarende har underskud på sit husholdningsbudget, og når inflationen ikke undergraver lønnen.

Uanset et ja eller nej ved folkeafstemningen den 28. september 2000 er vi med i hovedelementerne i ØMU'en. Vi har pligterne, men ikke medindflydelse på beslutningerne. Skal vores interesser som danskere varetages, så sker det bedst ved at være med. ØMU'en og den fælles valuta er i dag ikke længere et teoretisk projekt. 11 lande er med, flere er på vej ind; ansøgerlandene ønsker ikke discountmedlemskab.

ØMU'en har også ændret karakter, så kordinationen af den økonomiske politik og beskæftigelsespolitikken fra topmødet i Lissabon i marts 2000 i dag sikrer, at kravet om beskæftigelse er det tætteste, man kan komme på et ekstra konvergenskrav.

Med den fælles valuta og det europæiske system af centralbanker, som består af landenes nationalbanker og Den Europæiske Centralbank, ruster de deltagende lande sig til at udnytte de store fordele, der kan opnås i fællesskab, til at skabe økonomisk vækst og beskæftigelse.

Alle lande afgiver retten til at devaluere, så ingen kan falde de andre i ryggen. Det, vi opnår, er altså langt større end det, vi afgiver. For udviklingen i EU kommer den fælles valuta og ØMU-samarbejdet til at styrke vores fælles fremtidsmuligheder i de europæiske lande, fordi vi hermed skaber en stabil ramme for det økonomiske, handelsmæssige og politiske sam-

arbejde imellem landene, hvor det meste er intern handel.

Det, vi skal tage stilling til den 28. september, handler kort sagt om, om det er en god idé, at vi får indflydelse på de forhold, der har afgørende betydning for vores økonomi, rente, beskæftigelse osv. I den sidste ende afgør det vores levestandard og muligheder for finansiering af velfærdssamfundet, det, der skal sikre trygheden for os alle.

I en turbulent forandringstid er det, trods en nuværende stærk dansk økonomi, ekstra vigtigt at have et fremsyn og udsyn og en langsigtet vision og strategi for Danmarks udvikling og placering i Europa i fremtiden. Som deltager i den fælles valuta vil Danmark i et udvidet EU få en central placering som nyt vækst- og udviklingscenter i den vestlige del af Østersøregionen. Det er samtidig muligheden for, at vi kan være i front i udviklingen i EU-samarbejdet.

At stå uden for den fælles valuta kan selvfølgelig sagtens lade sig gøre, men det har da en pris i form af manglende indflydelse, større risiko og sårbarhed, mindre stabilitet, ekstra omkostninger og højere rente, og det vil skabe usikkerhed om Danmarks placering i Europa og kan risikere at mindske vores generelle indflydelse på udformningen af fremtidens Europa.

Hvis EU-modstanderne og de øvrige nejsigere fortsat mener, at Danmark, uanset resultatet af folkeafstemningen den 28. september, skal fortsætte fastkurspolitikken og opfylde ØMU'ens krav, så står valget egentlig imellem, om vi vil have indflydelse på de vilkår, vi alligevel skal leve med, eller om vi vil vente uden for døren, til de andre meddeler, hvad de har besluttet, og hvor vores formelle frihed herefter vil være begrænset til at gøre nøjagtig det samme, som de andre allerede har besluttet.

Vi skal efter vores opfattelse være med til at få reel indflydelse på de konkrete beslutninger, som træffes i forbindelse med den fælles valuta og rentepolitikken. Men det handler altså også om at placere Danmark, så vi har den stærkest mulige platform for at forfølge de politiske mål, vi som danskere har for fremtidens Europa.

Et stærkt samarbejde om en fælles valuta vil også give EU øget styrke til at kunne magte udviklingen med de øst- og centraleuropæiske lande. Det vil samtidig øge EU-landenes fælles muligheder for at bidrage til at sætte en ny global dagsorden. Og for os selv i Danmark vil det styrke vores muligheder for at have den nød-

vendige stabilitet til at udvikle velfærdssamfundet.

Som danskere lever vi af at handle med vores naboer. Danmark har altid gennem sin historie været afhængig af de vilkår, der herskede hos vores naboer i Europa. Tænk engang, med EU har vi og andre mindre lande for første gang i historien en situation, hvor vi ikke bare skal indordne os de store og deres rivalisering. Med EU har vi fået skabt et Europa, hvor de store accepterer spilleregler, der binder dem sammen internt, så de ikke kommer i modsætning til hinanden, og hvor de store er underlagt ligeværdige spilleregler i forhold til små nationer. Det indskrænker ikke, men udvider tværtimod det råderum, som Danmark og andre små lande får herved.

Den fælles valuta og ØMU'en er et middel til at sammentømre dette fællesskab. Også i dette tilfælde betyder fælles spilleregler i Europa størst fordel for de små, som under andre omstændigheder ville komme i klemme.

Deltagelse i den fælles valuta er ikke en trussel, men tværtimod et tilbud, som vi burde være stærkt tilfredse med. Med loven om Danmarks deltagelse i den fælles valuta tilvejebringes det grundlag, som den danske befolkning skal tage stilling til ved folkeafstemningen den 28. september. Socialdemokratiet anbefaler et klart ja, fordi det er bedst for Danmark. Vi støtter lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg lagde mærke til, at hr. Claus Larsen-Jensen helt indlod at komme ind på de mange tvangsbestemmelser, der er i det lovforslag, som denne her debat jo faktisk skulle handle om. Den socialdemokratiske ordfører kom stort set slet ikke ind på det konkrete.

Derfor vil jeg godt spørge hr. Claus Larsen-Jensen, om Socialdemokratiet er enig i, at ved den lovændring, der nu lægges op til, hvor nationalbankloven skal ændres, bliver det hensynet til prisstabilitet og lav inflation, der skal gå forud for beskæftigelsen. Hr. Claus Larsen-Jensen talte en masse om beskæftigelsen, men er Socialdemokratiet enig i og støtter, at prisstabilitet skal være det, der går foran, og beskæftigelsen bliver så det, der kommer i sidste række?

Det er jo indholdet i Traktaten, og det fremgår klart af bemærkningerne, at det også er den ændring, der skal ske af nationalbankloven.

Så snakker hr. Claus Larsen-Jensen om indflydelse, men er det ikke korrekt, at lovforslaget går ud på, at der ikke længere må øves nogen politisk indflydelse på den linje, nationalbankdirektørerne fører, og at vi altså derfor heller ikke kan få nogen indflydelse på, hvad den danske nationalbankdirektør evt. måtte føre af politik nede i Centralbanken?

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Ja, stakkels lille Danmark alene i verden, men stemmer vi ja, så er vi centrum for investeringerne, og det bliver så dejlig lyst. Det er vel essensen af det, hr. Claus Larsen-Jensen har forsøgt at bilde Folketinget ind med sin ordførertale her i dag. Mage til sludder! Kan vi ikke bare lige få en socialdemokratisk realitetssans, der dog går så vidt som til en bekræftelse af, at Sverige og Storbritannien faktisk også er uden for euroen, men inden for EU ligesom Danmark.

Det andet, jeg vil spørge hr. Claus Larsen-Jensen om, nu der har været tid til at forberede sig siden sidste debat, er: Hvad er det, der er helt afgørende nyt her i foråret år 2000 i forhold til 1998? For mindre end 2 år siden var Socialdemokratiet garanten for forbeholdene i hele valgperioden, altså den valgperiode, vi er inde i nu; de garanterede, at der ikke kom folkeafstemninger, hvis Socialdemokratiet var ved magten, hvorimod hvis fjenderneovre i Venstre kom til, som vi husker valgkampen i maj 1998, så ville der komme et opgør om forbeholdene.

Nu er det en socialdemokratisk ledet regering, der vil have os til folkeafstemning. Hvorfor det? Hvad er det helt nye exceptionelle i forhold til foråret 1998?

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Socialdemokratiets ordfører talte meget om stabilitet og om den økonomiske betydning af at afskaffe kronen og indføre EU's enhedsvaluta, men er hr. Claus Larsen-Jensen klar over, at de økonomiske vismænd her kl. 9.30 har offentliggjort deres resumé af den rapport, der kommer, som har et afsnit om Danmark og euroen, hvor man konkluderer, at gevinsterne ved et medlemskab ikke vurderes at være af stor betydning for den langsigtede udlægning for dansk økonomi? Er hr. Claus Larsen-Jensen enig i det?

I hovedkonklusionen fra vismændene siger de, at samlet set vurderer formandskabet – det er vismændene – at de snævert økonomiske konsekvenser ved et medlemskab er små og usikre. Vil hr. Claus Larsen-Jensen tilslutte sig den højeste økonomiske sagkundskabs vurdering i denne sag?

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Det er jo, som om hr. Keld Albrechtsen og jeg har taget den diskussion her adskillige gange før. Det, der er konstruktionen omkring ØMU'en og Den Europæiske Centralbank, er egentlig den samme, som gælder for Danmarks Nationalbank, det er nemlig at have orden i pengevæsenet. Nu er det bare Europa.

Det, der er indholdet i Amsterdamtraktaten, der følges op med beskæftigelsestopmøder og andet, medfører jo, at vi i realiteten har nogle målsætninger om beskæftigelsen, og at der skal tages hensyn hertil. Og hvis man ser på den aktuelle diskussion, der er om euroens stilling, så får man jo et konkret eksempel på, at man ikke bare snævert opfylder de krav, der er knyttet i forhold til målsætningen for Den Europæiske Centralbank, men at man også tager hensyn til økonomisk vækst og beskæftigelse i Europa.

Til spørgsmålet om at være med og spørgsmålet om ændring af lovgivningen, så Den Europæiske Centralbank er uafhængig, så er det jo sådan set bare det samme, der har været gældende for Nationalbanken; det er der ingen forskel i. Jeg vil gerne spørge hr. Keld Albrechtsen, om han mener, at det gør en forskel at være med. Jeg går ud fra, det gør en forskel for Enhedslisten at sidde i Folketinget frem for ikke at sidde i Folketinget. Sådan er det også i forhold til den penge- og rentepolitik, der gælder for Danmark, og det gør altså en forskel at være med dér, hvor de beslutninger træffes, som påvirker os selv.

Til hr. Kristian Thulesen Dahl: Ja, facit er jo skrevet i forvejen fra Dansk Folkepartis side. Der bliver spurgt til, hvad der er afgørende nyt. Ja, det afgørende nye i forhold til, da vi tog forbeholdet på dette område, er rent faktisk, at ØMU'en er i fuldt sving, euroen er etableret, om godt 2 år gennemføres den fælles valuta som betalingsmiddel i samtlige lande.

Jeg ved ikke, om jeg må svare hr. Frank Dahlgaard, hr. formand, eller om jeg skal vente til næste gang?

Formanden:

Det må vente til næste gang. Hr. Fransgaard og derefter hr. Keld Albrechtsen.

(Kort bemærkning).

Thorkild B. Fransgaard (FRI):

Den socialdemokratiske ordfører siger i sin ordførertale, at en fælles valuta er midlet til at nå politiske mål, men hvordan stemmer det overens med, at i den debat, der foregår, der siger alle de, der mener, at vi skal have et ja, at det alene drejer sig om, at kronen bliver skiftet ud med en fælles valuta? De to ting kan jeg ikke se stemmer overens.

Jeg er for øvrigt enig i, at det er afgjort, at når vi får en bytteenhed, kommer vi til at føre en anden politik, for den vil blive afhængig af, hvilken politik de andre lande fører.

Men jeg vil gerne have et svar på, hvordan de to ting, som jeg nævnte, stemmer overens.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Hr. Claus Larsen-Jensen stiller simpelt hen tingene på hovedet. Det, det handler om, hvis man vedtager dette lovforslag om euroen, er, at man afskriver sig enhver indflydelse på de beslutninger, som nationalbankdirektørerne træffer.

Det fremgår krystalklart af lovforslaget, at f.eks. den indflydelse, som økonomiministeren som kongelig bankkommissær i dag har i forhold til Nationalbanken, kan hun ikke længere udøve, og disse nationalbankdirektører, inklusive den danske, hvis vi er så uheldige at komme ind i dette foretagende, kan folkevalgte forsamlinger som Folketinget og dets ministre ikke længere øve indflydelse på.

Derfor er det fup over for befolkningen, når man fremstiller det, som om det gælder om at komme ind og få indflydelse. Nej, det, man vedtager, er, at man afskriver sig den sidste rest af indflydelse på pengepolitikken, som man havde tilbage.

Jeg vil godt igen spørge hr. Claus Larsen-Jensen konkret: Støtter Socialdemokratiet den målsætning, der skal ind i loven, om prisstabilitet frem for beskæftigelse? Og vil Socialdemokratiet gennemtvinge den politik, selv om det koster arbejdspladser?

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Hr. Claus Larsen-Jensen glider altså uden om spørgsmålet om, hvorfor vi skal have en folkeafstemning nu.

Ved folketingsvalget i 1998 blev der af statsministeren givet en helt, helt klar melding om, at hvis man stemte på Socialdemokratiet, hvis Socialdemokratiet fastholdt regeringsmagten, så ville det give en sikkerhed for, at der ikke ville komme folkeafstemninger om de danske undtagelser i denne regeringsperiode. Dette i modsætning til partiet Venstre, som helt sikkert ville køre på, at undtagelserne skulle ophæves. Det var et løfte til vælgerne ved folketingsvalget i 1998. Vi taler ikke om 1992. Vi taler om 1998.

Hr. Claus Larsen-Jensen har selv siden hen uddybet det synspunkt og sagt, at der skulle meget, meget ekstraordinære ting til, for at man skulle tage en folkeafstemning om ØMU'en. Jeg vil derfor spørge hr. Claus Larsen-Jensen: Hvad forhindrer, at man kunne vente med at tage denne her folkeafstemning, i betragtning af at også Sverige er udenfor, Storbritannien er udenfor? Med andre ord: Hvorfor skal vi have dette løftebrud i forhold til valgkampen i 1998?

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Til hr. Fransgaard: Det er et forkert udgangspunkt, hr. Fransgaard tager, at det, at vi deltager i den fælles valuta, medfører, at vi skal føre en anden politik. Det, vi skal opnå, er at mindske risikoen for et valutastormløb imod den danske krone og dermed cementere fundamentet for vores egen økonomi og de muligheder, vi har. Så derfor er udgangspunktet forkert.

Hr. Keld Albrechtsen siger, at vi afgiver indflydelse. Jeg vil gerne spørge, hvad det er for en konkret indflydelse, økonomiministeren har i dag i forhold til beslutninger i Nationalbanken.

Så vil jeg gerne understrege, at når det gælder Den Europæiske Centralbank, så gør det efter min opfattelse en klar forskel, om vi er med til at træffe de beslutninger med nationalbankdirektøren på lige fod med alle andre nationalbankdirektører, hvor det tidligere har været tyskerne, der har truffet beslutningerne på vores vegne.

Det samarbejde, der er mellem økonomi- og finansministrene i det, der hedder Euro-11, og i det samarbejde, der er i Økofin, gør også en forskel, for det giver en mulighed.

Det er en modsætning, hr. Keld Albrechtsen stiller op i forhold til prisstabiliteten. Den afvejning, der kommer til at ligge i en samlet EU-politik, og det er den, der ligger mellem prisstabilitet og hensyn til beskæftigelse, kan sagtens forenes. Så et forsøg på at påstå, at vi skulle have som mål at ændre den politik, er forfejlet. Vi har netop med den politik, vi har ført siden 1993, vist, at vi sagtens kan forene ting, som nogle tidligere opfattede som modsætninger.

Så vil jeg sige til hr. Holger K. Nielsen, at det jo lyder lidt som en genudsendelse, fra da vi diskuterede rapporten fra Økonomiministeriet og Finansministeriet om den fælles valuta. Jeg vil gerne sige, at det, der er årsagen til, at vi tager den folkeafstemning, er, at det er vores samlede politiske skøn, at det er absolut bedst for Danmark, at vi træffer en beslutning på det her område. Teoretisk set kan man selvfølgelig altid vente, men hvis man vil have aktiv indflydelse i politik, bliver man altså også nødsaget til aktivt at tage nogle beslutninger en gang imellem.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det kan godt være, at spørgsmålene lyder som en genudsendelse for hr. Claus Larsen-Jensen, men det er, fordi svarene er en genudsendelse eller på grund af de manglende svar. Det må da være muligt for Socialdemokratiet at fortælle, hvad der mere grundlæggende er sket siden foråret 1998, der begrundet et løftebrud i den helt store klasse.

Nu taler vi ikke om hjemlige politiske forhold, man kan ændre efter et folketingsvalg, hvis der kommer et andet flertal, og hvor Socialdemokratiet løber fra nogle løfter, nu taler vi om et løfte i forhold til EU-samarbejdet og i forhold til, hvor meget politisk integration Danmark skal være med i.

Socialdemokratiet sagde klokkerent i foråret 1998, at hvis man genvalgte Socialdemokraterne til magten, så var Socialdemokratiet garanten for, at der ikke kom afstemning om forbeholdene i den her valgperiode. Nu står vi mindre end 2 år efter med en folkeafstemning, som Socialdemokratiet er bannerfører for, og det eneste, vi kan få at vide, er, at det er ud fra et samlet politisk skøn. Det må kunne gøres bedre, det bør kunne gøres bedre. Hvis ikke det kan gøres bedre, så er det i hvert fald utrolig pauvert i forhold til den debat, vi skal have.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Uanset hvad hr. Claus Larsen-Jensen siger, så er det altså sådan i Euroland, at inflationsbekæmpelsen er vigtigere end beskæftigelsen. Det er sådan, og det vil jeg gerne have bekræftet, at den politik, som den her regering gennemførte i 1994 for at få gang i beskæftigelsen i Danmark, var i modstrid med eurobestemmelserne. Den ville have udløst en økonomisk sanktion mod Danmark. Det er sådan i Euroland, at der kan lande få en bøde, hvis de gør for meget for beskæftigelsen. Er det socialdemokratisk politik, at man skal kunne få en bøde, hvis man gør for meget for beskæftigelsen?

Nu kan jeg se, at hr. Anders Fogh Rasmussen er til stede i Folketingssalen, og jeg vil gerne bede om en kommentar fra hr. Claus Larsen-Jensen, for jeg er nemlig enig med hr. Anders Fogh Rasmussen, da han for nogle måneder siden udtalte, at euroen er en garanti imod socialdemokratisk finanspolitik. Det er fuldstændig korrekt. Den er nemlig en garanti imod, at man kan føre en beskæftigelsespolitik, som Socialdemokratiet står for. Hvordan harmonerer det med, at Socialdemokratiet i dag siger, det er godt at komme ind i euroen?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg bliver nødt til at sige, at hr. Claus Larsen-Jensen har ganske enkelt ikke sat sig ind i sagerne. Hans svar tyder i hvert fald ikke på det.

I nationalbankreglerne står der, at ministeren skal have adgang til at deltage i Nationalbankens bestyrelsesmøder, og at der ikke kan træffes afgørelse af vidtrækkende karakter i bestyrelsen, uden at ministeren er til stede. Regeringen har altså direkte indflydelse på alle vigtige beslutninger, der træffes. Med den lovændring, der skal til for at føre Danmark ind i euroen, fratages ministeren denne indflydelse, for det fremgår udtrykkeligt af Traktaten, at ministre ikke må blande sig i Centralbankens beslutninger.

Det vil jeg gerne bede økonomiministeren komme op og bekræfte, for den socialdemokratiske ordfører har ganske enkelt ikke fattet, hvad den her beslutning går ud på, og hvilke tab af indflydelse man vil have Folketinget og dernæst befolkningen til at godkende. Det synes jeg ærlig talt er ret alvorligt, og vi bliver nødt til at have en meget grundig gennemgang af det her i udvalget, når det er sådan, at de

partier, der støtter det her, helt åbenlyst ikke forstår, hvad det er, de støtter.

(Kort bemærkning).

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Tak for at få lejlighed til at rette en meget graverende misforståelse, som hr. Keld Albrecht-sen gør sig skyldig i. Det er fuldstændig korrekt, at den kongelige bankkommissær, som det hedder, og det er den til enhver tid siddende økonomiminister, kan deltage i bestyrelsesmøder i visse situationer.

Men det er jo ikke på bestyrelsesmøder, at Nationalbanken træffer beslutninger, som har med pengepolitik at gøre. Det foregår i direktionen med de tre nationalbankdirektører. Det har ingen folketingsmedlemmer og ingen ministere adgang til at deltage i eller blande sig i.

Den Danske Nationalbanks regler for, hvordan man træffer beslutninger om pengepolitik, er fuldstændig tilsvarende i ECB, dog er det sådan, at i ECB's styrelsesråd, som svarer til Den Danske Nationalbanks tremandsdirektion, dér sidder også – det er ikke noget, man kan – formanden for Økofin, hvis den formand også er formand for Euro-11, ellers er det Euro-11, der sidder der. De deltager i drøftelserne om renteudviklingen, men de har ikke stemmeret. Så der er mere folkeligt, hvis jeg skal bruge den betegnelse, i ECB's styrelsesråd, end der er i Den Danske Nationalbanks direktion. Dette er helt faktisk.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Det er jo meget kendetegnende, at når vi skal have denne her type debatter, så er der nogle, der har et ønske om, at man helst skal tale om noget andet og helst skal påstå, at ens politiske modkompetanter nok ikke har sat sig ind i tingene, nok begår løftebrud; så lige lidt mistænkeliggørelse, så lige lidt mistro, så lige lidt usikkerhed og lidt utryghed, for så kan vi skabe den stemning om det her, at det er noget grueligt galt, vi har fat i.

Det er i virkeligheden i forhold til befolkningen at give befolkningen en falsk tryghed om, at hvis bare man tror, at der ikke sker nogen forandringer, så ændres der ikke noget på denne her klode. Det er galt, og vi har politisk sat os som mål, at vi ønsker at varetage det her samfunds og denne her befolknings interesser, også selv om vi en gang imellem må sige, at vi

kommer til at ændre beslutninger, vi tidligere selv har taget.

Til hr. Frank Aaen vil jeg gerne sige, at det er en klar misforståelse, at vi ikke kan forene det at have orden i økonomien, bekæmpe inflationen og samtidig skabe fuld beskæftigelse. Det har vi vist siden 1993, i øvrigt kraftigt bakket op både af SF og Enhedslisten, kan lade sig gøre.

Det er rigtigt, der er nogle målsætninger, for skal man have en valuta til at hænge sammen, så er man nødsaget til at have nogle grundregler, og de grundregler hedder, at uanset om vi er fattige eller rige lande i Europa, så skal vi altså sørge for at have orden i økonomien, og hvis ikke man vedvarende har orden i økonomien og permanent skejer ud, så bliver man selvfølgelig nødsaget til at have nogle sanktionsmuligheder i forhold til hinanden. Det er i virkeligheden almindelig logik.

Så må jeg i øvrigt bare give økonomiministeren fuldstændig ret. Det er klart, når man kigger teksterne igennem i forhold til Den Europæiske Centralbank og styrelsesrådet sammenlignet med Den Danske Nationalbank, at den politiske indflydelse, vi får dér, er langt større end den, vi har i dag.

(Kort bemærkning).

Thorkild B. Fransgaard (FRI):

Den socialdemokratiske ordfører mener, det er et forkert udgangspunkt at gå ud fra, at i et område, hvor der er en fælles valuta, en fælles bytteenhed, føres den samme politik. Det mener den socialdemokratiske ordfører er et forkert udgangspunkt. Jeg mener, det er præcist det, der er udgangspunktet.

Men jeg fik ikke svar på det, jeg spurgte om. Den socialdemokratiske ordfører sagde i sin ordførertale, at den fælles valuta er midlet til at nå politiske mål.

Hvordan stemmer det overens med, at i hele jakampagnen gøres der hele tiden opmærksom på over for vælgerne, at det alene drejer sig om en afstemning om, hvilken valuta vi skal have?

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Hr. Claus Larsen-Jensen talte før om at tale udenom, og det har han også gjort, siden han ikke har besvaret mit spørgsmål, hvor jeg bad om hans kommentar til den netop offentliggjorte vismandsrapport. Men jeg vil gerne igen citere konklusionen fra de økonomiske vismænd,

som er uafhængige og saglige og den højeste økonomiske sagkundskab herhjemme:

»Samlet set vurderer Det Økonomiske Råds formandskab, at de snævert økonomiske konsekvenser ved et medlemskab er små og usikre.«

Se, det er jo noget helt andet end den ensidige partsindlægsrapport på 557 sider, Økonomiministeriet er kommet med, og den rapport, som vi senere skal diskutere, som DUPI er kommet med. DUPI er jo i virkeligheden en afdeling af Udenrigsministeriet, men de uafhængige økonomiske vismænd kommer med en konklusion, der ikke overrasker nogen som helst nationaløkonom, for det var det samme, de skrev for 2 år siden. Hvis der er nogen økonomiske fordele, er de usikre, så hvad er det for en snak, Socialdemokratiets ordfører leverer?

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Jeg vil gerne stille hr. Claus Larsen-Jensen et spørgsmål, som har noget at gøre med Danmarks suverænitet og Danmarks selvstændighed. Jeg tror, netop det er et spørgsmål, der optager mange vælgere, og med rette.

Jeg vil gerne bede Socialdemokratiets ordfører bekræfte, at Danmark i 1982, altså for 18 år siden, reelt afgav sin ret til at føre en selvstændig pengepolitik, da den daværende regering Schlüter erklærede, at man ville føre en fastkurspolitik og låse os fast til de førende kernevalutaer. Dengang for 18 år siden opgav Danmark at føre en selvstændig pengepolitik, fordi det var det, der tjente Danmark bedst, og helt ringe er det vel heller ikke gået siden. Men jeg vil gerne bede Socialdemokratiets ordfører om at bekræfte det.

Så vil jeg også bede ham om at bekræfte en anden ting. Det lyder nærmest for mig, som om SF og Enhedslisten nu priser inflation og prisstigninger. Men hvem rammer prisstigninger hårdest? Hvem rammer prisstigninger mest i dette samfund? Jeg vil gerne bede hr. Claus Larsen-Jensen om som socialdemokrat at bekræfte, at det er de lavest lønnede, de dårligst stillede grupper, der først og fremmest bliver ramt af stigende priser og høj inflation.

Formanden:

Hr. Claus Larsen-Jensen, og derefter er det hr. Holger K. Nielsen, hr. Jes Lunde og hr. Frank Aaen.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Jeg vil gerne sige til hr. Fransgaard, at når jeg taler om at nå politiske mål med den fælles valuta, er det de politiske mål, der tjener os som danskere og tjener det danske samfund og vore interesser bedst. Det er klart egoistisk, lad os bare erkende det, men med det billede, der er af den europæiske udvikling, er det bedst for os at være med i kernen, dér, hvor beslutningerne træffes, for de påvirker vores egen økonomi, vores egen velstand og vores egen velfærd direkte. Det er det, der er signalet.

Så til det spørgsmål, som hr. Frank Dahlgaard rejste. Jeg tror, citatet lød som følger:

»Samlet set vurderes det, at de snævert økonomiske fordele er begrænsede.«

Det er formentlig rigtigt, men det understreger sådan set blot, hvad jeg sagde før, nemlig at med hensyn til den samlede udvikling i Europa, og når det gælder Danmarks udvikling, den stabilitet, der skal skabes for os som samfund, og påvirkningen udefra, er hovedargumentet ikke, om renten er en lillebitte smule højere eller en lillebitte smule lavere. Hovedargumentet er at sikre den stabilitet og den placering i Danmark i fremtidens Europa, som gavner os bedst.

Til fru Mimi Jakobsen kan jeg sige, at jeg kan bekræfte, at vi med den fastkurspolitik, vi har ført siden 1982, reelt har afgivet retten til at føre vores egen pengepolitik, at vi i virkeligheden har haft fordel af det, og at vi i øvrigt rent faktisk ved at deltage sammen med de andre opnår, at med suverænitetsafgivelsen med hensyn til devaluering får vi også sikkerhed for, at de andre ikke kan falde os i ryggen, for de har nemlig også afgivet deres.

Jeg kan også bekræfte, at det er de dårligst stillede, der bliver ramt, hvis der er høj inflation og usikkerhed på området. Og hvis der skabes ustabilitet og undergravning af vores økonomi, kan man jo spekulere over, hvem det er, der mister deres arbejde, og hvem det er, der får forringet deres vilkår.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Når nu hr. Claus Larsen-Jensen lidt højstemt og patetisk holder store taler om, at det er i befolkningens interesse, i Danmarks interesse, at vi kommer med i ØMU's tredje fase, vil jeg bare sådan lidt stiltødt spørge hr. Claus Larsen-Jensen: Hvorfor var det ikke i vores interesse i 1998, da statsministeren skulle score nogle

stemmer i valgkampen? Hvad er forskellen mellem 1998, da vi ikke skulle med, og i dag, hvor det i den grad er i vores interesse og en nødvendighed, og jeg ved ikke, hvad man hører fra hr. Claus Larsen-Jensens side, at vi skal med?

En anden ting: Hr. Claus Larsen-Jensen og tilhængerne er meget optaget af, at det er nødvendigt, at Danmark kommer med i Centralbankens styrelsesråd. Må jeg gøre opmærksom på, at ECB jo ikke tager nationale hensyn, når der træffes beslutninger. Det blev klart bekræftet i et interview med Duisenberg i Information den 18. februar i år. Her siger Duisenberg bl.a. følgende, og jeg citerer:

»ECB's styrelsesråd tager sine beslutninger som et kollegialt organ. Medlemmerne repræsenterer ikke deres respektive hjemlande, og de har en forpligtelse til at basere deres vurderinger på en analyse af de økonomiske data for hele euroområdet.«

Er det noget, som overhovedet indgår i overvejelserne hos tilhængerne, at det ikke er nationale hensyn, men eurohensyn, der er det afgørende. . .

Formanden:

Taletiden er slut!

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg kan selvfølgelig bekræfte økonomiministerens redegørelse for de formelle spilleregler i Nationalbanken, for sådan foregår det, og i repræsentantskabet, hvor vi tit holder møder, er det heller ikke sådan, at vi har stemmeret med hensyn til renteutviklingen og sådan noget.

Men realiteterne er jo, at når det drejer sig om valutakurspolitik, er det regeringen, der sidder med den lange ende af tovet, også over for Nationalbanken. Skulle nogen være i tvivl om det, kan det jo se ved, at Nationalbanken er reguleret af dansk lovgivning, og kommer der en vedvarende konflikt, hvor et flertal i Folketinget ikke er enig i Nationalbankens dispositioner, står det jo i Folketingets magt at ændre lovgrundlaget for Nationalbanken når som helst med almindelig stemmeflerhed her i Folketingssalen. Så magten ligger her, når det kommer til stykket.

Så synes jeg, det var lidt interessant, at hr. Claus Larsen-Jensen talte fuldstændig sort, da

det handlede om Det Økonomiske Råds rapport. Han sagde, at der var jo noget med valutauro og sådan noget, som de ikke havde taget højde for. Jo, det har de selvfølgelig. Det indgår lige præcis, hvis man læser citaterne. Fjernelse af valutaudsving er med i deres opremsning af de mange, mange ting, der har konsekvenser, og så siger de alligevel, at gevinsterne ikke vurderes som værende af stor betydning for den langsigtede udvikling i dansk økonomi.

Derfor én gang til hr. Claus Larsen-Jensen: Der er ikke noget at komme efter, når det siges helt klart, at det her skal man ikke gøre af økonomiske grunde. Det kan være, at nogle vil gøre det af politiske grunde. Det kan være, at nogle vil have Europas forenede stater, og det er fair nok, og så må de slås for det. Men de skal ikke skyde sig ind under, at det er nødvendigt af hensyn til økonomien, for det er det ikke.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Hr. Claus Larsen-Jensen svarede ikke på mit spørgsmål før vedrørende den problemstilling, at et euroland kan få bøde, hvis det pågældende land gør for meget for beskæftigelsen. Den økonomiske politik, som denne regering er så stolt af, og som også hjalp på beskæftigelsen, var i strid med euroens bestemmelser og ville have udløst en økonomisk sanktion, og er det socialdemokratisk politik? Er det beskæftigelsespolitik, at et land skal kunne idømmes en bøde af en ukendt størrelse af Ministerrådet i EU? Er det virkelig socialdemokratisk politik?

Og så vedrørende renten: Er hr. Claus Larsen-Jensen ikke enig i, at uanset om vi stemmer ja eller nej til euroen, fastlægges renten i al væsentligt på de internationale finansmarkeder, altså uden for dette land, uden for dette lands politiske rækkevidde? Og er den eneste forskel ved at stemme ja eller nej til euroen, når det gælder renten, ikke, at hvis renten stiger, kan vi udenfor føre en beskæftigelsespolitik, der mindsker arbejdsløsheden, hvorimod vi indenfor, hvis vi har sagt ja, får lagt begrænsninger for, hvilken beskæftigelsespolitik vi kan føre?

Formanden:

Hr. Claus Larsen-Jensen, og derefter er det hr. Thulesen Dahl, hr. Thorstein Theilgaard og hr. Jann Sjursen.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Til hr. Holger K. Nielsen vil jeg sige, at jeg synes, man skal huske, når man taler om Amsterdamtraktatafstemningen i 1998, at hele beskæftigelsesstrategien, hele billedet af ØMU'en og den fælles valuta er klart tydeligere i dag end for bare 2 år siden, og derfor har vi skønnet, at det politisk var rigtigst og bedst for Danmark at tage en afstemning nu.

Det er da rigtigst, at Den Europæiske Centralbank ikke skal sidde og tage nationale hensyn, men den danske Nationalbank sidder altså heller ikke og tager amtslige eller kommunale hensyn. Dens hovedopgave er at sørge for, at der er orden i pengepolitikken, og det, der er vores opgave i det politiske samarbejde i Europa, er ligesom i det politiske samarbejde, vi har i Folketinget, at kæmpe for alt det, vi i øvrigt politisk vil forfølge, og ikke bruge tid på at skændes om, hvorvidt Nationalbankens vedtægter nu opfylder de målsætninger, vi har. Den diskussion tager vi på et andet tidspunkt i den politiske kamp.

Til hr. Frank Aaen om bøder for beskæftigelsespolitik: Hvis man kender reglerne, der handler om vedvarende orden i økonomien og gennemsnitstal og over tid osv., er sagen jo den, at hvis man skal have en valuta til at hænge sammen, er man nødt til at have nogle regler, som folk skal overholde. Det afgørende for os er, at i og med at vi har orden i økonomien, kan vi faktisk – som vi har gjort her i Danmark siden 1993 – godt kombinere det med at skabe økonomisk vækst og beskæftigelse. Jeg vil gerne sige, hvis vi igen ser tilbage til 1993, at i kraft af den økonomi, vi har, og det styr, vi har på dansk økonomi, vil vi stadig have mulighed for at lave en økonomisk kickstart, som er betydelig kraftigere end den, vi lavede i 1993, så det er en falsk problemstilling at komme frem med i denne sammenhæng.

Jeg vil også gerne sige til hr. Frank Aaen, at det lyder jo nærmest, som om vi hænger og blaffer i luften, og at vi sådan set kan gøre alt alene og hver for sig. Kendsgerningen er jo, at de økonomiske vilkår, der gælder i vore nabolande, som vi handler med, også indvirker med fuld styrke på vore egne økonomiske muligheder og under alle omstændigheder på vores beskæftigelse.

Formanden:

Hr. Thulesen Dahl, og det er sidste runde.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Er hr. Claus Larsen-Jensens seneste bud på, hvorfor der er en ny situation i forhold til foråret 1998, at vi nu har Amsterdamtraktaten? Helt ærligt: Den var altså kendt i foråret 1998. Vi vidste, at vi skulle til folkeafstemning om Amsterdamtraktaten, så det var da ikke noget ukendt fænomen.

Og må jeg så minde hr. Claus Larsen-Jensen om, at vi såmænd ikke engang behøver at gå helt tilbage til Folketingsvalgkampen i marts 1998 for at finde garantier fra Socialdemokratiet om, at forbeholdene ville bestå i valgperioden. Næh, om aftenen den 28. maj, efter at et flertal havde stemt ja til Amsterdamtraktaten og dermed skabt det nye grundlag, som hr. Claus Larsen-Jensen nu henviser til, erklærede både statsministeren og økonomiministeren, at der ikke kom nogen folkeafstemning om forbeholdene.

Socialdemokratiet havde endda lige været igennem en diskussion om, hvorvidt man skulle lade forbeholdene indgå i regeringsgrundlaget for at vise vælgerne, at man virkelig tog valgløfterne alvorligt. Men det var der ikke behov for, blev der sagt til kritikerne, for garantien var der jo, så der var ingen grund til at skrive noget ned, og Ole Stavad satte som næstformand for Socialdemokratiet endda trumf på ved at sige, at et løfte er jo lige så godt mundtligt som skriftligt, i hvert fald dér, hvor han kommer fra. Det sagde nordjyden Ole Stavad dengang.

Kan hr. Claus Larsen-Jensen slet ikke erindre de ting? Det er altså ikke så lang tid siden, det er sket, så lad være med at snakke udenom, men svar på de spørgsmål, der bliver stillet.

(Kort bemærkning).

Thorstein Theilgaard (SF):

Jeg kunne forstå på hr. Claus Larsen-Jensen, at han var lidt irriteret over, at nejsiden skulle indgyde befolkningen falsk tryghed, og så vil jeg spørge:

Vi har statsministerens garanti for, at vi kan melde os ud af ØMU'en igen, hvis vi skulle fortryde om 3, 4, 5, 7 år, eller hvornår det nu måtte være, og at han oven i købet har fået det meget nøje undersøgt. Hvordan vil hr. Claus Larsen-Jensen karakterisere statsministerens udtalelse, når kommissionsformanden Prodi siger, at det er noget sludder, og når vi kigger på det notat, regeringen efterfølgende fik fremskaffet, og

som sådan set siger det stik modsatte af, hvad statsministeren kom til at sige?

Mit spørgsmål til hr. Claus Larsen-Jensen skal derfor være: Hvis nu vi to kunne blive enige om, at vi ikke skal indgyde befolkningen falsk tryghed, men derimod have en ordentlig og fair debat, er du så uenig ...

Formanden:

Vi bruger ikke direkte tiltale.

(Kort bemærkning).

Thorstein Theilgaard (SF):

Undskyld – er hr. Claus Larsen-Jensen så uenig med statsministeren med hensyn til ØMU-udmeldelsesgarantien?

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

Hr. Claus Larsen-Jensen gav i en kort bemærkning udtryk for det synspunkt, at han mener, at Danmark skal tilslutte sig euroen, den fælles valuta, fordi det vil mindske risikoen for et stormløb på den danske krone. Hr. Claus Larsen-Jensen brugte faktisk ordene »mindske risikoen for stormløb på den danske krone«, og mit spørgsmål til hr. Claus Larsen-Jensen er derfor, om Danmark ikke har en aftale med de øvrige EU-lande, en ERM II-aftale, som netop er med til at sikre, at den danske krone ikke kan blive rendt over ende.

Så har hr. Claus Larsen-Jensen sagt under debatten, at nejsigerne, som det blev udtrykt, vil tale om alt andet end lige præcis euroen og folkeafstemningen den 28. september. Sådan oplever jeg det ikke. Vi vil gerne snakke om både de fordele og de ulemper, der kan være ved at tilslutte sig euroen, men vi vil faktisk også gerne se tingene i en sammenhæng.

Hr. Claus Larsen-Jensen var selv inde på, at der er en politisk sammenhæng, og der er i hvert fald for Kristeligt Folkeparti den politiske sammenhæng, at det, man i øjeblikket drøfter under regeringskonferencen, og som kan føre til en ny traktat på topmødet i Nice, hænger sammen med, at en økonomisk og monetær union kræver en meget stærk politisk union med øget beslutningseffektivitet, og derfor vil man have flere flertalsafgørelser. Vil Socialdemokratiet også gå den vej?

Formanden:

Hr. Claus Larsen-Jensen, derefter har jeg noteret hr. Frank Dahlgaard, hr. Villy Søvnal og hr.

Frank Aaen, og så vil jeg mene, at vi nærmer os ordførerrækken igen.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Angående spørgsmålet om muligheden for igen at kunne udtræde af en fælles valuta: Når vi har folkeafstemninger i Danmark i henhold til grundloven, er det, fordi vi i afgrænset omfang afgiver suveræniteten, og når vi afgiver suveræniteten, kan vi selvfølgelig også få den tilbage. Det gælder i vores deltagelse i internationale organisationer, det gælder i EU, og det gælder også i forbindelse med beslutningen om en fælles valuta. Sådan er det, sådan er det også i henhold til folkeretten, og det kan der sådan set ikke siges mere om. Så kan man diskutere, hvor bøvlet og alt muligt andet det rent praktisk vil være, men det er der ikke noget nyt i.

Med hensyn til det, som kommissionsformanden siger, kan manden selvfølgelig ikke stille sig op og sige, at det er en svingdørsvaluta, hvor man kan melde sig ud og ind efter for-godtbefindende, hvis ønsket i øvrigt er at lave en stabil valuta. Det hænger slet ikke sammen, og derfor vil jeg sige: Det er os selv, der bestemmer, hvad vi vil, og hvor vi vil være med. Så enkelt er det.

Til hr. Jann Sjursen om at mindske risikoen: Det er rigtigt, at vi har en aftale, men jeg havde nær sagt, at hvis man ser på den aftale kontra det at være med i fællesskabet med de andre om den fælles valuta, er det altså ikke en stærkere position, vi befinder os i nu. Det er en forsikringsordning, hvor vi kan trække lidt på en kassekredit, hvis vi får behov for det, og vi skal i øvrigt selv betale tilbage i den sidste ende. Jeg mener klart, at der er en markant forskel.

Vi er også fuldstændig enige i – og det er også derfor, jeg lagde vægt på det i min ordførtale – at der er nogle politiske sammenhænge, og jeg er fuldstændig enig i, at man ikke kan undlade at se på, hvad der tegner sig i horisonten. Det er da også klart, at hvis man vil have indflydelse på den udvikling, der skal ske i Europa, er man altså nødsaget til at være med på en række områder. Men vi har ikke noget ønske om – og det er også klart fremgået af den debat, vi havde om flertalsafgørelser – at man bare giver los på området. Vi ser ikke Europas Forenede Stater, vi ønsker heller ikke Europas Forenede Stater, og vi mener slet ikke, det er det, der bliver konsekvensen.

Formanden:

Hr. Frank Dahlgaard, sidste runde.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Jeg er nødt til at spørge hr. Claus Larsen-Jensen, hvordan han for få uger siden kunne bakke op og rose Økonomiministeriets 557 sider lange rapport om Danmark og euroen, hvis konklusion var, at der var store og vægtige og afgørende økonomiske fordele for Danmark ved at gå ind i euroen og afskaffe kronen, og samtidig gå ind for de økonomiske vismænds rapport, hvor resumeet netop er kommet, og konklusionerne ligger fremme på nettet, så alle kan se, at de siger noget andet. Hvordan kan hr. Claus Larsen-Jensen gå ind for begge dele? Vismandsrapporten siger, og jeg er nødt til at citere igen, for det er ganske afgørende:

»Samlet set vurderer formandskabet, at de snævert økonomiske konsekvenser ved et medlemskab er små og usikre.«

Det er noget helt andet, end Økonomiministeriet sagde for 3-4 uger siden, men dengang bakkede hr. Claus Larsen-Jensen den rapport meget op.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Et af de centrale argumenter fra hr. Claus Larsen-Jensens side er, at velfærden beskyttes af ØMU'en.

Jeg synes personlig, der er noget imponerende ved, hvordan socialister er blevet monetarister i det omfang, det er sket, og jeg kan godt forstå, hr. Anders Fogh Rasmussen ser tilfreds ud, for det at se den monetaristiske teori vinde må jo helt klart glæde enhver ægte liberal. Men det undrer mig virkelig, at socialister konverterer så hurtigt, som tilfældet er i øjeblikket.

Tænk sig den interesse for velfærdsdebatten, der er opstået hos Socialdemokratiet, hos Venstre, hos De Konservative, hos Dansk Arbejdsgiverforening osv. Det er dog en voldsom interesse, som man ikke altid ser udtrykt så kraftigt som lige op til denne debat.

Hvis man deltager i det virkelige liv og følger debatterne rundtomkring, er det så ikke påfaldende for hr. Claus Larsen-Jensen, at de, der er mest bekymrede for ØMU'ens konsekvenser for velfærden, netop er dem, der har mest behov for at blive beskyttet af en velfærdsstat med meget stor handlefrihed? Hr. Claus Larsen-Jensen sagde, at der nok er nogle politiske sam-

menhænge, og jeg tror, at for hovedparten af befolkningen er netop det den centrale politiske sammenhæng.

Formanden:

Hr. Frank Aaen, og det er sidste runde.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Hr. Claus Larsen-Jensen svarer stadig ikke. Hr. Claus Larsen-Jensen bliver ved med at fremhæve den gode økonomiske politik, regeringen har ført, siden den kom til i 1993, men vil ikke forholde sig til den kendsgerning – og det er en kendsgerning – at den politik, regeringen satte i gang for at fremme beskæftigelsen, var i modstrid med de bestemmelser, som ville have udløst en økonomisk sanktion mod Danmark. Spiller det ikke en vis rolle i Socialdemokratiets overvejelser, at den politik, man selv er så stolt af og selv synes har ført til så gode resultater, i sit udgangspunkt var i strid med de regler, der vil komme til at gælde for os, hvis vi siger ja til euroen? Det bør da gøre et vist indtryk.

Og så med hensyn til renten: Er hr. Claus Larsen-Jensen ikke enig i, at under alle omstændigheder bestemmes renten uden for dette lands grænser? Forskellen på at sige ja eller nej er, at hvis vi siger ja, fraskriver vi os mulighederne for at modvirke negative følger af en rentestigning, mens vi udenfor har større frihedsgrad – ikke fuld frihedsgrad, men større frihedsgrad – til at kunne føre en politik, der kompenserer for, hvad der kommer af økonomiske ulykker.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Jeg vil gerne sige til hr. Frank Dahlgaard, at nu er det jo sådan set rart at vide, hvad det er, man kommenterer.

Rapporten fra Økonomiministeriet om den fælles valuta har jeg gennemgået i detaljer og kommenteret. Jeg har ikke ikke i detaljer set vismændenes kommentarer. Jeg kan reagere på det, hr. Frank Dahlgaard siger, og kan selvfølgelig ikke gøre andet, men jeg synes, det er lidt interessant at understrege, at hr. Frank Dahlgaard siger, at der følger store økonomiske konsekvenser af den harmonisering, der sker på området. Det er altså ikke i uoverensstemmelse med det synspunkt, jeg har på området, eller med det, der står i eurorapporten og den anden rapport.

Så siger hr. Villy Søvnald, at socialister, socialdemokrater, skulle være blevet monetarister. Jeg synes, det er værd at understrege, at alt, hvad der foregår omkring Den Europæiske Centralbank, og de regler, der er for orden i økonomien, jo ikke er det eneste, der påvirker den europæiske politik. Der er også beskæftigelsesstrategien, der er også alle de andre politikområder, som ligger inden for Amsterdamtraktatens områder, og derfor skal man ikke stirre ensidigt på økonomien.

Det kunne egentlig foranledige mig til det spørgsmål, om SF sådan set heller ikke er tilhænger af den fastkurspolitik, vi har ført i Danmark siden 1993. Det er jo sådan set den, der er indholdet af de krav, vi skal opfylde med hensyn til ØMU'en, men det er måske en ny økonomisk kurs fra SF's side. Det kunne være interessant at få et svar på det spørgsmål.

Og så må jeg sige til hr. Villy Søvnald: Hvem er det, der er mest sårbare, hvis vi udsættes for ustabilitet og svingninger i valutakurserne og renten? Det er de svageste stillede her i samfundet.

Jeg har desværre ikke tid til at svare hr. Frank Aaen.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg vil da gerne svare hr. Claus Larsen-Jensen, at SF er tilhænger af fastkurspolitikken. I al overskuelig fremtid tror vi, det er det klogeste at føre den fastkurspolitik, vi er også tilhængere af, at der er styr på betalingsbalance, statsfinanser og inflation osv. her i Danmark, og vi har i øvrigt vist gennem en stribe finanslovsforlig og gennem en stribe skatteaftaler, at det er vi vilige til at gøre meget for.

Men der er jo altså bare forskel på at sige, at det vil vi i al overskuelig fremtid, og så at sige, at det vil vi for evigt. Den største del af fremtiden ligger jo trods alt nok efter det, der er overskueligt, og jeg har lidt svært ved at forstå, at tilhængerpartierne nu vil fremstille det, som om al dansk pengepolitik forsvandt i 1982, at dansk pengepolitik ophørte med at eksistere dengang. Det blev hr. Claus Larsen-Jensen og fru Mimi Jakobsen rørende enige om for 10 minutter siden, men det er jo totalt vås. Vi har en selvstændig dansk pengepolitik, og vi har mulighed for at føre den, hvis vi vil. Men det vil vi ikke i øjeblikket, og det er vi enige om.

SF er enig i, at der ikke er nogen grund til at føre selvstændig dansk valutapolitik i øjeblikket

og lave hverken devalueringer eller revalueringer. Men derfra og så til at kaste instrumentet væk er der jo et dramatisk skridt, og det er det, befolkningen skal tænke over, når den skal stemme.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg synes ikke, det var nogen god forklaring på, hvorfor en socialist konverterer til at blive monetarist, at henviser til, at der er andre steder i EU-Traktaten, der samler de beskæftigelsesmæssige dele op og sådan noget. Det er selvfølgelig rigtigt nok, og man kan tillægge dem forskellig vægt, men lad det nu ligge.

Det afgørende er, at grunden til, at vi førstebehandler et lovforslag i dag, er, at vi lige præcis skal forholde os til, om Danmark skal tiltræde Den Økonomiske og Monetære Union. Det vil altså sige, at hr. Claus Larsen-Jensen så at sige fuldbyrder sin gang fra socialist til monetarist ved afstemningen om forslaget, og det er da en voldsom bevægelse, som jeg synes, der er grund til at være lidt optaget af.

Gad vide, hvordan det kan være, at den store flok af danskere, der føler livet er lykkedes knap så godt for dem, som de gerne ville, er dem, der er mest skeptiske? Er det, fordi de har misforstået det hele? Eller er det, fordi de har forstået, at der er den sammenhæng, fordi Prodi siger meget tydeligt, at det her får vidtgående betydning i retning af integration?

Formanden:

Hr. Claus Larsen-Jensen, og derefter påregner jeg at kunne vende tilbage til ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Om det sidste vil jeg gerne sige til hr. Villy Søvnald, at jeg forstår godt, at mange mennesker er usikre med hensyn til, hvad konsekvensen af udviklingen af den beslutning, vi nu skal tage om den fælles valuta osv., vil blive. Der er mange bolde i luften i den europæiske udvikling i disse år, og der findes jo partier – også i dette Folketing – og bevægelser udenfor, som ikke har sat sig som hovedopgave at øge klarheden, men tværtimod skabe størst mulig forvirring, så folk i højere grad bliver i tvivl. Det er klart, at det er en del af den politiske kamp, men det gør det ikke rigtigere.

Så vil jeg sige til hr. Villy Søvnald, at det er noget af en grov overfortolkning at påstå, at

nogle er blevet monetarister, fordi de er tilhængere af, at vi tilslutter os den fælles valuta. Hvis man kigger samlet på Den Økonomiske og Monetære Union, kan man se, som også DUPI-rapporten siger, at tyngden i forhold til den samlede ØMU ikke bare er koncentreret om de regler, der gælder for det monetære samarbejde, men også er koncentreret om økonomisk koordination for øget vækst og beskæftigelse og en styrket indsats på beskæftigelsesområderne. Man kan altså ikke bare sidde og stirre ensidigt på de områder. Det gør os ikke til monetarister, hverken kortvarigt eller permanent. Det er forkert, og det er en forkert tilgang til hele vurderingen af den europæiske udvikling.

Anders Fogh Rasmussen (V):

Jeg forstår godt, at mange mennesker stiller en masse spørgsmål om euroen, for det er en stor og vigtig beslutning, vi skal tage.

Hvis vi siger ja til euroen, er der noget, vi vinder, og der er noget, vi giver afkald på. Det er de to ting, vi skal veje op mod hinanden. Det har vi gjort i Venstre, og vi er ikke i tvivl. Plusserne vejer langt tungere end minusserne. Vi vinder langt mere end det, vi giver afkald på.

Naturligvis handler euroen om penge og om økonomi. Det siger sig selv, når det er en fælles valuta, vi taler om. Men lige så vigtigt som pengene er politikken.

Det drejer sig nemlig om Danmarks politiske indflydelse. Et ja til euroen vil sikre Danmark en plads ved det bord, hvor beslutningerne bliver taget. Et nej til euroen vil placere Danmark på et sidespor og gøre Danmark til et B-medlem af EU.

Men først lige det med pengene. Et ja til euroen vil give lavere rente, et nej til euroen vil give højere rente. Ingen kan præcist forudse, hvor stor omkostningen bliver ved et nej, men at der bliver en omkostning er hævet over enhver tvivl.

Allerede nu betaler vi danskere en merrente på i gennemsnit omkring ½ pct. ved at stå uden for euroen. Hvis det bliver et nej den 28. september, bliver merrenten helt sikkert større, måske 1 pct., måske i en periode endnu mere. Og højere rente betyder færre investeringer, færre arbejdspladser, at det bliver dyrere at eje et hus, dyrere at bo til leje, dyrere at låne til sin bil osv., osv.

Et ja til euroen medfører besparelser for både virksomhederne og for almindelige forbrugere.

Virksomhederne sparer udgifter til kurssikring, og forbrugerne sparer penge til vækselgebyrer. I det hele taget bliver det nemmere, og det bliver mere praktisk at have én fælles valuta i EU.

Der er altså gode, praktiske, fornuftige grunde til at sige ja til euroen. Men lad mig straks sige: Jeg vil ikke stå her og overdrive de økonomiske fordele. Selvfølgelig kan Danmark overleve økonomisk, hvis vi fortsat står uden for euroen. Vi skal bare være klar over, at det er dyrere, og det er den pris, vi så betaler for at stå uden for fællesskabet.

Så er der nogle, der siger: Jamen vi vil da gerne betale vækselgebyr og højere rente for at bevare Danmarks selvstændighed.

Hvis det virkelig var rigtigt, at Danmark tabte sin selvstændighed ved at gå med i euroen, så ville jeg være helt enig med kritikerne, for hvem ville ikke gerne betale et vækselgebyr for at bevare Danmark som en selvstændig nation, hvis det virkelig var det, der stod på spil?

Men det er jo ikke Danmarks selvstændighed, der står på spil. Tværtimod handler det om at give Danmark en større indflydelse på renten og på pengepolitikken i Europa. Et ja til euroen betyder, at Danmark kommer med i Den Europæiske Centralbank. Det er her, beslutningerne om renten i Europa bliver truffet. Hver deltager har én stemme, store og små vejer lige tungt. Et ja til euroen betyder, at Danmarks Nationalbank kommer med ved det bord, hvor beslutningerne bliver truffet.

Et nej derimod indebærer, at Danmark fortsat sidder ude i venteværelset og afventer så, hvad de andre lande beslutter. Når de har besluttet sig, så går døren op, og vi hører, hvad de har besluttet, og derefter gør Danmark det samme. Vi kopierer deres politik – vi fører kopipolitik.

Og det skyldes, at den danske krone er bundet til euroen; før euroen var kronen bundet til D-marken. Og et bredt flertal i Folketinget har stået bag den politik i mange år, simpelt hen fordi det er nødvendigt at have et sikkerhedsnet under den danske krone. Men det betyder jo også, at så er vi nødt til at føre den samme økonomiske politik som eurolandene. Problemet er bare, at vi står uden indflydelse på den politik, som vi alligevel skal føre.

Vi fører altså fastkurspolitik, fordi det er i Danmarks interesse at gøre det. Det, vi vælger mellem den 28. september, er altså fastkurspolitik inden for eller uden for euroen. Et ja er fastkurspolitik inden for euroen med Danmark

ved bordet. Et nej er fastkurspolitik uden for euroen med Danmark på et sidespor.

Selvfølgelig er der noget, vi giver afkald på ved at gå med i euroen. Vi opgiver retten til selv at bestemme renten, men i forvejen bestemmer vi ikke selv renten. Vi følger automatisk de beslutninger, som eurolandene træffer. Vi opgiver retten til selv at bestemme valutakursen, men vi bruger heller ikke valutakursen som instrument. Siden 1982 har vi bundet kronen til først D-mark og siden til euro. Med andre ord: Det, vi giver afkald på, bruger vi i forvejen ikke, men det, vi vinder, har vi hårdt brug for, nemlig en plads i det rum, hvor beslutningerne bliver truffet.

Det er derfor, vi i Venstre er nået til, at plusserne langt, langt overstiger minusserne. Valget står ikke mellem at bevare eller opgive Danmarks selvstændighed. Danmark består som en selvstændig nation, hvad enten det bliver et ja eller et nej den 28. september, men valget står mellem et Danmark, der har indflydelse, eller et Danmark uden for indflydelse. Indflydelse får vi kun ved at være fuldt og helt med i EU-samarbejdet.

Der er nogle, som siger: Euroen er måske fornuftig nok i sig selv, men vi frygter, at den bare er et led i en glidebane hen mod et Europas Forenede Stater, og det ønsker vi ikke. Hertil er der to ting at sige. For det første: Venstre ønsker heller ikke et Europas Forenede Stater. I øvrigt: Tror nogen i ramme alvor, at f.eks. Frankrig vil le nedlægge sig selv som nationalstat? Selvfølgelig ikke; det er et rent fantasifoster.

For det andet: Euroen er ikke en glidebane, vi ved nøjagtigt, hvad vi siger ja til. Danmark er i forvejen med i Den Økonomiske og Monetære Union, vi har i forvejen nøjagtigt de samme forpligtelser som eurolandene. Det, vi tager stilling til, er, om vi vil være med i den tredje og sidste fase, altså den fælles valuta, med den indflydelse, som det giver, hverken mere eller mindre.

Hvis vi skal være med i mere EU-samarbejde, tager vi selv stilling til det punkt for punkt i de kommende år. Og lad os da åbent og ærligt sige, at der kommer flere opgaver i de kommende år, og det er i Danmarks og Europas interesse, at vi får et bedre samarbejde om miljøbeskyttelse, om bekæmpelse af international kriminalitet, om flygtninge og asylsøgere, om forebyggelse af kriser som dem i det tidligere Jugoslavien. Og det er i Danmarks interesse at være fuldt og helt med i det samarbejde.

Derfor er det Venstres opfattelse, at alle Danmarks undtagelser fra EU-Traktaten skal væk, men det afgørende er, at EU skal være et samarbejde mellem selvstændige lande, der frivilligt har besluttet at løse en række opgaver i fællesskab på fornuftige områder og i den takt, som vi selv beslutter.

Der står meget på spil den 28. september. Vi stemmer om euroen, men hvis det bliver et nej, så er det et nej til mere end euroen. Den politiske realitet vil være, at et nej vil blokere for nye folkeafstemninger om de resterende undtagelser i en rum tid fremover, og virkningen vil så være, at Danmark i mange, mange år fremover vil være belastet af sine undtagelser. Vi parerer os selv effektivt på et sidespor, fører kopipolitik, står uden for indflydelse og reducerer derved os selv til et B-medlem af EU.

Danmark kan da godt eksistere uden euroen, men det er en meget ringe varetælse af danske interesser. Danskhed for os i Venstre er også at se det danske flag side om side med de øvrige europæiske landes flag, og det er at høre den danske stemme ved det bord, hvor beslutningerne bliver truffet. Vi støtter derfor lovforslaget om Danmarks deltagelse i den fælles valuta.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlggaard (UP):

Jeg vil gerne spørge hr. Anders Fogh Rasmussen, om han ikke synes, det er rigtig ærgerligt, at nu har han rigtig forberedt sig og skrevet en flot tale om de økonomiske konsekvenser af at stå uden for, som vi gør i dag, uden for euroen, med høj beskæftigelse, med lav arbejdsløshed, med fin levefod, i modsætning til nede i Euroland: B-medlemskab, B for beskæftigelse, ikke A-medlemskab, A for arbejdsløshed, og så ligesom den her tale skal afleveres, eller rettere sagt en time før, så offentliggør de økonomiske vismænd, de uafhængige økonomiske vismænd, landets højeste økonomiske sagkundskab, en redegørelse, som ganske klart konkluderer, at når det drejer sig om de økonomiske konsekvenser af et medlemskab af euroen og at afskaffe kronen, så er de små og usikre.

Jamen dermed er hele hr. Anders Fogh Rasmussens tale jo torpederet. De er små, og de er usikre. Og er det ikke bedre med et B-medlemskab, når B står for beskæftigelse?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Når man lytter til hr. Anders Fogh Rasmussens tale, er det, som om hr. Anders Fogh Rasmussen overhovedet ikke har opdaget den forrygende unionsdebat, som foregår i de store såkaldte kernelande nede i Unionen.

Det er, som om hr. Anders Fogh Rasmussen slet ikke har opdaget, at Tysklands udenrigsministre klart og utvetydigt har givet signal om, at det her drejer sig om, at euroen skal udgøre kernen i Europas Forenede Stater, at den franske regering har fremlagt et program for det franske formandskab til efteråret, et program, der går ud på, at nu skal der indføres en strammere økonomisk koordinering i Unionen med flere magtmidler, som Frankrig også ønsker at få indbygget i den nye unionstraktat, der skal vedtages til december.

Jeg vil godt spørge hr. Anders Fogh Rasmussen, om det faktisk ikke er vildledning af befolkningen, det, hr. Anders Fogh Rasmussen nu forsøger på at give indtryk af. Man mindes jo faktisk daværende statsminister Poul Schlüters berømte ord, at hvis man stemte ja, så var Unionen stendød. Det forekommer mig, at hr. Anders Fogh Rasmussen nu er trådt i Poul Schlüters nedtrådte fodspor og igen forsøger at give befolkningen det indtryk, at hvis man stemmer ja, så er Unionen stendød.

Den har aldrig været mere truende, end den er i dag.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg vil gerne spørge hr. Anders Fogh Rasmussen, om han husker følgende citat:

»Hvis en økonomisk union overhovedet skulle fungere, ville det i hvert fald kræve en overnational og central styring af økonomierne og den regionale politik, som vi som liberalt parti må afvise. En union vil fremme stridighederne mellem landene frem for at bilægge dem. Der findes reelt ingen europæisk identitet, og landene kan derfor kun tale med én stemme, når de i forvejen er enige. En union vil presse lande ind i afgørelser, som muligvis strider imod disses særlige forudsætninger. Det skaber ikke fællesskab, men bitterhed.«

Grunden til, at jeg nævner det her, er jo, at det er hr. Anders Fogh Rasmussen selv, der har skrevet disse linjer, og al ære og respekt for en politiker, der ændrer holdning. Der kan være mange grunde.

Men hvorfor, vil jeg spørge hr. Anders Fogh Rasmussen, er det således, at når vi i Dansk Folkeparti og andre modstandere nu siger nøjagtig det, hr. Anders Fogh Rasmussen selv sagde for årtier tilbage, så er det klæg nationalromantik, så er det Morten Korch-længsel, så er det selvtilstrækkelighed og alle de andre gloser, hr. Anders Fogh Rasmussen hælder ud over os i radioaviser, tv-aviser osv. og på møder rundt omkring i landet?

Hvorfor er det lige pludselig sådan, når det, vi siger, i virkeligheden er præcis det, hr. Anders Fogh Rasmussen selv gjorde sig til talsmand for for ganske få årtier siden?

(Kort bemærkning).

Anders Fogh Rasmussen (V):

Jeg er altså helt utrolig glad for, at hr. Frank Dahlgaard stillede mig et spørgsmål, som giver mig en kærkommen anledning til at aflive den kanin, som hr. Frank Dahlgaard trak op af hatten her fra morgenstunden. Det skulle være det store nummer her i dag, at han lige tilfældigvis havde nået at læse resumeet fra Det Økonomiske Råds formandskab.

Jeg er meget, meget glad for det resumé, der er sendt ud fra Det Økonomiske Råds formandskab, for det siger nøjagtig det samme, som jeg sagde i min tale, nemlig at der er gevinster ved et euromedlemskab i form af sparede omkostninger, en mulig indsnævring af rentespændet, fjernelse af valutakursudsving over for ØMU-landene og formentlig øget konkurrence. Alt det siger vismændene. Men så føjer de til: Det afgørende i den her sag er ikke økonomien, det afgørende er det politiske.

Det er jo en sag for os politikere, og det var præcis det, jeg understregede i min tale. Det politiske er spørgsmålet om at sikre Danmark indflydelse ved, at vi er med ved det bord, hvor beslutningerne bliver truffet.

Så jeg er helt utrolig glad for dette resumé, hvor også – og det har hr. Frank Dahlgaard jo behændigt vejet udenom at citere – Det Økonomiske Råds formandskab siger, at det forhold, at Danmark i en årrække har kunnet holde en fast kurs over for D-marken, viser, at vi ikke nødvendigvis står med et behov for pengepolitisk at kunne reagere i forbindelse med afvigende konjunkturudvikling.

Med andre ord, det, nejsigerne vil have, nemlig friheden til at devaluere den danske krone, siger vismændene at der overhovedet ikke økonomisk baggrund for. Denne rapport er en

torpedo mod hr. Frank Dahlggaard og de øvrige nejsigere.

Til hr. Keld Albrechtsen, som siger, at Unionen aldrig har været mere truende end nu, vil jeg sige: Altså det har den aldrig været i den tid, hr. Keld Albrechtsen har været herinde. Hver ny dag truer i hr. Keld Albrechtsens liv.

Men jeg synes, at hr. Keld Albrechtsen skulle forholde sig til det, der er vores vision om EU's fremtid, nemlig at det er et samarbejde mellem selvstændige nationalstater, der frivilligt beslutter at overlade løsningen af en række opgaver til Fællesskabet. Det er vores vision; det synes jeg hr. Keld Albrechtsen skulle forholde sig til.

Til hr. Thulesen Dahl kan jeg jo kun sige, at ja, det er et 25 år gammelt citat af noget, jeg har skrevet. Men ærlig talt, der er sket meget i Europa i de forløbne 25 år, og jeg er lidt ked af, at hr. Thulesen Dahl er 25 år bagefter det, jeg har skrevet og sagt.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Der var én ting, som jeg synes var interessant i hr. Anders Fogh Rasmussens tale. Det var, da han sagde, at et nej den 28. september vil få vidtgående konsekvenser. Det må vel forstås sådan, at det ikke bare ville være et nej til ØMU'en, men også, at det ville betyde, at der ikke ville blive nye folkeafstemninger om de andre undtagelser.

Jeg vil godt høre, om det er korrekt opfattet, og om det kan forstås sådan, at Venstre i givet fald, hvis det bliver et nej, vil opgive at sætte de andre undtagelser til folkeafstemning, om man, hvis der kommer en borgerlig regering ledet af hr. Anders Fogh Rasmussen, så kan regne med, at et nej vil betyde, at denne regering ikke ville sætte f.eks. forsvarsundtagelsen og de andre undtagelser til folkeafstemning.

Jeg vil også godt spørge, om man kan få en kommentar fra regeringen til det punkt, for det er vigtigt for vælgerne at få at vide: Er det her bare en folkeafstemning om ØMU'en isoleret set, eller vil resultatet af folkeafstemningen, hvis det bliver et nej, få den konsekvens, som her blev fremhævet, at jupartierne så vil sige: O.k., vi har befolkningen så meget imod os; vi skal ikke nyde noget af at få de andre undtagelser til afstemning? Det synes jeg er vigtigt at få afklaret.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlggaard (UP):

Hr. Anders Fogh Rasmussen så ikke så glad ud, da han citerede udvalgte dele af vismandsrapporten, og hvis hr. Anders Fogh Rasmussen havde været så glad for den, som han sagde – ikke hans kropssprog, men det, der kom ud af munden – så havde han nok taget det med i sin ordførertale, men det gjorde han ikke.

Se, jeg citerede jo ikke fra vismændenes resumé, fra delkonklusioner; jeg tog bare og citerede det samlet set. Hr. Anders Fogh Rasmussen tog de snævre økonomiske fordele frem. Der er jo også nogle ulemper. Og så siger vismændene til sidst, og så citerer jeg for tredje, for fjerde gang, og ih, hvor er det godt og nødvendigt at få sagt mange gange:

»Samlet set vurderer formandskabet, at de snævre økonomiske konsekvenser ved et medlemskab er små og usikre.«

Små og usikre! Så det er altså politik, det er en politisk afgørelse først og fremmest, og det er jo også det, vismændene siger. Så lad dog være at komme med alt det med renten og valutakriser og alt det andet, for samlet set er det småt, og det er usikkert, når man ser det samlet set.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

Hr. Anders Fogh Rasmussen lagde vægt på, at det er politik, der er det afgørende, og det må det selvfølgelig være for os, der kalder os politikere. Vi skal sidde med ved bordet, ved eurobordet forstås, sagde hr. Anders Fogh Rasmussen.

Jeg vil godt spørge, om det ikke også er afgørende for Venstre, hvad ØMU-udviklingen fører til, ikke bare i forhold til Danmark, men også i forhold til det, der sker for alle EU-landene. Vil Venstre bare sige: Jamen vi skal fortsætte den politiske udvikling, sådan som den også tegner sig i relation til regeringskonferencen, som nu er i gang, og som i forbindelse med Det Europæiske Råds topmøde i Nice i december måned vil føre til, at man sætter turbo på integrationen ved formentlig at træffe beslutning om flere flertalsafgørelser?

Jeg spørger, fordi hr. Anders Fogh Rasmussen har gjort sig til talsmand for i debatten, at der ligesom må være en grænse. Det var i hvert fald, hvad han sagde til Politiken på et tidspunkt. Derfor er spørgsmålet i dag fra min side til Venstres leder: Jamen hvor går grænsen så

egentlig henne? Hvor går grænsen for Venstre i forhold til den politiske integration, som også uvilkårligt følger af en Økonomisk og Monetær Union med eller uden Danmarks deltagelse?

(Kort bemærkning).

Anders Fogh Rasmussen (V):

En gang til for hr. Frank Dahlgaard: Lad os bare slå fast, at det, Det Økonomiske Råd siger i sin rapport, svarer til det, jeg sagde i min tale, nemlig at der er økonomiske konsekvenser af euromedlemskab og ikkeeuromedlemskab, men at de konsekvenser ikke er de afgørende. Og det, Det Økonomiske Råds formandskab så siger, er følgende:

»Der er imidlertid som nævnt også en række andre faktorer, ikke mindst af politisk art, som kan have væsentlig betydning for Danmarks valutariske valg, men som ikke berøres i redegørelsen.«

Det er nøjagtigt, hvad jeg har sagt i min tale. Så vi må nok sige, at hr. Frank Dahlgaards kanin nu afgik ved døden. Nu skal jeg med det samme sige, jeg at finder, at kaniner er elskelige dyr, og det er synd for kaninen som sådan, men det er jo det udtryk, man bruger, og det var en kanin, som hr. Frank Dahlgaard forsøgte at trække op her fra morgenstunden, men den levede altså ikke længe.

Til hr. Holger K. Nielsen skal jeg kun sige, at det, jeg har givet udtryk for, er, at jeg opfatter det som den politiske realitet, at hvis det bliver et nej den 28. september, vil det være utrolig vanskeligt at komme rendende med et krav om nye folkeafstemninger om de resterende forbehold i en rum tid, og det synes jeg at vore vælgere skal vide: at de stemmer om euroen, men det er mere end det, for konsekvensen vil være, at Danmark skal trækkes med sine forbehold i mange år endnu.

Det vil hr. Holger K. Nielsen være glad for, men det vil mange af vore vælgere være kede af, og derfor synes jeg, at det skal gøres klart, at det dér synspunkt, som nogle har ført frem, nemlig at nu kunne man jo stemme nej til euroen her den 28. september og så se, hvordan det går, og hvis vi så fortryder, så kan vi jo bare stemme ja ved en ny folkeafstemning om et eller to år, det går ikke. Der er ikke fortrydelsesret. Det gælder den 28. september, og bliver det et nej, så går der mange år, før vi kan tage sagen op igen.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Nu vil jeg godt bede hr. Anders Fogh Rasmussen komme op og forklare, hvad det egentlig var, han mente, da han hævdede, at det her ikke var en unionsglidebane, og det ville Venstre stå inde for. For nu bekræfter hr. Anders Fogh Rasmussen jo to meget interessante ting. For det første, at hvis vi stemmer nej, så er der ingen glidebane. Så kommer der i lang tid fremover ikke folkeafstemning. Så vil Folketingets flertal også standse og ikke gå med ned ad glidebanen. Men bliver det et ja, så har jeg forstået, at så venter der nye folkeafstemninger, så venter der en ny Nicetraktat, som man så fra flertallets side her i Folketinget vil godkende til december.

Jeg vil godt spørge hr. Anders Fogh Rasmussen, som siger, at det skal være mellem selvstændige stater: Betyder det så, at Venstre vil sige nej til Nicetraktaten og alle de magtbeføjelser, EU så skal have til december? Næ, det gør det vel ikke, men det vil jeg gerne bede hr. Anders Fogh Rasmussen komme op og forklare, for jeg kan se ud af hr. Anders Fogh Rasmussens indlæg, at det er unionsglidebanen, det handler om, hvis man stemmer ja. Så er det nye folkeafstemninger. Så er det nye unions-traktater, og dem har Venstre tænkt sig at støtte.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Hr. Anders Fogh Rasmussen må endelig ikke være ked af det, må endelig ikke være ked af, at jeg vælger et gammelt citat af hr. Anders Fogh Rasmussen, for jeg anerkendte samtidig også, at man selvfølgelig som politiker har fuldstændig ret til at skifte holdning og specielt over lang tid. Det siger sig selv. Men hr. Anders Fogh Rasmussen skal bare tage det som en anerkendelse af den fremsynethed, som jeg mener at Venstres leder gør sig skyldig i.

Hr. Anders Fogh Rasmussen må jo også erindre, at det muligvis var den fremsynethed, der kostede valgsejren i 1998, fordi man var oppe mod nogle uærlige socialdemokrater, som gav løfter – i modsætning til Venstre – om, at forbeholdene ville bestå, mens Venstre gik ud i valgkampen og klart sagde, at Venstre selvfølgelig ikke ville garantere forbeholdenes beståen, fordi man ønskede dem afskaffet. Da var hr. Anders Fogh Rasmussen jo også fremsynet.

Men det, jeg alene vil sige med citatet, er jo, at selv om det er et gammelt citat, så er pointen ved det, at det er rigtigt, det, hr. Anders Fogh Rasmussen dengang sagde, altså at en fælles økonomisk union vil nødvendiggøre en overnational og central styring af økonomierne. Og selve den essens af det her, som jo også diskuteres i forbindelse med regeringskonferencen som følge af pres fra Euro-11-landene, må hr. Anders Fogh Rasmussen da anerkende også den dag i dag.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Hr. Anders Fogh Rasmussen sagde i sin indledning, at et nej den 28. september vil udskyde afgørelsen om de øvrige forbehold i en rum tid fremover, og da hr. Holger K. Nielsen bad om uddybning af det, blev det til: i mange år fremover.

Jeg ville godt spørge hr. Anders Fogh Rasmussen: Hvor mange år skal der gå, hvis det bliver et nej den 28. september, før Venstre vil kræve en ny folkeafstemning om et eller flere af forbeholdene?

Af den ordveksling, hr. Anders Fogh Rasmussen har haft med hr. Frank Dahlgaard, har vi jo forstået, at det ikke var økonomisk, men politisk indflydelse, der var spørgsmålet for Venstre. Og jeg vil godt bede hr. Anders Fogh Rasmussen nævne eksempler på, at Danmark har tabt politisk indflydelse ved at stå uden for ØMU'en, hvad vi nu har gjort i 1 år, 4 måneder og 16 dage. Jeg vil bare bede om et eller to eksempler på, hvor vi har tabt politisk indflydelse i den periode.

(Kort bemærkning).

Anders Fogh Rasmussen (V):

Sin vane tro får hr. Keld Albrechtsen det til at se ud, som om et nej den 28. september vil sætte al udvikling i Europa i stå, og derfor må jeg sige til hr. Keld Albrechtsen:

Udviklingen står jo ikke stille. Den glidebane, der bliver tale om, hvis det bliver et nej, med den virkning, at Danmark virkelig effektivt får sig sat uden for indflydelse, det er glidebanen ud på et sidespor, hvor Danmark bliver pareret, hvor vi må se, at udviklingen i de andre EU-lande fortsætter.

De vil drøfte: Hvordan kan vi bedre bekæmpe international kriminalitet? Hvordan kan vi lave fælles regler om flygtninge- og asylansøgere? Hvordan kan vi være bedre til at forebyg-

ge kriser som dem i det tidligere Jugoslavien? Hvordan kan vi blive dygtigere i Europa til at løse problemer med miljøet?

Alt det vil de andre lande jo blive ved med at diskutere, forståeligt nok. Men i hr. Keld Albrechtsens univers bliver det til, at hvis vi bare siger nej, så stopper vi alt det dér. Det gør vi jo ikke. Udviklingen kører jo videre. Men vi glider mere og mere ud på sidesporet, uden for indflydelse, uden mulighed for at være med til at opbygge alt det spændende i Europa. Det er konsekvensen af hr. Keld Albrechtsens synspunkt.

Til hr. Thulesen Dahl skal jeg blot sige, at efter min opfattelse nødvendiggør euroen ikke, at der føres en overordnet, fælles finanspolitik. Tværtimod er det sådan, at når man fører en fælles rente- og valutapolitik, så har man netop behov for nationale redskaber til at korrigere for forskelle i økonomisk udvikling. Så man kan sige, at fælles rentepolitik gør det ekstra nødvendigt at føre forskellig finanspolitik i de enkelte lande.

Og endelig til hr. Klaus Hækkerup: Jeg vil ikke i dag give et bud på, hvor mange år der så kan gå, før det bliver politisk realistisk at afholde nye folkeafstemninger, hvis det skulle blive et nej den 28. september. Jeg kan ikke binde fremtidige generationer eller fremtidige politikere, men jeg tror bare, det er en seriøs, politisk realitet, at såfremt det bliver et nej den 28. september, så vil der gå nogen tid, inden det er politisk realistisk at kalde til nye folkeafstemninger.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Hansen (SF):

Hr. Anders Fogh Rasmussen sagde, at Danmark vil bevare sig selv som en selvstændig nation, uanset at vi går ind i ØMU'en. Jeg synes, det er bekymrende, at vi kører en debat, hvor vi låser os inde i nogle meget firkantede bokse, der ikke har noget med virkeligheden at gøre. Alt det, der sker i det internationale samfund, er jo i en konstant bevægelse, hvor vi er afhængige af en hel masse ting ude omkring, hvor vi også afgiver noget suverænitæt.

Det, der sker med ØMU'en, er jo ikke kun, at vi tilslutter os ØMU'en nu, men også, at vi sætter fart på en bevægelse mod noget mere. Og jeg synes, det er bekymrende, at Venstre vil bilde befolkningen ind, at der ikke sker noget mere, og at man lukker øjnene totalt for alle de

signaler, der faktisk viser, at der kommer til at ske noget mere.

Hvis vi spørger internationale neutrale økonomer om, hvorfor euroen står så svagt, som den gør, ja, så får vi det svar: Vi tror ikke på den, det er en junkvaluta.

Hvis den skal være stærk, så kræver det nogle meget stærkere instrumenter fra EU, en meget stærkere statsstyring fra EU. Det lukker man øjnene for.

Tilsvarende lukker man øjnene for, at Frankrig og andre faktisk ønsker en økonomisk regering, der kan have stærkere instrumenter.

Jeg frygter, at vi kommer til at stå i en valg-situation, hvis vi skal redde ØMU'en og euroen mod enhver situation, der indebærer, at enten må vi acceptere en svag euro, eller også må vi acceptere nogle stærkere styringsinstrumenter fra EU's side. Er det det, Venstre ventter?

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Hr. Anders Fogh Rasmussen betegnede vismandsrapporten som en kanin, der var afgået ved døden. Nej, må jeg sige til hr. Anders Fogh Rasmussen, det er en stor, tung, klog elefant, og den lever i bedste velgående.

Hr. Anders Fogh Rasmussen citerer behændigt nogle af de snævre økonomiske gevinster, der er, men stopper så. Så skal jeg fortsætte med at citere fra vismandsrapporten: »...men gevinsterne vurderes ikke at være af stor betydning for den langsigtede udvikling i dansk økonomi«, og senere, hvor man tager ulemperne, der er manglende handlefrihed i pengepolitikken, i rentepolitikken og valutapolitikken, med, kommer den samlede vurdering, nemlig at de økonomiske konsekvenser er små og usikre.

Tilbage bliver det altså politik, og så har hr. Anders Fogh Rasmussen sagt for få uger siden: Ikke mere union. Vi skal ikke have mere union.

Samtidig siger formanden for Europa-Kommissionen, at det her med euroen fører til meget mere integration og meget mere union.

Det hænger jo ikke sammen, må jeg sige til hr. Anders Fogh Rasmussen. Elefanten tramper.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg synes, at den melding, der kommer fra Venstre her i dag, er interessant, og det er også interessant for folkeafstemningsdebatten og for befolkningen at vide, at her står mere på spil end udelukkende ØMU'en, at folkeafstemnin-

gen ikke kun drejer sig om ØMU'en – den drejer sig også om den øvrige integrationsproces inden for EU, den drejer sig om de øvrige danske undtagelser – og det bekræftes fra hr.

Anders Fogh Rasmussens side, at hvis det bliver et nej, hvis befolkningen siger nej den 28. september, så siger de også nej til, at de andre undtagelser skal til folkeafstemning. De er med til at sætte en streg i sandet for EU's udvikling.

Hvis vi kunne få den debat mere frem, så tror jeg, det ville være en meget god ting, og derfor skal hr. Anders Fogh Rasmussen ikke have utak for at have givet den melding her i dag, og jeg håber på, at vi så kan få den bredere politiske debat om EU's udvikling og ikke bare en snæver økonomisk debat om fordele og ulemper for dansk økonomi.

(Kort bemærkning).

Anders Fogh Rasmussen (V):

Hr. Knud Erik Hansen hævder, at jeg har forsøgt at bilde nogen ind, at der ikke sker mere i EU. Det er jo helt forkert. Jeg har tværtimod sagt, at der sker meget.

Der sker rigtig meget i de kommende år i hele Europa. Udviklingen står jo ikke stille. Der er masser af ting, som vi har brug for at være bedre til at gøre i fællesskab, og jeg har nævnt en række af eksemplerne i dag. Ja, der sker mere.

Det, jeg bare har sagt, er, at det at sige ja til euroen er ikke en glidebane hen imod et Europas forenede stater, som nogle af nejsigerne har forsøgt at gøre det til.

Så synes jeg, det er ret opsigtsvækkende, at hr. Holger K. Nielsen nu tager fat i spørgsmålet om, hvorvidt der kan tænkes afholdt nye folkeafstemninger. Tænk, hvis jeg nu havde sagt det modsatte. Hvis jeg nu havde sagt, at hvis det bliver et nej den 28. september, så kan I være helt sikre på, at så går der kun et års tid eller to, så kommer vi med en ny folkeafstemning. Så ville hr. Holger K. Nielsen have stået heroppe og have sagt: Der kan I bare se, de vil have det ja, og får de ikke deres vilje den 28. september, så kommer de bare rendende med en ny folkeafstemning i løbet af kort tid.

Det, jeg har sagt i dag, er jo, at vi, der er ja-sigere og brændende ønsker et ja den 28. september, naturligvis vil respektere, hvis det bliver et nej, og vi kommer ikke rendende med en ny folkeafstemning. Men jeg synes også, at det er vigtigt for befolkningen at vide, at så kan man altså ikke bare læne sig tilbage og sige: Nu

stemmer vi nej den 28. september, og hvis så ja-sigerne får ret i, at det koster, og at det sætter Danmark ud på et sidespor, så kan vi bare fortryde om et års tid eller to, for sådan spiller klaveret ikke. Det gælder den 28. september. Det er bare det signal, jeg godt vil sende.

Så siger hr. Holger K. Nielsen, at det er nyttigt sådan at få sat en streg i sandet, men jeg synes altså i det hele taget, at nejsigerne skulle gøre sig klart, at de ellers har jo besluttet sig. Euroen er her jo. Vi kan ikke fjerne euroen ved at stemme nej den 28. september. Det, vi tager stilling til, er: Vil Danmark med og have indflydelse på den, eller vil Danmark ud på et sidespor uden for indflydelse?

Formanden:

Så er det hr. Frank Aaen, og derefter er det fru Elisabeth Arnold og hr. Keld Albrechtsen.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Hr. Anders Fogh Rasmussen siger, at der er tale om et politisk projekt og ikke så meget om et økonomisk. Det er jeg sådan set fuldstændig enig i. Det her drejer sig først og fremmest om, hvad der er mulighed for at træffe politisk beslutning om i Danmark, hvor mange politiske beslutninger vi overlader til Bruxelles og til den nye centralbank.

Der er også i høj grad indenrigspolitik i det, og det, jeg gerne vil spørge hr. Anders Fogh Rasmussen om, er, om ikke man fra Venstres side opfatter et ja til euroen som et meget godt kort at have imod Socialdemokratiet, forstået på den måde, at den form for uansvarlig økonomisk politik, Socialdemokratiet nogle gange står for, når det gælder beskæftigelsen, vil euroen være med til at være en garant imod, fordi det simpelt hen er imod euroens regler.

Er hr. Anders Fogh Rasmussen ikke enig i, at for Venstre er det her også en garanti imod uansvarlig socialdemokratisk finanspolitik?

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg har nu i mere end halvanden time fulgt debatten og har undret mig meget over, at en del repræsentanter for nejpartierne er vendt tilbage til spørgsmålet om folkeafstemninger.

Jeg vil gerne spørge hr. Anders Fogh Rasmussen, om ikke også han har undret sig over, at folkeafstemninger nu bliver brugt som en trussel. Nu er vi i månedsvi, ja, i årevis ble-

vet afæsket datoer: Hvornår får vi så en dato for den folkeafstemning? Hvornår sker der nu noget? osv.

Ikke så snart er der sat en dato for folkeafstemningen, før man kommer igen og spørger: Hvornår får vi så den næste? Hvis det bliver et nej, kommer der så flere, og hvornår kommer de? Skal der gå en rum tid, mange år eller få år?

Er folkeafstemninger en trussel for demokratiet og for Danmarks selvstændighed? Det vil jeg gerne lige bede hr. Anders Fogh Rasmussen om at elaborere lidt over.

Formanden:

Hr. Keld Albrechtsen. Det er sidste runde.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Hr. Anders Fogh Rasmussen bliver ved med at gentage, at hvis man stemmer ja, så er det ikke en glidebane, og hr. Anders Fogh Rasmussen sagde jo forleden til Politiken: Hertil og ikke længere!

Så stillede jeg hr. Anders Fogh Rasmussen det spørgsmål, om det så betød, at Venstre ville garantere vælgerne, at hvis de siger ja den 28. september, så slår Venstre bremserne i over for Nicetraktaten, som kommer til december, og som jo bliver et skridt videre i retning af Europas forenede stater med nye magtbeføjelser til Unionen.

Jeg lagde mærke til, at det spørgsmål besvarede hr. Anders Fogh Rasmussen ikke. Nu vil jeg godt bede ham om at besvare det. Betyder det, at Venstre så vil sige nej til Nicetraktaten? Venstre kender jo godt indholdet i de forslag, der ligger, om flertalsafgørelser på vigtige områder, f.eks. socialpolitikken og arbejdsmarkedspolitikken. Jeg synes, hr. Anders Fogh Rasmussen skylder os et præcist og klart svar på spørgsmålet, om det virkelig er en glidebane eller ej.

Formanden:

Hr. Anders Fogh Rasmussen, og derefter er det hr. Thulesen Dahl, hr. Jann Sjursen og hr. Klaus Hækkerup.

(Kort bemærkning).

Anders Fogh Rasmussen (V):

Hr. Frank Aaen spørger, om man ikke kan opfatte de krav, der skal opfyldes for at være med i euroen, som en garanti mod uansvarlig socialdemokratisk finanspolitik. Det synes jeg er så-

dan en sær, negativ måde at udtrykke det på. Jeg vil hellere udtrykke det positivt, nemlig at de krav, man skal opfylde for at være med i Den Økonomiske og Monetære Union, er sund fornuft. Det er, at man skal have sunde offentlige finanser uden for store underskud og uden for stor offentlig gæld. Man skal føre en politik, hvor inflationen er holdt nede til gavn for de svageste i vores samfund og renten lav til gavn for konkurrenceevnen. Jeg opfatter det som sund fornuft, men jeg ved godt, at jeg jo også har et andet politisk udgangspunkt end hr. Frank Aaen, der jo har lært sine økonomiske teorier noget øst herfor.

Til hr. Keld Albrechtsen skal jeg sige, at vi har aldeles ingen tanke om at slå bremsen i over for Nicetraktaten. Tværtimod opfatter vi den som en god og rigtig ting for at åbne for udvidelse af EU med de øst- og central-europæiske lande.

Jeg må sige, at det er ret opsigtsvækkende, hvis det, hr. Keld Albrechtsen nu siger, er, at vi skal slå bremsen i for de nye demokratier i Øst-europa. Skal de ikke have lov at komme med i vores fællesskab? Det må jeg sige er opsigtsvækkende.

Endelig må jeg sige til fru Elisabeth Arnold, at jeg har undret mig på akkurat samme måde som fru Elisabeth Arnold over, at folkeafstemninger nu pludselig opfattes som en trussel. Jeg opfatter det tværtimod som et tilbud om, at befolkningen netop får mulighed for at tage stilling, hver gang vi tager et skridt, hvor vi sammen med andre lande frivilligt siger, at nu er der nogle opgaver, vi godt vil løse i fællesskab. Det er det, folkeafstemninger er til for. Jeg synes, det er en god garanti for, at der er folkelig opbakning bag de skridt, vi tager.

Formanden:

Hr. Thulesen Dahl. Og det er sidste runde.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg må nok sige, at jeg sad altså i virkeligheden lige et øjeblik med den samme utrolig positive fornemmelse, som hr. Holger K. Nielsen gjorde rede for tidligere. Det var dog befriende, at vi nu fik en tale, der gjorde rede for, at det her handlede ikke om økonomi, det handlede om politik, og at vi selvfølgelig ikke bare stemte om euroen den 28 september; vi stemte om Danmark skal være en del af den politiske udvikling eller ej.

Så oplever vi umiddelbart efter en slåen bak vel tilbage til noget af det, som vi også kunne høre for nogle uger siden, hvor hr. Anders Fogh Rasmussen pludselig i en Radioavis meddelte den danske befolkning, at det, vi stemmer om, er bare et praktisk lille redskab. Vi stemmer, om vi skal udskifte kronen og nu fremover kalde den euro. Det har jo tidligere heller ikke heddet kronen, det har heddet andre ting, og nu skal vi så bare til at kalde det euro. Altså magen til slingrekurs om, hvad det her drejer sig om, skal man da lede længe efter.

Det er meget, meget vanskeligt at finde en linje i Venstres europolitik ud over, hvad der opinionsmæssigt måske føles skulle være til gavn for jasiiden. Derfor må jeg altså bede om lidt mere konsekvens også i forhold til det, som hr. Anders Fogh Rasmussen selv tidligere har gjort sig til talsmand for, nemlig at en valutaunion, hvilket al historisk erfaring jo i øvrigt også viser, kræver en overnational og central styring af økonomierne.

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KRF):

Jeg stillede tidligere i debatten hr. Anders Fogh Rasmussen et spørgsmål om, hvor grænsen går for Venstre i forhold til den politiske integration. Jeg har ikke fået noget svar på det, men jeg kan konstatere, at der ikke er nogen grænse.

Hr. Anders Fogh Rasmussen taler fortsat om – med jubeltoner havde jeg nær sagt – at samarbejdet skal udvikles, vi skal bekæmpe kriminalitet, vi skal have fælles flygtningepolitik, vi skal også have fælles krisestyringsinstrumenter.

Hvordan får vi det? Ved at øge beslutnings-effektiviteten, kan jeg sige til hr. Anders Fogh Rasmussen, ved at der træffes flere flertalsafgørelser i EU's Ministerråd, sådan som det jo også drøftes nu under regeringskonferencen om andre emner, som i virkeligheden har med finanspolitik at gøre, selv om hr. Anders Fogh Rasmussen bedyrede, at det skulle det ikke have. På arbejdsmarkedsområdet, på socialområdet og også på det skattepolitiske område drøfter man det nu.

Derfor må jeg sige til hr. Anders Fogh Rasmussen, at når han siger, at Nicetraktaten alene vedrører spørgsmålet om en udvidelse af fællesskabet med de central- og østeuropæiske lande, er det ikke rigtigt. Den vedrører mange andre spørgsmål, som ikke har en pind med det at gøre, men som er sat på dagsordenen for at

løbe euroen i gang, fordi den kræver stadig stærkere politisk integration.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Hr. Anders Fogh Rasmussen sagde i sin sidste svarrunde: Ved et nej kommer vi ikke rendende med en ny folkeafstemning. Jeg vil godt spørge: Hvor mange år kommer man ikke rendende? Vi har først fået at vide, at der gik en rum tid, derefter, at det var mange år, og derefter, at det var nogen tid. Er der det 1-2 år? Er det sådan et 5-, 6-, 7-års-perspektiv? Eller er det sådan et 10-års-perspektiv, hr. Anders Fogh Rasmussen snakker om, når han siger, at der ikke kan blive tale om en ny folkeafstemning efter et nej?

Så vil jeg godt gentage mit spørgsmål fra før og bede om eksempler på, at Danmark i det knap halvandet år, vi har stået uden for euroen, har mistet politisk indflydelse, bare to eksempler, hvor det virkelig har kostet politisk hjerteblod for Danmark at stå udenfor.

Formanden:

Hr. Anders Fogh Rasmussen, og derefter er det fru Mimi Jakobsen, hr. Knud Erik Hansen og hr. Holger K. Nielsen.

(Kort bemærkning).

Anders Fogh Rasmussen (V):

Hr. Jann Sjursen spurgte endnu en gang, og jeg beklager, at jeg ikke tidligere havde tid til at besvare hr. Jann Sjursens spørgsmål, hvor grænsen egentlig går for Venstre.

Lad mig så sige det kort og kontant, at der, hvor grænsen går, og det har jeg beskrevet i flere omgange, er, at vi ikke vil være med til at lave et Europas forenede stater. Vi vil ikke være med til at nedlægge nationalstaterne som selvstændige lande, og det er der, jeg har sagt: Her til og ikke længere.

Man kan sige, at det er selvfølgelig, og at man ikke burde bruge tid og kræfter på at slå det fast, men når jeg gør det, er det, fordi jeg har oplevet de mest uhyrlige ting fra nej-kampagnens side, bl.a. den falske påstand, at Venstre har en skjult dagsorden om at ville have et Europas forenede stater og vil undergrave Danmark som selvstændig nation.

Derfor er jeg nødt til at bruge kræfter på det og slå fast, at det har vi ingen planer om. Vores vision om Det Europæiske Fællesskab er, at det er et EU bestående af selvstændige lande, som så frivilligt beslutter, at der er nogle opgaver, vi

bedst kan løse i fællesskab. Mon ikke de fleste kan se, at hvis vi skal lave effektiv miljøbeskyttelse, kan vi kun gøre det ved at gå på tværs af grænser, dvs. ved at gøre det i fællesskab og have et stærkt EU til at lave regler og til at håndhæve regler. På samme måde er det med bekæmpelse af international kriminalitet. Det kan vi jo også kun gøre på tværs af landegrænserne. Fælles regler om fri handel kræver også, at vi laver noget på tværs af landegrænserne.

Vi skal være bedre til at forebygge, at der opstår krig og konflikt som det, vi har set i det tidligere Jugoslavien osv. Derfor kan vi da være helt sikre på, at der også i de kommende år bliver nye opgaver, men det er bare vigtigt at slå fast, at det er selvstændige lande, som selv beslutter at gå med i det, og de forbliver selvstændige lande. Vi gør det, fordi vi synes, det er i vores egen interesse at være med.

Så må jeg bare sige igen til hr. Klaus Hækkerup, som jo næppe heller forventer, at jeg kan eller vil give et svar på, hvor mange år der så vil gå, før en beslutning kan tages op igen, at hvis der pludselig på et eller andet tidspunkt opstår et massivt folkeligt krav om at gøre beslutningen om, fordi den danske krone bliver udsat for et massivt spekulationspres, så må vi jo gøre det, men jeg kan jo ikke sige noget om, hvor mange år der går.

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Jeg iler med at gratulere hr. Fogh Rasmussen med en af de bedste taler, jeg i hvert fald har hørt om EU i denne sal.

Der var specielt et punkt, der naturligvis særligt interesserer, og det er spørgsmålet om, hvad vi gør med kommende folkeafstemninger. Hr. Anders Fogh Rasmussen påpegede jo med rette, at der sker en masse ting i Europa, og det gør der, uanset om vi stemmer ja eller nej.

Er det ærligste svar, som man måske kunne have tilhvisket den nuværende statsminister i et godt øjeblik, ikke at sige: Der kan opstå situationer, hvor enhver kan se, at Danmarks rolle er så pinagtig og så indlysende forkert placeret, på forsvarsområdet, på flygtningeområdet eller for den sags skyld på dette område, at det ville være enhver regerings pligt at forelægge befolkningen spørgsmålet en gang til?

Jeg er helt enig i fru Elisabeth Arnolds og hr. Anders Fogh Rasmussens synspunkt om, at en folkeafstemning altså ikke er en blodig fornær-

melse mod befolkningen. Det er et tilbud om medindflydelse.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Hansen (SF):

Jeg stillede før det spørgsmål til hr. Anders Fogh Rasmussen, om det ikke bekymrede, at der faktisk med vedtagelsen af en tilslutning til euroen lå nogle tendenser mod en kraftigere økonomisk styring fra EU. Så fik jeg at vide, at vi får da flere opgaver i EU, flygtningepolitikken og en hel masse andet. Ja, selvfølgelig gør vi det, men det, der var spørgsmålet, var, og nu snakker vi euro: Betyder euroen, at vi faktisk kommer ud på en glidebane, hvor vi kommer til at afgive mere suverænitet?

Der synes jeg, at Venstre lukker øjnene. Vi kan se på de ting, der er i gang i Europa i øjeblikket, hvor man meget kraftigt diskuterer nogle ting som lønstigninger, orlovsordninger, understøttelse, skattepolitik, og man er i gang med at koordinere det. Hvis man ikke får koordineret det og samtidig har en fælles mønt, så bliver konsekvensen, at euroen ikke bliver stærk. Det er jo det, vi kan se, og derfor kommer EU til at stå i en valgsituation mellem en svag euro og nogle stærkere instrumenter til at gribe ind med. Det er den glidebane, som jeg hører Venstre overhovedet ikke vil gå ind i diskussionen om. Det er altså en meget kontant realitet, som er i fuld gang i Europa.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg må altså tilstå, at da jeg hørte hr. Anders Fogh Rasmussens sidste indlæg, kunne jeg se forvirringen begynde at pible frem fra krogene i denne her sal. Jeg forstår simpelt hen ikke, hvad det er, Venstre mener med spørgsmålet om folkeafstemninger.

Jeg hørte allerførst – og det er godt, og det vil jeg have bekræftet – at hvis det bliver et nej den 28. september, så ville Venstre ikke tage folkeafstemninger om de andre undtagelser. Jeg er helt med på, at hvis det bliver et nej, så kommer man ikke rendende et halvt år efter med en ny afstemning om ØMU'en, men det interessante er, om der er en sammenhæng mellem folkeafstemningen den 28. september og så eventuelle folkeafstemninger om de øvrige undtagelser.

Der vil jeg godt have et klart svar fra hr. Anders Fogh Rasmussen. Kan folk have vished for, at hvis det bliver et nej den 28. september,

vil det også betyde, at Venstre vil modsætte sig, at der bliver folkeafstemninger om forsvarsundtagelsen og den retlige undtagelse? Det kan besvares med enten et ja eller et nej.

Formanden:

Hr. Anders Fogh Rasmussen, og derefter er det hr. Claus Larsen-Jensen, hr. Frank Aaen og hr. Jann Sjursen.

(Kort bemærkning).

Anders Fogh Rasmussen (V):

Til hr. Knud Erik Hansen blot dette: Vi afgiver selvfølgelig formelt suverænitet ved at gå med i euroen. Vi afgiver retten til selv at bestemme renten og retten til selv at bestemme valutakursen. Det giver sig selv. Som jeg sagde allerede i mit indlæg, er det, vi giver afkald på, ikke noget, vi bruger, mens det, vi vinder, er indflydelse ved bordet, hvor beslutningerne bliver truffet, så ved at afgive formel suverænitet, vinder vi reel indflydelse. Det er kernen i det.

Til hr. Holger K. Nielsen: Venstres politik er uændret den, at vi synes, det bedste for Danmark er at komme af med alle undtagelserne, så vi fuldt og helt er med i EU-samarbejdet. Det, jeg blot siger i dag, for at der ikke skal herske nogen tvivl om det, er, at vi selvfølgelig vil respektere, hvis det mod vores ønske bliver et nej den 28. september, så vi kommer ikke rendende med krav om en ny folkeafstemning kort tid efter.

Det næste, jeg så siger, er, at jeg tror også, den politiske realitet er, at bliver det et nej den 28. september, så bliver det meget svært at komme rendende med krav om folkeafstemninger om de øvrige forbehold, men jeg deler fru Mimi Jakobsens synspunkt, at det er da klart, at situationen for Danmark jo kan blive så pinagtig, at selv hr. Holger K. Nielsen måske – og jeg kan se, at han allerede i et interview i en dagens aviser siger, at forbeholdene rammer skævt – også må indse, at der er sket noget, siden han i sin tid selv var med til at lave det nationale kompromis.

Der kan jo være en så bred erkendelse af, at det er en helt tåbelig situation, Danmark er i, at der opstår et bredt ønske om at få en ny folkeafstemning, men jeg har bare gerne villet understrege, at selv om det er imod vores politik med et nej, så respekterer vi selvfølgelig, hvis det bliver et nej, hvis nogen skulle være i tvivl.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Jeg vil gerne spørge hr. Anders Fogh Rasmussen, om han ikke kan bekræfte, at hovedformålet med regeringskonferencen er at gøre EU klar til udvidelsen med de øst- og centraleuropæiske lande, og når det kommer til diskussion om flertalsafgørelser, ja, så er der enstemmighed i henhold til Amsterdamtraktaten, og at vi dermed har den stærkeste beslutningsret, som vi overhovedet kan have på det pågældende område.

Det andet spørgsmål, jeg vil stille, er: Er det ikke også lidt meningsløst i dagens verden at forsøge at lave det til en konflikt mellem nationen og EU? Er sagen ikke, at stadig flere områder, grænseoverskridende kriminalitet, miljøproblemer osv., kun kan løses, hvis vi tager hånd om dem på alle de politiske niveauer, hvor problemerne opstår, lokalt, nationalt i Europa og globalt, og at det i virkeligheden derfor er lidt vanskeligt at trække den der firkantede grænse mellem arbejdsdelingen på de områder? Er det ikke det, der i virkeligheden stiller krav om udsyn og internationalisme?

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg bekræfter, at hr. Anders Fogh Rasmussen og Enhedslisten er uenige om den økonomiske politik, og jeg har lagt mærke til, at hr. Anders Fogh Rasmussen også er uenig med regeringen i dens økonomiske politik og kaldte beskæftigelsesindsatsen i 1994 for uansvarlig.

Det er jo godt at have den slags uenigheder, så diskuterer vi dem, og vi tager stilling, problemet er bare, at med et ja til euroen så afgøres den politik ikke her i Folketinget, men i Bruxelles. Som hr. Anders Fogh Rasmussen så fint skrev det i Politiken i en kommentar: Sandheden er, at den kommende fælles mønt er udtryk for en gedigen liberal tankegang og vil sikre, at pengepolitikken ikke kan bruges til at føre uansvarlig økonomisk politik, som socialdemokratiske frontfigurer med Lafontaine i spidsen ellers taler for.

Jeg er altså helt enig i, at der kan være en diskussion om, hvad der er ansvarligt, og hvad der er uansvarligt, men mener hr. Anders Fogh Rasmussen ikke, at der er et demokratisk problem i, at hvis vi siger ja til euroen, så afgøres den uenighed om, hvad der er uansvarligt, og hvad der er ansvarligt, ikke her i Folketinget,

men af en bankbestyrelse? Er det ikke et demokratisk problem?

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

Jeg vil gerne takke hr. Anders Fogh Rasmussen for det direkte svar meget tidligere i debatten om, hvor grænsen går for Venstre. Jeg vil godt understrege, at jeg ikke har beskyldt Venstre for at gå ind for et Europas forenede stater, og jeg kan forstå, at grænsen går lige præcis dér, men dermed mener jeg sådan set også, at alt er sagt. Så er der er ikke nogen grænse, så er det tilnærmelsesvis en gratis omgang, hr. Anders Fogh Rasmussen præsterer, for så går grænsen der, hvor Dronning Margrethe f.eks. ikke længere kan være statsoverhoved for Danmark.

Jeg mener, der er jo så reelt ikke nogen grænse for, hvad Venstre vil acceptere i den fortsatte udvikling i unionsarbejdet. Selvfølgelig er Kristeligt Folkeparti fuldt indstillet på, at der skal samarbejdes i EU og i andre sammenhænge selvfølgelig også, men spørgsmålet er på hvilken måde, og hvordan beslutningerne bliver truffet. Bliver de truffet i enstemmighed, bliver de truffet ved kvalificeret flertal eller hvad?

Det er jo det, der er det afgørende, og der må jeg bare konstatere, som jeg gjorde tidligere i debatten, at i forhold til den politiske integration, i forhold til at overlade flere beføjelser til EU er der, som jeg ser det, ikke nogen grænse for Venstre.

Formanden:

Hr. Knud Erik Hansen tager jeg med også, og så har jeg ikke flere på min talerliste, og når hr. Anders Fogh Rasmussen har svaret, så er vi jo ved tidspunktet for at holde middagspause, så det passer jo fint.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Hansen (SF):

Jeg ved ikke, om vi nærmer os et svar, men det, hr. Anders Fogh Rasmussen sagde til mig, var, at vi ved at stemme ja til ØMU'en naturligvis afgav noget suverænitets, men det var ikke det, der var mit spørgsmål. Mit spørgsmål var: Hvad sker der mere? For det er det, der er det utrolig spændende ved den udvikling, der er i gang i Europa nu, hvor man klart begynder at samarbejde om orlovsordninger, understøttelse, skattepolitik, lønfastsættelse.

Det er ting, der er på den europæiske dagsorden, og det er ting, som det uden tvivl bliver nødvendigt at tage håndfast fat på, hvis man skal sikre euroen og stadig væk sikre dens værdi. Derfor kommer Venstre også i en situation, hvor det bliver nødvendigt at indføre disse ting og give EU styringsmidler over for disse ting, hvis man vil sikre euroen, og jeg fik ikke noget svar fra Venstre på: Hvor går grænsen for Venstre? Er Venstre villig til at stoppe her, eller hvor stopper Venstre?

(Kort bemærkning).

Anders Fogh Rasmussen (V):

Over for hr. Claus Larsen-Jensen kan jeg jo bekræfte, at regeringskonferencens hovedformål og hovedspørgsmål er udvidelsen af EU med de nye demokratier i Østeuropa, og derfor er det også ret opsigtsvækkende, at hr. Keld Albrechtsen vil sætte en bremseklods i for det.

Så til hr. Jann Sjursen, som igen afsøger dette her med grænserne: Lad mig tage et eksempel på, hvor svært det kan være at forudse, hvad der er fornuftigt at tage op af opgaver. Inden for de sidste 10 år er der sket det, at Muren, der har delt Europa, er faldet. Før Murens fald ville ingen af os vel egentlig have sagt, at det var en naturlig opgave for EU at gå ind og diskutere fælles forsvarspolitik, det lå bedst i NATO. Nu er Muren faldet, truslen fra Øst er væk, amerikanerne reducerer deres engagement i Europa, og nu er det pludselig ønskeligt og nødvendigt, at vi europæere bliver bedre til at tage den opgave op. Der kan man da ikke sætte en grænse og sige, at uanset hvad der sker i Europa, vil vi ikke gå med til, at der er flere ting, der løses i fællesskab. Det er en fornuftig opgave nu at løse det i fællesskab.

Endelig til hr. Frank Aaen, som siger, at det, der er ansvarlig økonomisk politik, jo så bliver bestemt i en bankbestyrelse:

Men hr. Frank Aaen ved formodentlig, at det allerede i dag er sådan, at f.eks. renten ikke bliver besluttet i Folketinget, men af Nationalbankens direktion med fru Bodil Nyboe Andersen i spidsen. Sådan er det allerede i dag. Det bliver ikke anderledes ved at lave euroen, bortset fra at det så foregår i en fælles centralbank, hvor Danmarks Nationalbank er med ved bordet.

Og hvis endelig jeg skal vælge, om det er fru Bodil Nyboe Andersen, der skal bestemme renten, eller hr. Frank Aaen og hr. Keld Albrechtsen, så må jeg sige, at så har jeg størst tillid til beslutningskraften hos fru Bodil Nyboe Ander-

sen. Hvis det var hr. Keld Albrechtsen og hr. Frank Aaen, der skulle træffe beslutningerne, så skulle det jo foregå i en rundkreds under skyldig hensyntagen til vennerne på Cuba, i Kina og i Zimbabwe, og hvor de ellers findes.

Formanden:

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Jeg gør ordførerne opmærksom på, at der i dag kun er ét spørgsmål i spørgetiden.

Mødet udsat kl. 12.01

Mødet genoptaget kl. 13.00

Man gik først til dagsordenens punkt 5, som var:

5) Spørgsmål til ministrene.

Spørgetiden

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg skal meddele, at de af hr. Frank Dahlgaard under nr. 2 og 3 opførte spørgsmål til socialministeren, spørgsmål nr. S 2664 og S 2665, efter ønske fra spørgeren udgår til skriftlig besvarelse.

Spm. nr. S 2663

1) Til trafikministeren af:

Kristian Jensen (V):

»Vil ministeren oplyse, hvor stor en andel af fartsyndere fotograferet med automatiske fartfælder, som ikke bliver forelagt bøde på grund af manglende mulighed for at indkræve bøden?«

Kristian Jensen (V):

Der har været megen snak om, at man nu fra regeringens side ønsker at udvide brugen af fotofartfælder, og i den forbindelse har jeg prøvet lidt at undersøge virkningen af dem, og hvordan de bruges i dag. Og med et meget nedslående resultat.

Det viser sig nemlig, at politiet smider en del af de fotograferede fartsynderes fotografier

væk, fordi det ikke er muligt at indkræve bøden. Enten på grund af, at det er udenlandske biler, som man ikke kan komme i kontakt med, fordi der mangler nummerplader, fordi det er en motorcykel, eller fordi føreren måske har maskeret sig med solbriller og kasket ned i panden – eller at man på anden måde ikke kan se, hvem der sidder i bilen.

For at få klarhed over, hvordan det her virker, er mit spørgsmål derfor: Hvor stor en del af fartsynderne, der bliver fotograferet, bliver man nødt til at kassere og smide væk, så de altså slipper for at få en bøde?

Trafikministeren (Jacob Buksti):

Til besvarelsen af spørgsmålet har jeg indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, som spørgsmålet jo henhører under. Rigspolitiet oplyser følgende:

I forbindelse med tilrettelæggelsen af forsøgsprojektet med automatisk hastighedskontrol blev det besluttet alene at inddrage nordisk registrerede køretøjer, idet en eksisterende samarbejdsaftale mellem de nordiske politimyndigheder kunne anvendes i forbindelse med forsøget. Sager vedrørende nordiske køretøjer, hvor disse menes at kunne identificeres på baggrund af nummerpladeoplysninger, efterforskes således af de pågældende nordiske ländes politi, der returnerer de indhentede oplysninger til dansk politi. Herefter udstedes der i givet fald dansk bødeforlæg til de omhandlede køretøjers førere.

Baggrunden for ikke at inddrage andre udenlandsk registrerede køretøjer end nordiske har dels været af ressourcemæssige årsager, dels har der allerede eksisteret en praksis i andre europæiske lande med automatisk hastighedskontrol, f.eks. i Tyskland, Holland og Belgien.

Fra disse lande modtager dansk politi således ikke sager med anmodning om identifikation af førere af køretøjer, der er fotograferet i forbindelse med en færdselsforseelse. Ligeledes vil en oversendelse af sager vedrørende automatisk hastighedskontrol til andre lande end de nordiske medføre en meget betydelig sagsbehandling, herunder med oversættelse af dokumenterne.

I forsøgsperioden fra den 1. april 1999 til den 1. april 2000 er førere af køretøjer, som er hjemmehørende i andre lande end de nordiske, således ikke blevet retsforfulgt. Der er i denne periode sket henlæggelse af 841 sager med udenlandske, ikkenordiske køretøjer, idet det oply-

ses, at der i alt i perioden er optaget 105.036 rapporter.

Endvidere henlægges et mindre antal sager vedrørende udlejningskøretøjer med udenlandske, ikkenordiske førere. Det har ikke været muligt inden for svarfristen at opgøre antallet af disse sager.

Kristian Jensen (V):

Mener ministeren med den besvarelse, der her er givet, at det eneste tilfælde, hvor man ikke kan opkræve bøden, er for udenlandske køretøjer?

Sådan som jeg er blevet orienteret, når jeg har spurgt rundtomkring, er der flere andre tilfælde, hvor det ikke er muligt at opkræve bøder, f.eks. når folk piller den ene nummerplade af deres bil, eller f.eks. når man kører med solbriller på og kasketten godt ned i panden, så det ikke er muligt at identificere føreren.

Jeg mener nemlig – og det er også det, som ministerens svar tyder på – at der ved de her fotofartfælder er skabt en mulighed for ulighed, nemlig at de personer, der ønsker at snyde, de personer, der ønsker at slippe for at blive identificeret, eller personer, der kører i en udenlandsk indregistreret bil, slipper for deres fartbøde, hvorimod almindelige danskere, der kører ganske almindeligt uden bagtanke, risikerer at blive taget. Det skaber en ulighed, som jeg mener er et overset problem ved fotofartfælderne.

Ole Donner (DF):

Jeg vil godt spørge ministeren, om ikke ministeren finder det betænkeligt, at man unnlader at tage udenlandske fartsyndere, altså tyskere og andre. Hvis man kører med 190 km/t på en motorvej, og der er en fartkontrol, så bliver man standset og får et bødeforlæg.

Det vil sige, at der her tilsyneladende ingen lighed er. Der er ikke nogen retssikkerhed. Nogle bliver behandlet på én måde, og andre bliver behandlet på en anden måde. Og så vil jeg godt spørge mere direkte: Er det sådan, at hvis man har skæg og blå briller, så får man ikke nogen bøde, selv om man kører i en dansk indregistreret bil og har solbriller på eller kasketten næsten ned over øjnene? Er det virkelig sådan, at man kan slippe?

Trafikministeren (Jacob Buksti):

Jeg må henholde mig til, at det her sorteres under Rigspolitiet. Det svar, jeg har afgivet, er

Rigspolitiets svar på det spørgsmål, der er stillet. Jeg har ikke nogen som helst anledning til at kommentere detaljer i den retning, idet der ikke foreligger oplysninger om det.

Jeg sagde også i mit svar, at yderligere oplysninger i givet fald ville blive indhentet, men jeg har ikke noget som helst belæg for at kommentere, hvorvidt man kan optræde med skæg og blå briller og i øvrigt så undgå at få et bødeforlæg.

Til hr. Kristian Jensen vil jeg bare i øvrigt sige, at når almindelige danskere derved udsætter sig for en risiko for at blive fotograferet, så kan almindelige danskere jo bare overholde de regler, som hr. Kristian Jensens parti her i Folketinget selv har været med til at indføre.

Kristian Jensen (V):

Det undrer mig da såre, at ministeren ikke har følt anledning til at søge en besvarelse af det spørgsmål, der er stillet. Der er ikke stillet et spørgsmål om, hvor mange udenlandske fartsyndere, der slipper for at få bøder, men om, hvor stor en andel af fartsyndere fotograferet med automatiske fartfælder, som ikke bliver forelagt bøde på grund af manglende mulighed for at indkræve bøden. Det var spørgsmålet.

Sådan som jeg hører ministerens svar, så har man kun søgt at få besvaret en lille del af det, nemlig den del, der vedrører udenlandsk indregistrerede biler.

Jeg mener naturligvis, at folk skal overholde de love, der er vedtaget her i Folketinget, men kan jeg så få ministerens kommentar til, om det ikke er sådan, at der med de regler og de undtagelser, som ministeren selv har været inde på, er skabt en ulighed mellem fartsyndere, der kører i dansk indregistrerede biler, og fartsyndere, der kører i udenlandsk indregistrerede biler. Og føler ministeren ikke, at der er en ulighed, som vi her i Folketingssalen bør gøre noget ved?

Ole Donner (DF):

Jeg har forståelse for, at ministeren ikke har en fuldstændig og hundrede procents besvarelse klar i dag, men jeg vil gerne spørge ministeren: Vil ministeren indhente yderligere besvarelser og forelægge disse for Folketingets Trafikudvalg ved lejlighed, så man får svar på det, som hr. Kristian Jensen spørger om?

Trafikministeren (Jacob Buksti):

Det sidste, hr. Ole Donner spørger om, har jeg sådan set allerede givet et tilsagn om. Jeg til-

kendegav, at det ikke havde været muligt for Rigspolitiet inden for den påsatte svarfrist at finde den dokumentation, som hr. Kristian Jensen mener er lige så let at finde som at klø sig bag øret. Det er det altså ikke for Rigspolitiet, så derfor er det klart, at det vil jeg helt sikkert oversende til Folketingets Trafikudvalg, så snart det måtte foreligge.

Til spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger en ulighed, fordi udenlandske statsborgere, folk i udenlandske biler ikke får en opkrævning, vil jeg bare referere til mit svar. Det er faktisk sådan, at danskere, der kører for stærkt de steder, hvor man har automatisk hastighedskontrol, heller ikke bliver præsenteret for bødeforlæg. Så derfor må jeg sige, at det er et led i de aftaler, som eksisterer de forskellige landes politimynderheder imellem.

Kristian Jensen (V):

Jeg har så stor tiltro til ministeriets arbejde, at de naturligvis forsøger at besvare de spørgsmål, de bliver stillet, men jeg har ikke sagt, at det var så nemt som at klø sig i nakken. Så stor tiltro har jeg heller ikke til ministeriet.

Når ministeren nu siger, at de regler, der gælder for automatisk fartkontrol i Danmark, svarer til dem, der gælder i udlandet, så må vi lade det ligge. Men kan ministeren så ikke bekræfte, at hvis vi erstattede automatisk fartkontrol med en færdselspatrulje med betjente, der stod derude og tog kontrollen, så ville udenlandske fartsyndere blive registreret på samme måde som danske fartsyndere? Hvis man erstattede automatisk fartkontrol med færdselsbetjente og manuel kontrol, ville vi så dermed ikke opnå en større lighed for loven her i Danmark?

Karsten Nonbo (V):

I forlængelse af det spørgsmål, som hr. Kristian Jensen har stillet, kunne jeg godt tænke mig, at ministeren samtidig svarede på – det er ikke et svar, jeg forlanger i dag – hvor mange bilister vi har blandt de fartsyndere, der kører med solbriller, og hvor mange, der kører uden solbriller.

For sagen er jo den, at kører du med solbriller, så er det jo bilens ejer, der får besked på, at der er kørt for stærkt i den bil, og at bilens fører er hjemfalden til bøde. Men det er mange gange tilfældet – især med de bødestørrelser vi har – at det jo er langt billigere for ejeren at sige: Jeg kan ikke huske, hvem der kørte bilen. Det var i

hvert fald ikke mig. Og jeg kan ikke huske, hvem det var, så jeg snupper bøden for ikke at fortælle, hvem det var, der førte bilen.

Så kunne vi få et svar på, hvor mange af de bødesager, der ligesom bliver sluttet på en sådan måde, at man giver en bøde for manglende overholdelse af oplysningspligten?

Trafikministeren (Jacob Buksti):

Det sidste har jeg jo sådan set allerede svaret på, nemlig at det altså er noget, som det kræver lidt længere tid at behandle, og jeg skal gerne spørge Rigspolitiet helt specifikt, om de kan oplyse, hvor mange bilister der kører med solbriller på, hvis det er sådan, at spørgeren virkelig mener, at det er et seriøst spørgsmål, som han tror, at der kan oplyses noget klart svar på. Men det skal jeg gerne undersøge nærmere, for man skal jo sørge for at understøtte Folketinget med de relevante oplysninger til behandling af afgørende sager.

Og til hr. Kristian Jensen vil jeg sige, at det jo ikke er sådan, at der er tanker om at erstatte den almindelige konventionelle fartkontrol med automatisk hastighedskontrol. Det, det handler om, er at supplere den konventionelle hastighedskontrol med automatisk hastighedskontrol ud fra de erfaringer, der er, som netop siger, at det virker, og det har især virket i de senere måneder, hvor det har været i kraft. Og det, som er afgørende, er, at der altså ingen risiko er for at blive fotograferet, hvis man overholder de regler, Folketinget har fastsat. Og automatikken består ikke i, at man automatisk fotograferes. Der står altså politifolk og fotograferer. Automatikken består i, at man automatisk får tilsendt en regning.

Det er i øvrigt sådan, at der står skilte, og hvis man ikke overholder landets love, så bliver man fotograferet. Så at det både skal være overvågning og alskens ting og sager, forstår jeg simpelt hen ikke. Så til hr. Kristian Jensen og hr. Karsten Nonbo og andre vil jeg sige: Hvis det er sådan, at folk overholder de regler, som bl.a. partiet Venstre har været med til at vedtage her i Folketinget, så er der ingen fotografering, så er der ingenting, og så er der ikke noget at komme efter.

Karsten Nonbo (V):

Jeg skal prøve at udtrykke mig mere klart. Det eneste, jeg vil vide, er: Hvor mange af de bødeforelæg, som man tror skal ende som bødeforelæg for hastighedsovertrædelse, ender i stedet

for som bødeforelæg for overtrædelse af færdselslovens § 67, så vidt jeg husker, hvor man som ejer af bilen ikke fortæller, hvem der har ført bilen?

Det var såmænd det eneste, jeg ville vide: Hvor mange af de bødeforelæg for hastigheds-overtrædelse kan ikke gennemføres, så man i stedet for lander på at flade ud, således at man giver ejeren en bøde for ikke at fortælle, hvem der sad bag rattet? Det var det, jeg mente med mit billedsprog – med eller uden solbriller. Jeg tror, at ministeren har forstået det nu.

Kristian Jensen (V):

Hvis ministeren ville svare på spørgsmålene i stedet for at svare på alt det, der ikke bliver spurgt om, så kunne det være, at vi kunne få klarhed over den her sag.

Der blev ikke spurgt om, hvorvidt folk skulle overholde loven eller ej. Det har jeg tydeligt sagt: Folk skal overholde lovene. Det, vi snakker om, er et spørgsmål om lighed og retssikkerhed i de tilfælde, hvor man ikke overholder lovene. Mit spørgsmål er klart: Er ministeren enig i, at når der står en manuel fartkontrolpatrulje og stopper også førere af udenlandske biler, så har vi en større lighed for loven end i de tilfælde, hvor der er en automatisk fartkontrol, og personer kørende i udenlandsk registrerede biler ikke får et bødeforelæg? Er der større lighed? Ja eller nej? Det må være til at svare på.

Trafikministeren (Jacob Buksti):

Til hr. Nonbo er svaret ja. Men jeg har allerede givet tilsagn om, at jeg nok skal få det undersøgt i den udstrækning, det overhovedet er muligt at dokumentere. Dette er også sagt til en række af de spørgsmål, som hr. Kristian Jensen har stillet. De er meget detaljerede i forhold til de oplysninger, der ligger. Når man registrerer, så registrerer man forseelsen, mens det at grave længere ned – det ved hr. Nonbo bedre end nogen – kræver, at man går ned i selve rapporterne for at se, hvad der er. Men jeg skal gerne, som jeg har givet tilsagn om, få det dokumenteret, så godt som det overhovedet er muligt.

Til hr. Kristian Jensen vil jeg sige: Jamen det er jo bare en simpel konstatering, at hvis det er sådan, at man er taget i en konventionel fartkontrol, så står man med synderen i hånden, men står man i en automatisk hastighedskontrol, så kommer problemstillingen om, hvorvidt man er i stand til at ville retsforfølge vedkommende i udlandet. Og dér eksisterer der aftaler

med de forskellige landes politimyndigheder om, at det gør man ikke. Sådan er det.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Som tidligere meddelt er de sidste to spørgsmål udgået til skriftlig besvarelse.

Spm. nr. S 2664

2) Til socialministeren af:

Frank Dahlgaard (UP):

»Kan ministeren bekræfte, at EU presser på for at få specielt eurolandene til at »modernisere« deres sociale sikringsordninger, og hvad er baggrunden herfor?«

Spm. nr. S 2665

3) Til socialministeren af:

Frank Dahlgaard (UP):

»Kan ministeren garantere, at efterlønsordningen i sin nuværende form forbliver uændret og uantastet af EU?«

Bortfaldne spørgsmål

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Spørgsmål nr. S 2622 og 2623, der er stillet til trafikministeren af fru Ester Larsen, er taget tilbage af spørgeren. Spørgsmålene, der hermed er bortfaldet, lød således:

Spm. nr. S 2622

Til trafikministeren (10/5 2000) af:

Ester Larsen (V):

»Vil ministeren detaljeret redegøre for de beregninger over den forventede påvirkning af indtægtsprovenuet, der har ligget til grund for indførelse af rabatter på taksterne for Øresundsbroen?«

Spm. nr. S 2623

Til trafikministeren (10/5 2000) af:

Ester Larsen (V):

»Vil ministeren oplyse, om der foreligger beregninger over, hvorledes rabatordninger for taksterne for Storebæltsbroen – svarende til rabattaksterne for Øresundsbroen – vil påvirke det samlede indtægtsprovenu?«

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Spørgsmål nr. S 2697, der er stillet til arbejdsministeren af fru Eva Kjer Hansen, er taget tilbage af spørgeren. Spørgsmålet, der hermed er bortfaldet, lød således:

Spm. nr. S 2697

Til arbejdsministeren (15/5 2000) af:

Eva Kjer Hansen (V):

»Hvor stor en del af arbejdsstyrken er efter ministerens vurdering afskåret fra at gå på efterløn på grund af kravet om 1 års beskæftigelse i Danmark inden for de seneste 3 år, fordi de har beskæftigelse i udlandet?«

Man genoptog herefter behandlingen af dagsordenens punkt 1, som var:

1) Første behandling af lovforslag nr. L 288: Forslag til lov om Danmarks deltagelse i den fælles valuta.

Forhandlingen genoptoges

Bendt Bendtsen (KF):

Vi konservative opfordrer alle vælgere og selvfølgelig især borgerligt tænkende danskere til at stemme ja den 28. september, for hele konstruktionen med en fælles mønt på toppen af det fælles marked er en imponerende virkeliggørelse af den borgerlige, økonomiske tankegang.

Vi europæere har noget at være stolte af. På bare 15 år har vi gennem samarbejdet i EU evnet at fjerne alle toldmure, fået liberaliseret handelen, skabt verdens største hjemmemarked og nu også en fælles valuta.

Den kæmpeindsats har lagt grunden for den lange og lovende vækstperiode, som EU i dag er inde i. Det var været borgerlig politik, der har skabt resultater. Vores opfordring er et ja med omtanke. Det betyder, at der er al mulig grund til at sige ja, hvis man vejer fordelene ved euroen op mod ulemperne, og netop det – den rolige afvejning, de afvejede argumenter uden skræmmescenarier – har vi konservative set som vores platform i de kommende måneder. Det har jo ellers ikke skortet på platte og malplacerede trusler om død og undergang, siden statsministeren offentliggjorde et forslag om en dato for afstemningen.

Når f.eks. Dansk Folkeparti sætter en kampagne i gang den 9. april, er det med slet skjulte undertoner af, at nu skal fremmede magter igen bestemme i Danmark, og det er jo noget værre vrøvl. Når samme partis EU-ordfører beskylder jasnigere for landsskadelig virksomhed, så er det også noget forvrøvet sludder. Og når Juni Bevægelsen hævder, at et ja til den fælles mønt vil føre til afvikling af nationalstaten, så er det jo ikke noget nyt. Det samme fik vi at vide i 1972, 1986, i 1992 og i 1998. Men bare fordi man gentager en usandhed igen og igen, så øger det ikke sandhedsværdien.

Når modstanderbevægelserne påstår, at euroen vil tvinge os til at afskaffe folkepensionen, så er deres argumentation på niveau med sidste århundredes Store Bastian, der blev brugt til at true børn til at makke ret, når de gode argumenter slap op.

Den 28. september skal krydset sættes, og der er mange grunde til, at vi bør få et solidt flertal for et ja til, at danskerne tilslutter sig den fælles mønt.

For os konservative er det de politiske argumenter for et ja, som er vigtigst. Jaet sidder ikke i pengepungen. Jeg har i dag også lagt mærke til, at de økonomiske vismænd på linje med Det Konservative Folkeparti betoner, at eurovalget den 28. september er et politisk valg, hvor vi bestemmer os for at få indflydelse eller vælger at blive siddende udenfor i et hjørne af Europa.

Vi har fået nok af fodnotepolitik og forbehold. EU-samarbejdet drejer sig om at forme vores fælles fremtid. Det skal vi da have indflydelse på.

Der er god økonomisk snusfornuft i at gå med i den fælles mønt. For det første er et ja valutaspekulanternes fjende nummer et. Danmark bliver styrket, når valutakriser vælter ind over os.

For det andet fører et ja til et drab på den overrente, som vi i dag betaler i forhold til euro-området. I dag er vores rente ca. 0,5 procentpoint for høj. Det er penge lige ud af danskernes lommer, og det koster beskæftigelse.

For det tredje er et ja alle forbrugeres forbundsfælle. Med en fælles mønt bliver det lettere at sammenligne priser på tværs af grænserne. Det øger konkurrencen mellem de europæiske virksomheder, og det presser priserne ned.

For det fjerde afskaffer vi med et ja hundredtusindvis af årlige vekselgebyrer og kurssikringer. Handel og rejser på tværs af landegrænserne bliver simpelt hen lettere.

Endelig tiltrækker vi ved et ja både kapital og nye investeringer til Danmark.

Men er der så slet ingen økonomiske argumenter imod den fælles valuta? Jo, der er vel ét af de borgerlige skeptikers argumenter, der er værd at nævne, nemlig at vi mister muligheden for at føre vores egen penge- og valutapolitik.

Sådan lyder argumentet.

Når vi tilslutter os euroen, har vi mistet friheden til at ændre på vores kronens værdi, og vi kan heller ikke mere skrue på renten.

Jeg har bare ét problem i forhold til det argument: Det holder ikke. Den borgerlige regering bandt i 1982 gennem fastkurspolitikken reelt vores krone til D-marken. Sådan har det været lige siden, bortset fra at D-marken er blevet skiftet ud med euroen. Så længe vi ønsker at fastholde den politik, er vores frihed i forhold til renten begrænset til nøje at overvåge, hvornår Den Europæiske Centralbank ændrer renten. Friheden består så i at beslutte os for, om vi vil vente en halv time eller en hel time, inden vi lader vores rente følge efter.

Denne unægtelig teoretiske frihed har jeg ikke det store problem med at miste i forhold til den indflydelse, som vi nu tilbydes. Inden 1980'ernes borgerlige regeringer kom til, levede de socialdemokratiske regeringer stort set af at devaluere med katastrofale følger.

Ét er økonomi, noget andet er politik. Langt vigtigere end de økonomiske argumenter er efter min mening de politiske. Det er netop her, vi finder den altovervejende grund til, at vi bør tilslutte os samarbejdet. Den fælles mønt vil nemlig være den bedste vej til at sikre Danmarks placering i Europa og give indflydelse på udviklingen. Vi skal være med, og vi skal sige ja til at modtage noget af den indflydelse, som de store europæiske lande har afgivet.

Jeg er klar over, at der er nogle borgerlige vælgere, som har tendens til at være skeptiske, hver gang vi skal stemme om et EU-spørgsmål. Frygten er, at et ja er et skridt hen imod Europas Forenede Stater. Det er imidlertid forkert. Der er intet, der peger i den retning. EU-landene ændrer ikke status ved at gå over til den fælles valuta. Det er med den fælles mønt, som det er med EU-samarbejdet i øvrigt: Mønten og samarbejdet er skabt for at gøre det nemmere at være europæer. Så enkelt er det.

Den nordiske møntunion frem til Første Verdenskrig undergravede ikke Danmarks selvstændighed, og Belgien og Luxembourg har i årevis haft en fælles valuta, uden at Luxembourg som det mindste af landene har følt sig gjort mindre selvstændigt. Den fælles valuta er et praktisk redskab, hverken mere eller mindre.

Modstandernes påstand om, at Danmark vil forsvinde sammen med kronen, er hovedrygstende. Så skulle også Italien forsvinde sammen med liren, Tyskland med D-marken og Frankrig sammen med francen. Giver det overhovedet mening? Er det derfor, at regeringerne i Rom, Berlin og Paris har kæmpet for at sikre EU-landene et fælles betalingsmiddel? Næppe. De har naturligvis gjort det for at bygge videre på alt det, som vi allerede har nået, med det hovedsigte at sikre det velfærdssamfund, som vi har, bedst muligt.

Den fælles mønt udgør en naturlig forlængelse af de mange andre initiativer, der siden 1986 er taget for at skabe et stort og indre marked i Europa. Da Danmark tog forbehold i 1993, var den fælles mønt en fjern og måske lidt teoretisk konstruktion. I dag er den fælles mønt virkelighed i vore partnerlande.

Der er næppe tvivl om, at vi i årene fremover vil se ønsker fra medlemsstater om en større integration, end vi bryder os om, f.eks. når det drejer sig om velfærdssamfundet. Men vi har vores grænser, hvor vi siger nej, og hvor vi kan sige nej. Det er et nationalt anliggende at fastlægge velfærdspolitikken, og vi vil altid være imod, at et flertal af lande imod et mindretals ønsker kan indføre bindende lovregler på det område.

Fra konservativ side vil vi gerne påtage os opgaven med i de kommende måneder at overbevise de borgerlige skeptikere om fordelene ved den fælles mønt. I den forbindelse er det ikke voldsomt hjælpsomt, når socialdemokratiske ledere har talt om at markere EU som et socialdemokratisk projekt. Jeg er ganske uenig.

Det er heller ikke hjælpsomt, når 14 regeringsledere forsøger at presse en demokratisk valgt regering fra magten i Østrig. Det er med til at skabe usikkerhed om hele det europæiske samarbejdes retning. Aktionen er tåbelig, og der er tale om utidig indblanding. Et EU-land med en demokratisk valgt regering, der helt og fuldt lever op til EU's regler, skal ikke udsættes for sanktioner. Det ville være hjælpsomt, hvis regeringen tog initiativ til at komme videre i den sag. Sker det, er vi kommet videre.

Den 28. september drejer det sig om den fælles mønt og ikke andet. Den siger vi ja til, fordi den fælles mønt har langt flere fordele end ulemper, uanset om vi tænker i rent politiske argumenter eller i økonomiske. Det bliver vores opgave at forklare, at man sagtens kan være borgerlig og skeptiker og kigge på dele af den europæiske udvikling med panderynker og så samtidig betragte den fælles mønt som det, den er: et klart og fornuftigt projekt.

Den fælles mønt er et projekt, som danskerne bør sige ja til. Et nej den 28. september til den fælles mønt er et ja til valutaspekulanterne, det er et ja til ågerrenter, det er et ja til flere vekselsgebyrer og kurssikringer.

Et ja derimod er et ja til ny kapital og investeringer, et ja til mere konkurrence, billigere priser og vækst, men først og fremmest er det et ja til en ny politisk indflydelse, som vi aldrig tidligere har haft. Det Konservative Folkeparti kan altså give fuld og helhjertet støtte til det fremsatte lovforslag.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Så er der korte bemærkninger fra hr. Frank Dahlgaard og hr. Kristian Thulesen Dahl, hr. Klaus Hækkerup og hr. Keld Albrechtsen i nævnte rækkefølge. Vi vil prøve at tage fire ind, og så får ordførerne lidt længere tid til at svare.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Der var hverken hoved eller hale på den tale, hr. Bendt Bendtsen holdt. På den ene side skulle det være et ja med omtanke, på den anden side skulle det bare være et ja, og det var indlysende også ud fra en masse økonomiske begrundelser, til trods for at hr. Bendt Bendtsen nævner vismandsrapporten indledningsvis, hvis konklusion er, at de økonomiske fordele ved medlemskab er små og oven i købet usikre. Hverken hoved eller hale!

Jeg vil spørge hr. Bendt Bendtsen: Hvad mener Det Konservative Folkeparti egentlig med at sige, at der skal stemmes ja med omtanke? Tidligere skulle der bare stemmes ja. Var det så uden omtanke? Og nu skal det være med omtanke. Hvad ligger der egentlig i det?

Jeg vil også spørge hr. Bendt Bendtsen: Er det sådan, at investeringerne går uden om Danmark i øjeblikket? Er det sådan, at vi ligger i randen af Europa med en dårlig beskæftigelse, med ingen investeringer, med høj arbejdsløshed og med en skrantende levestandard? Det er det jo ikke. Det går jo godt i Danmark, det går godt i Sverige, det går godt i Norge, det går godt i Island, det går godt i Schweiz, det går godt i Storbritannien. Alle disse nævnte lande er vesteuropæiske lande uden for eurozonen. Men det går ikke så godt i eurozonen. Hvordan hænger tingene sammen?

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Ja, jeg synes også, at det har været interessant at følge De Konservatives kampagne her for euroen, for magen til afdæmpet kampagne og afdæmpet argumentation skal man jo lede længe efter. Og i bund er grund handler det vel om, at det er gået op for De Konservative, at der gudske lov er en stadig stigende del af det borgerlige vælgerkorps, som nu vender ryggen til det EU, de bl.a. ser optræde, som hr. Bendt Bendtsen selv meget reelt kommer ind på, i forbindelse med Østrigsagen. Den udvikling af EU-samarbejdet vender stadig flere borgerlige vælgere sig imod. og det er vel i bund og grund derfor, det nu ikke hedder ja, men ja med omtanke.

Det, jeg så godt kunne tænke mig at høre De Konservative svare på her under debatten i dag, er, hvor grænsen går for De Konservative. For hver eneste gang vi lige skal tage en ny afstemning, lige skal stemme ja med et eller andet argument, får vi at vide, at det her skridt ikke anfægter nationens selvstændighed; lige præcis det her skridt anfægter ikke, men så siger vi vist også stop derefter. Det har vi hørt så mange gange.

Er der noget med, at De Konservative nu vil sætte hælene i over for flertalsafgørelser, f.eks. når det drejer sig om social sikring, og når det drejer sig om arbejdsmarkedspolitik, som det ligger i regeringskonferenceforhandlingerne nu? Lad os få sådan nogle realiteter på bordet,

så vi ved, hvor vi har De Konservative også efter den 28. september.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Hr. Bendt Bendtsen argumenterede for et ja ved at sige, at det er vejen til at sikre indflydelse for vores fælles fremtid i Europa.

Jeg vil godt spørge hr. Bendt Bendtsen: Hvor vil et nej forhindre Danmark i at deltage i udformningen af den fælles europæiske fremtid? På hvilke områder? Hvordan vil det forhindre det? Kan vi ikke deltage i alle de debatter? Er vi ikke med i alle de ministerråd, når det kan blive aktuelt? Har vi ikke mulighed for at øve al den indflydelse, vi vil, hvis vores argumenter ellers i øvrigt er gode nok? Er der noget på nogen måde, der forhindrer os i at øve indflydelse på den europæiske fremtid, hvis det bliver et nej den 28. september? Og hvis der er, vil jeg godt have at vide præcis hvor og hvordan.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Bendt Bendtsen. Og der er mange flere korte bemærkninger. Vi tager tre ad gangen nu.

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Ja, hr. Frank Dahlgaard har jo forsøgt 27 gange at citere vismandsrapporten i dag. Det kan være, at det er den, han skal læse op i sin ordførertale, når vi kommer lidt længere hen.

Når vi i Det Konservative siger ja med omtanke, så er det jo netop, fordi vi sagligt og stille og roligt har vurderet fordelene og har vurderet ulemperne, og så er det et ja. Vi har den holdning hos os, at hvis amerikanske virksomheder, hvis japanske virksomheder ønsker at investere i Europa, så vil de vælge Euroland frem for et lille land, hvis vi har et nej på den anden side af den 28. september.

Jeg har ikke sagt, at det her betyder død og elendighed på den anden side af den 28. september, men jeg har sagt, at hvis udenlandske firmaer ønsker at investere i Europa, så vil de vælge et sted, hvor de er sikre på at der er valutastabilitet, og ikke et andet sted med en lille valuta. Det er det, jeg har sagt.

Og til hr. Thulesen Dahl: Ja, vi kører en afdæmpet kampagne. Vi har i den kampagne, vi har kørt, faktisk formålet, hvis vi skal tro på bare halvdelen af det, PLS-Consult og andre firmaer siger om det her, at hævle ganske gevaldigt af de nejsjere, der har været i det borger-

lige Danmark, specielt i Det Konservative Folkeparti. Om det er 9 pct. af nejsigerne på den konservative side, der er vendt, skal jeg lade være usagt, for det er jo kun meningsmålinger. Det kan gå op, og det kan gå ned, men det tyder på, at kampagnen har ramt det rigtige sted.

Og hvor går grænsen? Jamen jeg vil da gerne læse op af min ordførertale en gang til. Jeg har sagt, at vi har vores grænser, hvor vi siger nej. Vi kan sige nej, og vi mener, at det er et nationalt anliggende at fastlægge velfærdspolitikken. Vi har altid været imod, hvis et flertal af lande imod et mindretals ønsker kan indføre bindende lovgiver, og de skal ikke blande sig i vores folkepension f.eks., hvis det er det. Og der er andre ting, omkring vores arbejdsmarkedspolitik også, som vi mener at EU ikke skal blande sig i. Velfærds-Danmark skal man ikke blande sig i.

Og hr. Klaus Hækkerup må jeg svare næste gang.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

De næste tre korte bemærkninger kommer fra hr. Keld Albrechtsen, hr. Holger K. Nielsen og fru Mimi Jacobsen.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg lagde mærke til, at hr. Bendt Bendtsen hævdede, at der intet er, der peger i retning af Europas Forenede Stater. Er det fuldstændig forbigået hr. Bendt Bendtsens opmærksomhed, at Tysklands udenrigsminister klart og utvetydigt går ind for skabelse af en forbundsstat med en præsident og hele pibetøjet? Når han siger det, er det så et udtryk for, at der intet er, der peger i retning af Europas Forenede Stater?

Ved De Konservative heller ikke, at den franske regering i den franske nationalforsamling har fremlagt et klart føderalistisk unionsprogram, som Frankrig vil køre efter under det franske formandskab her i efteråret? Har man heller ikke kendskab til dét i Det Konservative Folkeparti? Der er intet, der tyder på det, siger hr. Bendt Bendtsen.

Og så må jeg spørge hr. Bendt Bendtsen, ligesom jeg spurgte hr. Anders Fogh Rasmussen: Vil man stemme for den Nicetraktat til december, som indfører flertalsafgørelser lige nøjagtig på de områder, som hr. Bendt Bendtsen her stod og påstod at Det Konservative Folkeparti ikke ville acceptere? Ja, det vil Det Konservative Folkeparti acceptere, for Det Konservative

Folkeparti agter at godkende Nicetraktaten også uden en dansk folkeafstemning.

Jeg synes ikke, at man skal stå og fylde befolkningen med den slags ting, som man i virkeligheden ikke agter at stå ved, når det kommer til stykket.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg bed mærke i en kommentar, som hr. Bendt Bendtsen havde til sidst i sin tale, hvor han jo taler meget om, at nu skal de konservative vælge sige ja af de og de grunde. Og det er jo fint nok; det er også det, man bruger talerstolen her til i dag.

Så siger hr. Bendt Bendtsen, at hvis vi siger ja, så vil vi få en politisk indflydelse, som vi aldrig tidligere har haft. Jeg må sige, at det synes jeg da er en kæmpe frækhed. Det er da en kæmpe kritik af ikke blot de tidligere, borgerlige regeringer i 1980'erne, men også den nuværende regering, som jo ikke har gjort andet end at prale af den indflydelse, den har på EU's udvikling.

Men hele denne her debat om, at vi er et B-medlem, og hvad ved jeg, hører jo ingen steder hjemme, når man hører på alle de pralier. Jeg kan huske for 2 år siden, da vi diskuterede Amsterdamtraktat. Der var der ikke grænser for, hvad der var af danske synspunkter i den traktat. Ja, den var jo nærmest skrevet af den danske statsminister selv, hvis man hørte på debatten dengang. Hvordan kan det da gå til, at et land, der i den grad er et B-land, der i den grad er udenfor, kan få så meget indflydelse?

Og endnu engang til hr. Bendt Bendtsen: Hvor er det præcis, at vi vil få langt mere indflydelse end den, vi har i øjeblikket, hvis vi siger ja? Det synes jeg at vælgerne har krav på at få et kontant svar på, også de konservative vælgere.

(Kort bemærkning).

Mimi Jacobsen (CD):

Jeg havde dog ikke forventet, at hr. Bendt Bendtsen skulle skældes ud for at føre en afdæmpet kampagne. Det må jeg sige, det er nyt.

Men hr. Bendt Bendtsen lagde jo bestemt op til en saglig og ordentlig debat, og jeg synes derfor, der var ét punkt, som jeg var ked af at hr. Bendt Bendtsen gjorde meget lidt mere ud af eller måske helt udelod. Vil hr. Bendt Bendtsen ikke godt fra denne talerstol bekræfte, at stats- og regeringschefernes beslutning om sanktioner

mod Østrig intet har at gøre med en EU-beslutning og intet har at gøre med afstemningen den 28. september. Man kan ikke straffe østrigerne for det, man kan ikke få dem til at sørge for, at det ikke sker igen, man kan ikke opmuntre dem til det ved at stemme ja eller nej – det har ganske enkelt ikke noget med det smør at gøre.

Jeg synes, at vi skal have aflivet den myte nu meget tidligt i debatten. Så kan man mene om Østrigsagen, hvad man vil, den har bare ikke en disse med det her at gøre.

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Jeg vil starte med at svare hr. Holger K. Nielsen og hr. Klaus Hækkerup om den indflydelse, som vi ikke har haft.

Jamen vi har jo i forbindelse med, at vi lagde kronen op til D-marken i sin tid og senere euroen, jo ikke haft indflydelse på vores pengepolitik og vores valutapolitik. Det får vi i forbindelse med, at vi kommer til at sidde med ved bordet i fremtiden, og jeg synes, det er reelt at sige, at vi får indflydelse på det her område.

Som sagt er man jo bare fulgt bagefter. Og jeg har jo noteret mig, at selv SF og også Dansk Folkeparti i den her sag har sagt, at de vil fortsætte fastkurspolitikken; man vil altså fastholde en politik, som man ikke har indflydelse på hvordan bliver besluttet.

Så vil jeg sige til hr. Keld Albrechtsen: Europas Forenede Stater og en gammel 68'er, der er blevet udenrigsminister, hr. Joschka Fischer – jamen det er da ikke første gang, det er blevet sagt, og det er ikke anden gang; der er mange, der vil blive ved med at sige det her, men det betyder da ikke, at det er rigtigt.

Vi vil gå imod det her. Man tror vel heller ikke på, når man nu går ind for at udvide EU med en række nye lande, der har ligget under kommunistisk åg i 70 år, at de lande så vil gå ind og lave Europas Forenede Stater endnu en gang.

Det bliver aldrig tilfældet og bliver ikke noget, vi går med til, overhovedet ikke. Men det er jo et skræmmebillede, man ønsker at fremtæne den ene gang efter den anden, og så får vi skyld for, at vi kører en afdæmpet kampagne. Havde vi kørt den lidt mere behårdt, så havde vi fået at vide, at vi kørte skræmmekampagne.

Om Nicetraktaten: Jamen det er jo helt klart, at vi nu ønsker en udvikling på det her område. Der er flere lande, der skal være med til at beslutte, og vi skal have nogle andre stemmevæg-

te, og vi skal have antallet af kommissærer og alt det her på plads. Det er jo svært at sige, hvad der eksakt kommer at stå i den traktat, men hvis der kommer til at stå, at man blander sig i danskernes folkepension eller andet, så står vi jo af. Hr. Keld Albrechtsen ved jo godt, at regeringen har fået et smalt mandat i den her sag.

Og så til fru Mimi Jakobsen om, at jeg på én gang skal aflive, at aktionen mod Østrig er en EU-aktion. Nej, rent juridisk er det jo ikke, men det kunne godt se sådan ud for befolkningen, og det har i hvert fald ramt en hel del af de borgerlige skeptikere i dag, at EU går ind og blander sig, og hvis det ikke er EU, jamen så det så 14 selvstændige lande, der har besluttet sig til at gå ind i det her.

Det, jeg bare beder om, er, at vi får gjort op med den her sag, og jeg er da glad for, at vi så opblødningen på Azorerne forleden dag, for jeg mener, at den sag er skadelig for hele det samarbejde, vi har i EU på det her område.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

De næste tre korte bemærkninger er fra hr. Claus Larsen-Jensen, hr. Frank Dahlggaard og hr. Klaus Hækkerup.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Jeg vil spørge hr. Bendt Bendtsen, om han ikke kan bekræfte, at et lille land som Luxembourg, der har været i møntunion med Belgien i mange år, i virkeligheden faktisk får udvidet sin suverænitæt, fordi det jo nu er nødsaget til at oprette en nationalbank for at kunne deltage i det europæiske system med centralbanker. Det er jo en lidt anden vinkel end den, vi normalt diskuterer det fra herhjemme.

Så vil jeg gerne spørge hr. Bendt Bendtsen, om han ikke kan bekræfte, at der jo rent faktisk ikke til regeringskonferencen er lagt op til, at EU skal ind og blande sig i den konkrete indretning af velfærdspolitikken og arbejdsmarkedspolitikken og finansieringen heraf, men at det, man er optaget af, er, hvorvidt EU kan træffe flertalsbeslutninger, når man udvider til det dobbelte antal medlemslande og man i øvrigt gerne vil beskytte sig selv imod social dumping og trækken sig selv ned.

Og så vil jeg gerne spørge hr. Bendt Bendtsen, om han ikke synes, at det er en dårlig idé med det tyske forslag, om det ikke med den fleksibilitet, det lagde op til med, at nogle skulle

løbe stærkere end andre, i virkeligheden ville være til stor skade for mindre lande og vi faktisk ved at være med i kernen, bl.a. omkring en fælles valuta, er med til at hindre en sådan udvikling.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Hr. Bendt Bendtsen anbefaler et ja med omtanke, og det er stadig lidt uklart, hvad den her omtanke egentlig indebærer.

Den tidligere konservative politiske ordfører Connie Hedegaard skrev i dagbladet Politiken for 14 dage siden, at hun var i tvivl, og at hun efterlyste et uomgængeligt og et godt argument for at stemme ja. Kunne hr. Bendt Bendtsen ikke komme med det, sådan at denne fremtrædende konservative person kunne finde ud af at stemme ja? Men det kan være, at det bliver et ja til kronen; det er måske i virkeligheden dér, omtanken ligger?

Jeg må spørge hr. Bendt Bendtsen, om de konservative i Storbritannien er bindegale? Når de har besluttet enstemmigt at gå imod euroen, at holde fast ved pundet – keep the pound, business for sterling; det holder de fast i – har de så slet ikke forstået, hvad det drejer sig om, eller er det, fordi de oplever, at arbejdsløsheden er lav i Storbritannien, omkring det halve af, hvad den er i euro-området, ligesom tilfældet jo er i Danmark, Sverige, Norge, Island og Schweiz, alle lande uden for euroen?

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Hr. Bendt Bendtsen sagde i sit svar før, at udenlandske virksomheder ville gå uden om Danmark, når de skulle træffe beslutning om placering af deres investeringer, hvis vi står uden for eurosamarbejdet. Det er det efter min mening meget vanskeligt at sige noget bestemt om. Det, vi kan vurdere det på, er det år, hvor vi rent faktisk har stået uden for eurosamarbejdet, nemlig fra 1. januar 1999 til 31. december 1999.

Ser vi på den periode, og ser vi på, hvordan de direkte udenlandske investeringer i Danmark har været, så er de det første år, hvor vi har stået uden for eurosamarbejdet, vokset med 23 pct. Det er bestemt ikke noget tegn på, at udlandet vil søge uden om Danmark, når der skal investeres – bestemt ikke.

Jeg forstod, at det, vi fik indflydelse på, hvis vi sagde ja til euroen, var rentepolitikken i EU.

Så vil jeg godt bede hr. Bendt Bendtsen beskrive, hvor meget indflydelse han egentlig tror at Danmark får. Er det sådan, så den danske nationalbankdirektør kommer ned i styrelsesrådet i Den Europæiske Centralbank og siger: Danmark vil have en klar hævn af renten eller en klar sænkning af renten, noget, der virkelig er markant, eller vil hun sidde og fedte med 1/4 pct. på renten for eller imod? Og bliver det ikke reelt de store eurolande, Tyskland og Frankrig, der kommer til at bestemme, hvilket renteniveau der skal være i Europa?

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Hr. Claus Larsen-Jensen stillede tre konkrete spørgsmål om Luxembourg. Jeg mener faktisk, at jeg i min tale var lidt inde på, at det er et af steder, hvor vi kan sige at man har haft fælles valuta, og hvor indflydelsen nu bliver større. Også omkring Nicetraktaten gælder det jo, at når der bliver flere lande, så har vi et udestående, som skal på plads i forbindelse med Nicetraktaten, og endnu engang: Jeg er enig i, at der et smalt mandat til regeringen.

Til hr. Frank Dahlgaard endnu en gang: Der er måske en årsag til, at hr. Frank Dahlgaard og jeg ikke er medlemmer af det samme parti længere, når han spørger: Hvad er omtanke? Jamen omtanke er jo netop politisk indflydelse. Jeg har her fra talerstolen i dag netop sagt, at jaet ikke kun sidder i pengepungen, jaet sidder også i den politiske indflydelse, og det er bl.a. dér, vi ser omtanken. Det er måske, fordi hr. Frank Dahlgaard anskuer det hele som fagøkonom frem for at se på det som politiker.

Og så vil jeg sige, at når vi får historien om, at de konservative i England har en anden holdning, så bliver jeg nødt til at sige, at dem er vi ikke enige med, men vi er enige med de øvrige konservative partier i Europa, der går ind for en fælles valuta.

Og så med hensyn til hr. Klaus Hækkerup: Jamen jeg mener egentlig, at det er ganske logisk, at hvis udenlandske investeringer skal placere sig i Europa, så vil de placere sig et sted, hvor der er sikkerhed for stabiliteten omkring valutasisikkerheden. Og vi får et foredrag om, at i det første år, hvor vi har stået udenfor, går det ganske godt med udenlandske investeringer.

Jeg mener også at have den helt klare holdning, at vi jo står i venteværelset til at blive medlem af ØMU'ens tredje fase. De øvrige lan-

de forventer, at Danmark indgår i et medlemskab på det her område. Og det er klart, at når rentespændet til euroen i øjeblikket er i den størrelsesorden, som det er, så er det jo, fordi vi står i venteværelset. Der er ingen, der aner, hvordan det ser ud, hvis vi får et nej på den anden side af den 28. september.

Jeg kommer ikke med skræmmescenarier og siger, at det koster 35.000 arbejdspladser, som en faglig organisation har gjort, men jeg har sagt, at der er ingen, der kender prisen, og i øjeblikket er det helt klart, at rentespændet er lavt på baggrund af, at vi står i venteværelset.

Og hvor meget indflydelse har vi så? Jamen tidligere havde vi ingenting, når vi taler om rentepolitikken i Europa. Da var det tyskerne, der fastsatte renten. Hvilken indflydelse har Danmark så, når vi kommer med ved bordet? Jo, vi har den indflydelse, at vi har nøjagtig lige så meget at skulle bestemme som alle de andre. Derimod var det tidligere tyskerne.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

De næste tre korte bemærkninger er fra hr. Kristian Thulesen Dahl, fru Elisabeth Arnold og hr. Keld Albrechtsen. Der er flere endnu, men det er de tre næste i hvert fald.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Når man tænker tilbage på de afstemninger, der har været igennem de senere år omkring EU-forhold, så får man altså sådan en fornemmelse – jeg kan ikke tro, at jeg er ene om at have den – at hver eneste gang vi lige skal til en afstemning, så er den konservative retorik til de skeptiske konservative vælgere: Stem lige ja til det her! Den her skive af salamipølsen skal vi lige have med, men så tag det roligt, så kommer der ikke flere. Så tager vi det roligt derefter, og så kan I falde helt ned; der bliver ikke noget attentat mod nationalstaten, og vi vedbliver at være et selvstændigt land, osv. osv.

Hver eneste gang er det retorikken, og det er det også i den konservative kampagne nu. Den såkaldte omtanke er noget med, at nu skal vi lige stemme ja, men så sætter De Konservative hælene i i forhold til socialområdet og arbejdsmarkedsområdet, selv om alle, der følger regeringskonferencen netop nu, ved, at specielt Euro-11-landene på grund af den valutaunion presser på for at få flertalsafgørelser lige præcis på de her områder.

Derfor må hr. Bendt Bendtsen altså præstere heroppefra at give et bedre bud på, hvad der i givet fald er en selvstændig nation. Hvordan definerer man den? Hvad er det for nogle ting, en selvstændig nation kan træffe beslutning om, der gør, at det er en selvstændig nation? Det er ikke forsvarspolitik, det er ikke udenrigspolitik, det er ikke grænseforholdene, det er ikke flytningepolitik, det er heller ikke valutapolitik, men hvad er der snart tilbage med de svymilestøvler, De Konservative i realiteten har på, i forhold til, hvad man siger netop op til en folkeafstemning?

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg vil gerne gå tilbage til et af de svar, hr. Bendt Bendtsen gav for lidt siden, hvor han tog skarpt afstand fra en udvikling hen imod Europas Forenede Stater.

Jeg vil gerne spørge hr. Bendt Bendtsen, om det ikke er sådan, at den måde, EU fungerer på, jo netop er ved, at man prøver at tæmme de rå markeds kræfter, prøver at regulere, så der ikke kan ske social dumping og ikke kan ske miljøsvineri på bekostning af arbejdskraften og miljøet.

Er det ikke sådan, at det i virkeligheden er de forenede demokratier mod McWorld? Er det så ikke underligt, at venstrefløjens er så bange for dette samarbejde med Europas forenede demokratier, og burde det ikke være noget, som Det Konservative Folkeparti burde være mere nervøst for af den grund?

Men jeg vil godt lige have det præciseret. Det er jo faktisk EU's fortløbeneste, at der er sket nogle reguleringer, som tilgodeser miljøet og arbejdskraften.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg tror nu nok, hr. Bendt Bendtsen klart fastslog, at euroen var borgerlig politik, og det har han jo ret i.

Men jeg vil godt spørge hr. Bendt Bendtsen og endnu en gang gøre et forsøg på, om jeg kan fravriste Det Konservative Folkeparti et svar på, om Det Konservative Folkeparti, når regnskabet er gjort op i Nice til december, agter at stemme for det samlede resultat, det kompromis, der bliver til Nicetraktaten, også selv om det kommer til at indbefatte flertalsafgørelser, f.eks. om den danske arbejdsmarkedsmodel og overenskomstforhandlinger og den slags ting.

Jeg synes ikke, at hr. Bendt Bendtsen besvarer spørgsmålet. Hr. Anders Fogh Rasmussen besvarede faktisk spørgsmålet. Han erkendte, at Venstre stemmer for den Nicetraktat inklusive social harmonisering og hele molevitten. Det er ærlig snak. Men Det Konservative Folkeparti snakker udenom og giver befolkningen løfter, som vi alle sammen godt ved ikke kan indfries, hvis man ønsker den traktat.

Det er en ærlig sag, hvis man ønsker den traktat, men så må man sige til befolkningen, hvad det er, der følger efter, hvis den stemmer ja den 28. september, og ikke forsøge på at snakke sig udenom.

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Hr. Thulesen Dahl bruger jo et af de argumenter, vi hører så tit, det med salamimetoden, og hvor skal det hele ende henne. Det billede prøver man at male, men det er jo fuldstændig galt.

I Det Konservative Folkeparti har vi jo hele tiden sagt, at vi ønsker at komme af med de fire forbehold. Det har været en klar melding hele vejen igennem, og nu er det altså euroen, dvs. den fælles mønt og forbeholdet omkring den, vi ønsker at klare på nuværende tidspunkt, men det er helt klart, at de øvrige forbehold ønsker vi også at afskaffe.

Så må jeg sige, at verden udvikler sig hele tiden. Vi så bl.a., at Europas nye Hitler kunne producere 2 millioner flygtninge i løbet af ganske få måneder, så vi er jo nødt til at blive ved med at udvikle det samarbejde. Altså verden er ikke et egnsmuseum tilbage fra 1960. Verden udvikler sig, og vi er også nødt til at udvikle os.

En privat virksomhed – hvis man skulle prøve at sammenligne med det – der ikke udvikler sig, dør. Derfor ønsker Danmark at deltage, og det gør vi også hos De Konservative. Og som sagt er det ingen nyhed, at de fire forbehold skal afskaffes set med konservative øjne.

Så nævner fru Elisabeth Arnold Europas Forenede Stater. Jamen det er jo rigtigt, som der blev sagt af ordføreren, at det jo ikke er noget, man arbejder hen imod. Men vi er tilhængere af det indre marked, og der er nødt til at være nogle grænser omkring miljø og omkring nogle øvrige elementer, for at det indre marked kan fungere, f.eks. imod social dumping. Så på det område er det også klart at vi er nødt til at udvikle os.

Hvad med flygtningesituationen i Europa? Skal vi have vores nationale regler alle sammen? Vi er enige i, at vi på det her område er nødt til at samarbejde og til at udvikle regler.

Og så til hr. Keld Albrechtsen endnu en gang: Jeg er nødt til at sige, at vi forventer, at regeringen holder sig til det regeringsgrundlag, regeringen har på det område, og så er det jo ikke nødvendigt at begynde at diskutere resten. Jeg vil godt have noget konkret på bordet, inden jeg begynder at sige noget. Men igen bygger man på usikkerheden og uvidenheden; det er det, man bygger på.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

De næste tre korte bemærkninger er hr. Jann Sjursen, hr. Frank Dahlgaard og hr. Kristian Thulesen Dahl.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

Det er jo, som hr. Bendt Bendtsen netop sagde det, ikke nogen nyhed, at Det Konservative Folkeparti vil afskaffe forbeholdene. Det synes jeg er helt fint at få på plads.

Det er rigtigt, og det kan jeg bestemt ikke tilbagevise, men jeg synes heller ikke, at man på den måde, som hr. Bendt Bendtsen gør det, kan tilbagevise det spørgsmål, der er rejst i relation til Nicetraktaten fra flere ordføreres side, fordi Den Økonomiske og Monetære Union jo netop betinger en fortsat politisk udvikling og forstærket politisk udvikling i EU som sådan, hvor Nicetraktaten efter alt at dømme vil føre flere flertalsafgørelser med sig på områder, som netop vedrører det, vi normalt kalder velfærdspolitik herhjemme, som hr. Bendt Bendtsen var inde på.

Og når flere ordførere og jeg også her må spørge om, hvor De Konservatives grænse går, så er det jo, fordi De Konservative selv har været ude med, at der er en grænse. Det er jo ikke noget, vi har opfundet. De har selv sagt: Vi vil slå bremserne i, vi skal ikke gå helt vild. Så går grænsen dér, hvor der kommer til at stå i Nicetraktaten, at man vil tage folkepensionen fra danskerne? Det tror jeg ikke der kommer til at stå i Nicetraktaten. Men der kommer til gengæld til at stå noget om flere flertalsafgørelser på arbejdsmarkedsområdet og socialområdet osv. Er der nogen grænser i forhold til det for Det Konservative Folkeparti?

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Frank Dahlgaard. Det er den tredje og dermed sidste korte bemærkning til den konservative ordfører.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Jamen De Konservatives ja er jo ikke et ja med omtanke. Det er et ja med hovedet under armen.

Når hr. Bendt Bendtsen siger, at kronetilhængerens argumentation bygger på uvidenhed, så kaster han med sten og bor i et glashus.

Hr. Bendt Bendtsen nævnedes selv Luxembourg og den valutaunion, man havde med Belgien i mange år, og at Luxembourg havde indflydelse. Jamen ved hr. Bendt Bendtsen, hvad der skete i februar 1982, hvor Belgien devaluerede stort, i øvrigt sammen med Danmark, og Luxembourg var lige på kanten til at bryde ud af valutaunionen? De var rasende. De var overhovedet ikke blevet spurgt. De var ikke blevet orienteret. Belgien, som er 40 gange større end Luxembourg, handlede lige hen over hovedet på dem. Det var den indflydelse, som Luxembourg havde i den valutaunion.

Vi fra Folketingets Politisk-Økonomiske Udvalg blev orienteret, da vi var på en orienteringsrejse i 1995, bl.a. i Luxembourg.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Hr. Bendt Bendtsen henviser til regeringsgrundlaget, når han skal kommentere den konservative holdning til den kommende Nice-traktat og de forhandlinger, der pågår omkring den. Det må jeg dog sige. Det er virkelig imponerende.

De sider, vi har fået som regeringsgrundlag, er simpelt hen elastik i metermål. Det er en blankocheck til regeringen til at forhandle og også forhandle om flere flertalsafgørelser, også på de ømme områder, som har været nævnt her under debatten.

Det kan altså ikke nytte noget, at det eneste konservative bud på de her områder er at henvise til regeringsgrundlaget. Altså det er da en ny stil, må man sige, at oppositionspartier, der håber at komme i regering efter valget, nu siger: Vi mener ikke så meget selv. Vi henviser til det, regeringen skriver om sagen.

Sagen er, at der er forhandlinger i gang, at alt tyder på, at regeringskonferencen efter pres fra lige præcis de lande, der er med i en valuta-

union, euroen, vil ende med et bud på flere flertalsafgørelser på bl.a. socialsikringsområdet, muligvis skatteområdet og også arbejdsmarkedsområdet. Og så spørger vi hr. Bendt Bendtsen: Vil De Konservative sammen med os andre, hvis det bliver resultatet, sige nej og forkaste det resultat, eller vil hr. Bendt Bendtsen sammen med bl.a. Venstre, som ærligt har sagt det her under debatten, sige ja, nærmest uanset, hvad resultatet måtte blive?

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Hr. Thulesen Dahl må undskylde, hvis jeg har sagt regeringsgrundlag i stedet for regeringsmandat, det, der er givet i Europaudvalget, men det ved hr. Thulesen Dahl godt.

Med hensyn til flertalsafgørelser: Jamen vi er jo enige om, at når nu Nicetraktaten skal på plads, er der en ting omkring stemmевægt, omkring kommissærer og andre, hvor vi er nødt til og har lovet hinanden at få de ting her på plads, for at det kan fungere, når vi ønsker at udvide EU.

Om skattepolitikken, som der også blev spurgt direkte til: Vi ønsker, at vi kan føre vores egen skattepolitik i Danmark, men ligegyldigt, om vi får et ja eller et nej den 28. september 2000, så er der ingen tvivl om, at så vil landene indrette deres skattepolitik, for vi kan ikke have markant forskellige skattepolitikker i de enkelte lande omkring indkomstskat, selskabsskat og andre ting. Verden udvikler sig, og vi er nødt til at indrette vores land efter landene omkring os.

Og så til Jann Sjursen om folkepensionen: Det var det eneste sted. Det var et eksempel på, hvor jeg mener, at EU ikke skal blande sig i de nationale regeringers politikområder. Det, vi har sagt, er, at i et velfærdsdanmark, dér, hvor vi har vores egne regler om, hvordan vi udvikler vores velfærdssamfund, skal EU ikke ind og bestemme.

Og igen: Man prøver på at se, om jeg vil sige, at jeg tager forbehold over for noget, som jeg ikke kender resultatet af. Det er det, man beder Det Konservative Folkeparti om på nuværende tidspunkt omkring Nicetraktaten.

Jamen hvis kun det er omkring det smalle mandat, som regeringen har fået, kan jeg godt sige heroppefra, at så godkender vi det. Men hvis der kommer en hel masse andre ting, så er landene jo enige om, at man skal være enige, før man går hen og laver traktatændringer. Og jeg vil ikke stå her og sige, at der er noget, som

vi ikke kan goutere. Der er nogle ting, som kan komme på banen, som vi ikke vil være til, og det tror jeg jeg har understreget tydeligt mange gange, også i min tale.

Og så til hr. Frank Dahlggaard: Jamen det er jo netop derfor, vi ønsker at gå ind i den fælles mønt, at vi får fastlåst kurserne, så man ikke kan eksportere problemerne til hinanden. Der synes jeg, fortiden har bevist, hvor skidt det kunne gå på de her områder.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg var glad for at høre hr. Bendt Bendtsens svar på mit spørgsmål før, hvor jeg netop sagde, at vi jo skal regulere af hensyn til miljøet, af hensyn til arbejdskraftens udnyttelse, af hensyn til andre fælles bekymringer, vi har.

Kan hr. Bendt Bendtsen så ikke forene sig med mig i en stille undren over, at venstrefløjen er så utilfreds med dette internationale samarbejde, som har som et af sine formål at lægge begrænsninger på de rå markeds kræfter?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg gør et sidste forsøg på at få hr. Bendt Bendtsen til at besvare det spørgsmål, som vi nu har stillet gang på gang, om, hvorvidt Det Konservative Folkeparti vil kræve, at vi nedlægger veto, hvis der indføres flertalsafgørelser på de følsomme arbejdsmarkeds- og socialområder, som Det Konservative Folkeparti forleden lovede befolkningen var dér, hvor grænsen gik.

Og hvad har vi fået indtil nu som svar? Ja, vi har fået som svar, at Det Konservative Folkeparti henviser til det mandat, som regeringen har fået i Europaudvalget. Dette mandat er blot og bart en godkendelse af det ganske papirtynne oplæg, som regeringen fremlagde, og som lige nøjagtig ikke indeholder et svar på det her spørgsmål. Og hvorfor gør det ikke det? Fordi regeringen ønsker at kunne sige ja til Nicetraktaten, også med det kompromis, som vi alle sammen godt ved der kommer omkring disse flertalsafgørelser.

Derfor har hr. Bendt Bendtsen med sin henvisning til regeringen, hvor han forsøger på at stille sig i læ bagved statsministeren, dermed ikke svaret. Han har svaret uden om. Og jeg synes, det er et stort problem, at Det Konservative Folkeparti giver nogle løfter til befolkningen, der ikke er dækning for.

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Det kan jo godt være, at hr. Keld Albrechtsen forsøger at spørge hele tiden. Jeg forsøger fra Folketingets talerstol at sige det sådan, at hr. Keld Albrechtsen kan forstå det – nu var jeg lige ved at tale over mig.

Vi går ikke ud og giver løfter om noget, vi ikke kender. Vi kender jo ikke helt i bund og grund, hvad der kommer til at stå. Kan hr. Keld Albrechtsen gå ud og give løfter om, at han vil stemme imod alt på det her område? Det kan han sikkert godt. Det kan vi andre ikke. Vi vil gerne se konkret, hvad der ligger på bordet, inden vi tager stilling til tingene. Det er forskellen på hr. Keld Albrechtsen og Det Konservative Folkeparti. Vi vil se, hvad der ligger på bordet, den dag Nicetraktaten er forhandlet færdig. Så skal jeg nok fortælle hr. Keld Albrechtsen, hvad den konservative holdning er, men ikke før.

Og så til fru Elisabeth Arnold: Jamen jeg tror, vi er meget enige på en masse områder omkring det indre marked, og at politik, også i det her hus, indenrigspolitik, gentagne gange jo er en regulering af alt muligt.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Holger K. Nielsen som ordfører.

Holger K. Nielsen (SF):

Med det her lovforslag, L 288, vil regeringen bede befolkningen om at ophæve den del af det nationale kompromis, der har at gøre med undertagelsen fra Den Økonomiske og Monetære Union.

Vi er uenige i, at vi skal bede befolkningen om at ophæve det nationale kompromis på det her punkt. Vi mener, at regeringen spiller hasard med den danske EU-politik ved at tage denne her folkeafstemning.

Da vi indgik det nationale kompromis efter nej den 2. juni 1992, var det jo i høj grad for at få skabt et nyt og bredere folkeligt grundlag for den danske europapolitik. Et grundlag, hvor vi kom væk fra den gamle skyttegravskrig, fik skabt et solidt folkeligt fundament med plads til både nejsigere og jagsigere, men med det udgangspunkt, at hvis Danmark skal føre en offensiv europapolitik, skal der være et sådant bredt folkeligt fundament.

Med den her folkeafstemning kommer regeringen tilbage i den gamle skyttegravskrig. Alt tyder på, at det bliver en meget tæt afstemning med ca. 50 pct. imod, 50 pct. for. Tror den dan-

ske regering, at den overhovedet vil have mulighed for at påvirke den europæiske udvikling med ca. 50 pct. af den danske befolkning imod sig?

Vi havde for nylig her en stor debat om Færøernes situation. Det blev med rette bebrejdet det færøske landsstyre, at de vil gøre sig selvstændige med ca. 50 pct. af den færøske befolkning imod sig. Med rette, ja.

Men man kan tilsvarende bruge det samme argument i forhold til den danske regering, som vil gå ind i en vidtgående europæisk integrationsproces med ca. 50 pct. af befolkningen imod sig. Det er uklogt. Man har lov til at gøre det, javist. Et flertal kan gøre alt stort set, men det er uklogt, og det betyder, at vi vil få store tilbageskridt i mulighederne for at få skabt et mere solidt folkeligt fundament.

Som bekendt skulle det nationale kompromis og de danske undtagelser være udtryk for en ny og langsigtet dansk europapolitik. Vi har svært ved at se, hvad der skulle begrunde en opsigelse af det nationale kompromis. Vi har svært ved at se, hvorfor vi skal have den her folkeafstemning.

Er det et krav fra andre EU-lande? Overhovedet ikke. De har accepteret Danmarks position og kan heller ikke gøre andet af den enkle grund, at vi gennem Edinburghafgørelsen har en folkeretligt bindende aftale på, at vi kan være uden for ØMU'en og alligevel være med i EU.

Er det en økonomisk nødvendighed? Overhovedet ikke. Dansk økonomi kører på mange måder udmærket, og som det bl.a. blev påpeget af udenrigsministeren i Børsen i fredags, vil dansk økonomi ikke blive synderlig påvirket, hvis et flertal i befolkningen stemmer nej.

Det her er i sidste ende et politisk spørgsmål, hvad der også bekræftes af rapporten fra Det Økonomiske Råds formandskab, de økonomiske vismænd, i dag, som entydigt mejler ud, at det her ikke er et spørgsmål om økonomi. Det er et spørgsmål om politik.

Det er her, vi må spørge: Hvorfor dette hastværk? Hvorfor skal vi partout have en folkeafstemning nu, når det er helt unødvendigt? Og værre endnu: Det er jo stik i modstrid med de løfter, statsministeren gav før sidste folketingsvalg.

Modsat tilhængerne så anser vi ØMU-projektet for at være overordentlig usikkert. Vi fatter ikke, hvordan man kan sammenkoble økonomisk tryk i Danmark med nødven-

digheden af at tilslutte sig ØMU'en. Hvem siger, at ØMU'en bliver et stabilt projekt? Hvem siger, at euroen vil blive en stærk valuta?

Da euroen blev introduceret i sin tid, var alle jo meget optaget af, hvordan den klarede sig i forhold til dollaren. Vi kan jo alle sammen huske, hvordan champagnepropperne sprang, hvordan jubelråbene lød fra Nordkap til Sicilien: Euroen klarer sig godt, euroen klarer sig godt. Euroen er blevet en succes, som man sagde.

Det tør antydes, at piben har fået en anden lyd i dag, hvor eurokursen konsekvent er faldet i forhold til dollaren. Nu bliver det pludselig en stor fordel, at eurokursen er faldet. De folk, der giver kommentarer til det, er jo i stand til at forklare næsten hvad som helst.

Det, jeg vil sige her, er, at det er udtryk for demagogi, når man siger, at euroen vil blive en stabil valuta. Det er der ingen der ved. Det er udtryk for demagogi, når man siger, at en tilslutning til ØMU'en er en forudsætning for vores fremtidige danske velfærd. Det er der ingen der ved noget som helst om. Det er udtryk for en skråsikkerhed, som ikke giver en særlig god forudsætning for den danske debat.

Lad os skrælle de her myter væk og gå til benet: ØMU'en er et politisk projekt, og det er de politiske og ikke de økonomiske argumenter, som den danske vælgerbefolkning skal træffe sit valg ud fra. Der er ingen, der kan afvise, at der vil ske eksempelvis en mindre rentestigning, hvis det bliver et dansk nej, men stort set alle ædruelige økonomer er enige om, at den hurtigt vil falde til igen, og at det ikke er det, der skal være det afgørende argument.

Og det er her værd at påpege, at det jo er tilhængerne, der vil ændre vores situation. Vi står udenfor i dag. Vi har en undtagelse i forhold til den Økonomiske og Monetære Unions tredje fase i dag. Det er tilhængerne, der vil ændre den situation, vi er i i dag.

Hvis det bliver et nej, er det en bekræftelse af den nuværende situation. Det er en bekræftelse af det ja til undtagelsen, som befolkningen stemte om i 1993, og derfor er det også meningsløst at køre alle mulige argumenter frem med, at man skal fortolke nej.

Nejet skal ikke fortolkes. Nejet er en bekræftelse af den nuværende udvikling.

Og skulle vi så ikke stoppe den her helt, helt særprægede diskussion, som statsministeren har rejst vedrørende muligheden for at kunne komme ud af ØMU'en igen? Jeg har set, at

statsministeren har sammenlignet det med et ægteskab og muligheden for skilsmisse. Man kan også blive skilt, som han siger. Ja, det kan man selv i de katolske lande, men det her har altså ikke ret meget at gøre med skilsmisse og ægteskab.

Som vi alle ved, er det et fuldstændig hypotetisk spørgsmål at stille op, om vi kan gå ud igen. Det er jo også derfor, Romano Prodi blev dybt overrasket, da han fik det her spørgsmål, som vi kunne se det i fjernsynet i fredags. Hvem i alverden kan dog sætte et sådant spørgsmål op, kunne man se han tænkte. Ja, naturligvis, for det er dybt absurd at begynde at stille befolkningen i udsigt, at hvis de siger ja til at gå med i ØMU'en, kan de få en eller anden fortrydelsesparagraf, de kan godt komme ud igen. De forudsætninger, der bliver kørt op i den debat, er helt, helt akademiske, helt, helt hypotetiske, har intet med den faktiske virkelighed at gøre. Og lad os så lade være med at køre videre med det argument i forhold til befolkningen.

Befolkningen skal vide, at hvis man siger ja den 28. september 2000, er det et ja til et vidtgående politisk og økonomisk europæisk samarbejde, og der er ingen vej tilbage. Det er et ja, der gælder i dag, det gælder i morgen, det gælder i overmorgen, det gælder de næste mange, mange år. Jeg vil ikke anfægte befolkningens ret til at mene, at det kan være en god udvikling for Danmark og for Europa, fair nok, men det skal siges også fra vores side, at det vil blive konsekvensen, hvis man siger ja den 28. september.

Jeg siger ikke hermed, at det betyder, at den danske velfærdsstat falder fra hinanden, at vi vil få fattigdom her i Danmark, som nogen påpeger at jeg har påstået. Nej, det, jeg siger, er, at EU vil få langt, langt større indflydelse på den danske økonomiske politik. Det tror jeg er en uhyre problematisk ting. Den risiko ønsker jeg ikke at tage, bl.a. fordi det er helt, helt unødvendigt, at vi går med.

Som David Owen sagde i et interview i Politiken for ikke så længe siden: Hvorfor har I så meget kissejæv med at gå med nu? Der er jo ingen, der siger, at ØMU'en vil blive det her stabile projekt, som mange går og påstår det vil. Vil det ikke være langt bedre at stå udenfor og så udnytte de muligheder, der måtte være her?

Vores nej er ikke udtryk for en nationalistisk selvtilstrækkelighed eller indadvendthed. Det er ikke et nej til hverken Europa eller EU. Det er

heller ikke et nej til at styre markedskræfterne. Det er et ja til et Europa, men et nej til ØMU-projektet. Vi kan godt være med i en styring af markedskræfterne, selv om vi ikke er med i ØMU'en. Vi kan godt være med i en progressiv grøn politik inden for EU, selv om vi ikke er med i ØMU'en. Vi kan godt være med i en social udvikling inden for EU, selv om vi ikke er med i ØMU'en. Hele pointen i Edinburghafgørelsen, hele pointen i det nationale kompromis, hele pointen i vores ØMU-modstand er jo netop, at vi godt kan deltage i et europæisk samarbejde.

Det er et nej til ØMU'en, men det er stadig væk et ja til Europa.

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Hr. Holger K. Nielsen siger nej til at gøre op med det nationale kompromis omkring ØMU'ens tredje fase. Jeg vil gerne have, at hr. Holger K. Nielsen bekræfter, at SF mener, at fastkurspolitikken skal fortsættes, og ifald det kan bekræftes, kan hr. Holger K. Nielsen så bekræfte, at Danmark skal vedblive at sidde uden for døren, mens de andre bestemmer, hvordan den her pengepolitik indrettes?

Jeg har også noteret mig, at man i Berlingske Tidende kan læse i dag, at EU-forbeholdene rammer skævt, og at der måske bør gøres op med det. Vil hr. Holger K. Nielsen løfte sløret for, om der er nogle af de andre forbehold, som man mener skal til afstemning?

Så har vi jo også gentagne gange fra SF hørt, at det her kunne betyde, at man ikke kunne føre den arbejdsmarkedspolitik, som man egentlig gerne ville fra socialistisk side. Jeg kunne godt tænke mig at høre, om hr. Holger K. Nielsen kan bekræfte, at bufferzonen fra 2-3 pct.s overskud på budgettet i dag svarer til sådan ca. 70 mia. kr., hvis man vil kickstarte økonomien.

(Kort bemærkning).

Anders Fogh Rasmussen (V):

Der er i hvert fald mindst ét punkt, som nejsi-gerne indtil nu har forsøgt behændigt at slippe uden om at svare på. Det er: Hvad er det egentlig for en økonomisk politik, nejpartierne vil følge, såfremt det bliver et nej den 28. september 2000? Og nu vil jeg gerne, om hr. Holger K. Nielsen kaster lys over, hvad det er for en økonomisk politik, der skal gælde efter den 28. september, hvis man får sit ønske opfyldt om et nej.

Jeg vil gerne høre, om hr. Holger K. Nielsen er af den opfattelse, at også efter den 28. september, hvis det bliver et nej, skal kronen være bundet til euroen. Vil hr. Holger K. Nielsen bekræfte, at Danmark allerede i dag er med i Den Økonomiske og Monetære Union, og vil hr. Holger K. Nielsen bekræfte, at Danmark derfor allerede i dag er forpligtet til at opfylde de samme krav, som om vi var med i den fælles valuta?

Og såfremt hr. Holger K. Nielsen kan bekræfte disse tre ting, vil jeg gerne spørge hr. Holger K. Nielsen: Er det så ikke rigtigt, at det, SF anbefaler, i virkeligheden er et nej, hvor den eneste forskel fra i dag er et nej til dansk indførelse?

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Jeg vil gerne spørge hr. Holger K. Nielsen, om der ikke også for SF foreligger en ny situation i forhold til 1992-1993: at ØMU'en er blevet meget mere konkret, at euroen er en realitet, at 11 lande er med, at Grækenland er på vej ind og at øst- og centraleuropæerne ønsker at blive medlemme ikke bare af EU, men også gerne af den fælles valuta, så snart det er muligt. Skal vi bare vente og se, om det går godt? Vil SF ikke, hvis virkeligheden forandrer sig, også tage bestik af det i stedet for bare at holde fast i noget, som har et andet historisk udgangspunkt?

Og jeg vil også gerne spørge, om ikke hr. Holger K. Nielsen er enig i, at uanset om vi er med i den fælles valuta eller ej, så er det sådan, i kraft af at de lande, vi handler med, også er med i den fælles valuta, at hvis det går godt hos dem, så går det godt hos os; går det dårligt hos dem, så trækker de os med. Hvad er svaret fra SF i forhold til det? Er det ikke i dansk interesse at bidrage til, at projektet går godt?

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Der var spørgsmål både fra hr. Bendt Bendtsen og hr. Anders Fogh Rasmussen omkring fastkurspolitikken. Vi har sagt og siger, at vi vil fastholde den aftale, ERM II-aftalen, som den hedder på nyteknokratdansk, hvor kronen svinger 2,25 pct. til hver side. Vi ser ingen grund til, at den skal opsiges.

Men pointen i hele vores argumentation går jo på, at går man med i den fælles valuta, går man med i ØMU'ens tredje fase, er det en uafvendelig beslutning. Den er uafvendelig. Så er

man bundet for tid og evighed til den økonomisk-politiske udvikling, som bliver gældende i Euroland.

Den mulighed, vi opnår ved at stå udenfor, er ikke alene en større handlefrihed også på kort sigt omkring finanspolitik – det kan vi vende tilbage til senere hen – men det er ikke mindst muligheden for, at man kan trække sig ud igen, hvis det går skidt. I dag er fastkurspolitikken dybt relevant, men der er da ingen der siger, at den er det om 25 år. Det er netop dér, det ahistoriske kommer ind i den måde, japartierne argumenterer på. De siger, at fordi vi ikke har devalueret i 20 år, vil det i al evighed være irrelevant at gøre det. Det er der ingen der siger. Økonomiske teorier er jo fantastisk tidsbundne. Hvad der er god latin på ét tidspunkt, er dårlig latin på et senere tidspunkt.

Det, jeg bare siger, er, at hvis vi siger ja til euroen, hvis vi siger ja den 28. september, bliver vi bundet langt, langt kraftigere til en euro-pæisering af den økonomisk-politiske udvikling, end vi gør ved at sige nej. Ikke at vi ved at sige nej er fuldstændig frit svævende i luften, ikke at vi bare kan gøre, hvad vi vil, naturligvis kan vi ikke det. Men der er forskelle i de frihedsgrader, vi har, ved at vi siger ja, end hvis vi siger nej.

Hr. Bendt Bendtsen spørger til min udtalelse til Berlingske Tidende. Jeg siger ikke, at vi skal gøre op med forbeholdene. Jeg forklarer, at der er nogle punkter, hvor udviklingen er gået anderledes end det, vi havde regnet med, da vi sad på statsministerens kontor i 1992, fuldstændig korrekt. Jeg er en ærlig politiker, og jeg indrømmer, hvordan virkeligheden ændrer sig.

Men jeg siger også krystalklart i det samme interview, at det ikke får mig til at drage den konklusion, at vi skal ophæve undtagelsen. Tværtimod er der ikke sket nogen større skade ved det, tværtimod er der stadig væk masser af muligheder for, at Danmark kan påvirke udviklingen.

Så til hr. Claus Larsen-Jensen, der spørger: Er der ikke tale om en ny situation, fordi ØMU'en er kommet i gang? Nej, hvad er det for noget snak? Jeg ved godt, at der er mange, der går og siger, at i 1992 troede vi jo ikke, at ØMU'en ville blive til noget, derfor kunne vi godt lave en undtagelse. Hvad er det for noget sniksnak? Det er da svindel af allerværste skuffe. Hvorfor i alverden skulle man lave en undtagelse i forhold til noget, man ikke tror bliver til noget? Hvis det er tilfældet, var det bedrageri i forhold

til befolkningen. Vi vidste jo godt i 1992, at ØMU'en ville blive til noget. Det var da for pokker derfor, vi tog undtagelsen, ellers var den jo meningsløs i 1992. Og derfor er der ikke nogen ny situation, tværtimod er der al mulig grund til at sige, at der ikke er nogen grund til, at vi ændrer på vores undtagelse.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Hr. Holger K. Nielsen indledte sin tale med at sige, at regeringen spiller hasard med dansk EU-politik. Og derefter gik hr. Holger K. Nielsen over til at sammenligne situationen lidt med Færøerne, hvor man ville foretage store ændringer med meget lille margen tilsyneladende. Og det var et argument for SF, at der var alt for lille en margen, som det så ud på meningsmålingerne på nuværende tidspunkt.

Og det første spørgsmål, jeg vil stille til SF, er: Betyder det så, at SF vil skifte mening, hvis opinionstillerne ser anderledes ud? Hvis nu 60 pct. eller 75 pct. eller 80 pct. af vælgerne siger ja, betyder det så, at SF vil lade sig påvirke af det?

Det andet argument fra SF var, at ØMU'en var et alt for usikkert projekt, det var ustabil. Betyder det så, at hvis kursen over for dollaren havde været fuldstændig konstant i løbet af hele det år, euroen har eksisteret, så ville SF have sagt: OK, nu ved vi, hvad vi går ind til? Er SF modstander af konstruktionen i sin substans, eller vil de bare vente og se?

Og nu ved jeg jo godt, at hr. Holger K. Nielsen vil gå op og sige, at de er imod selve konstruktionen, for det har han faktisk allerede svaret på et af de tidligere spørgsmål. Jeg synes bare gerne, jeg vil have det bekræftet. Der er ikke noget med at vente og se, om den bliver stabil, eller om der skulle være et stort drønen-de flertal i befolkningen for at være for den. SF er simpelt hen imod konstruktionen, kan vi ikke bare få det helt klart præciseret?

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Hr. Holger K. Nielsen sagde i sin tale, at tilhængerne jo havde lovet, at euroen skulle blive en stærk og stabil valuta og høj kurs og alt det her, og at champagnepropperne sprang fra nord til syd. Det kan jeg nu melde afbud til, jeg har aldrig deltaget i den slags forudsigelser, jeg har ikke en snus forstand på, hvordan valutaer udvikler sig. Det er der i øvrigt heller ikke

mange andre der har. Der er bare nogle, der tjener en masse penge på at udtale sig om det.

Jeg mener slet ikke, det er dér, det ligger, og det var vel sådan set også hr. Holger K. Nielsens konklusion. Den er jeg enig i. Det her drejer sig om noget politisk. Men må jeg så spørge hr. Holger K. Nielsen: Hvad er så det politiske projekt i det her? Er det ikke netop, at store lande i Europa og små lande i Europa på et tidspunkt, hvor det går nogenlunde godt, binder sig til hinanden og dermed forpligter hinanden til, når en dag det går skidt, ikke at tage det gamle nationale våben i hånde igen og sige: Nu gør vi, hvad der tjener Tysklands interesser, Frankrigs interesser, Italiens interesser bedst, og så blæser vi på helheden?

Jamen det er jo deri, hele gevinsten for Danmark ligger. Det afgørende spørgsmål er jo ikke, om vi kan devaluere eller ej. Det afgørende er, at de andre ikke kan skade vore arbejdspladser og vores erhvervsliv.

(Kort bemærkning).

Anders Fogh Rasmussen (V):

Hr. Holger K. Nielsen har travlt med at bedyre, at er der noget, Socialistisk Folkeparti står for, så er det en fast kronkurs i forhold til euroen. Det betyder altså også ifølge SF, at når euroen er høj, så er kronen høj, når euroen er lav, så er kronen lav. Hvad er så forskellen på at være indenfor og udenfor? Det er jo, om man har indflydelse eller man ikke har indflydelse på, hvilken politik der skal følges.

Hr. Holger K. Nielsen ønsker altså, at kronen skal være bundet til euroen, både når det går op, og når det går ned. Det giver kun mening i den situation at sige nej til at være med i euroen, hvis det er, fordi hr. Holger K. Nielsen vil forbeholde sig, at han kan bruge det instrument, der hedder at devaluere den danske krone, og det antydede hr. Holger K. Nielsen jo også.

Derfor er det jo altså også sådan, at det er modstanderne, der vil lægge op til en ny økonomisk politik, der giver den usikkerhed, at der kan reguleres på kronkursen, lægge op til en ny økonomisk politik, der med SF's gruppeformand, hr. Jes Lundes, ord, jeg citerer fra Børsen den 11. februar: »... betyder, at der stilles skærpede krav til en stram, økonomisk politik, hvis det bliver et nej«.

Det er altså det, SF lægger op til; en skærpelse, en stramning af den økonomiske politik i tilfælde af et nej.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg kan bekræfte, at SF til enhver tid er villig til at diskutere en stram økonomisk politik i modsætning til Venstre. Det var os, der gik med i pinsepakken og skabte forudsætningerne for, at dansk økonomi faktisk klarer sig ganske fint i øjeblikket.

Det er ikke SF, der lover guld og grønne skove til boligere og bilejere, og hvad ved jeg, som Venstre gør, det er ikke SF. Det er fuldstændig korrekt, hr. Anders Fogh Rasmussen, og det står vi ved i dag. Det vil vi gøre efter et nej, det vil vi såmænd også gøre efter et ja, hvis det bliver sådan. Det er vores økonomiske politik, så den snak kan vi godt glemme her.

Så siger hr. Anders Fogh Rasmussen, at SF jo vil binde sig til, at hvis euroen går op, skal kronen også gå op, hvis euroen går ned, skal kronen også gå ned. Jamen det, jeg sagde, var, at hvis det bliver et nej den 28. september, så vil vi holde fast i ERM II-aftalen. Jeg sagde jo også, at det jo ikke er sikkert, at den politik er den relevante om 25 eller 35 år. Det, der er det afgørende, er, at jasigerne binder sig til, at vi skal være en del af den fælles valuta, og den beslutning vil være gældende også om 25, 50 og om 100 år. Som en har sagt engang, at fordi man ikke bruger en skruenøgle i en periode, smider man den jo ikke væk, og det er det, man gør, hvis man siger ja til ØMU'en den 28. september.

Og så den her snak om devalueringer: Jamen hvad er der sket på det sidste? Der er da sket det, at euroen og kronen er blevet ganske kraftigt devalueret i forhold til dollaren, men vi kan i dag læse en artikel på forsiden af Berlingeren, hvor der står, at det går glimrende med dansk økonomi, den er så stærk som aldrig nogen sinde før. Hvad skyldes det? Det skyldes faldet i kronekursen i forhold til dollaren.

Så jeg forstår simpelt hen ikke den her snak, der kører fra jasiden, hvor man det ene øjeblik slår syv kors for sig, hvis man taler om devaluering, det næste øjeblik forklarer man fremgangen i dansk produktion, dansk økonomi, med, at kronen faktisk er faldet i forhold til dollaren. Det er jo dybt, dybt utroværdigt.

Fru Elisabeth Arnold spørger til det med de 50 pct., og så spørger hun, om SF vil skifte mening, hvis det også bliver 75 pct. Nej, vi vil da ikke. Fru Elisabeth Arnold har slet ikke forstået pointen i det, jeg sagde. Det, jeg sagde, var, at det er ikke særlig klogt, at den danske regering – jeg taler om den danske regering – vil føre of-

fensiv EU-politik med 50 pct. af befolkningen imod sig. Hele baggrunden for det nationale kompromis var netop at få en situation, hvor vi ikke har de 50/50 pct.-afstemninger, men hvor vi får et bredere, folkeligt grundlag, hvor dele af nejsiden og dele af jasiden kan skrive under på det her grundlag.

Fru Elisabeth Arnold har simpelt hen ikke forstået det, for ellers ville hun ikke have stillet det spørgsmål. Det har ikke noget at gøre med, hvad vi vil anbefale. Det har noget at gøre med, hvordan regeringen vil håndtere en fremtidig, offensiv, dansk europapolitik.

(Kort bemærkning).

Lene Espersen (KF):

Man begynder at ane konturerne af en eller anden form for indre logik i det politiske sløvsind, som er kommet ind i SF's europapolitiske linje. Vi hører hr. Holger K. Nielsen sige fra talerstolen: Jo, men vi tænkte ikke på flygtninge, dengang vi lavede det forbehold, det er så bare ærgerligt, at vi ikke lige fik tænkt det igennem, vi var bange for, det var noget med politi osv.; vi tænkte ikke på minerydning, det er da også forfærdeligt, at de andre har fundet på, at det skulle ligge i EU-regi.

Nu hører vi minsandten også hr. Holger K. Nielsen sige: Jamen fastkurspolitikken vil vi egentlig da godt stadig væk være en del af, vi ved godt nok, at på både det område og de to andre forbeholdsområder betyder det, at Danmark har sat sig uden for indflydelse, og det er egentlig ærgerligt, for vi er sådan set enige i det, de gør, men nu har vi jo én gang truffet en beslutning om det nationale kompromis, og så må vi hellere sidde sløvsindigt ovre i hjørnet med korslagte arme frem for at være med til at løfte det ansvar og de opgaver, der er foran os.

Jeg vil godt spørge hr. Holger K. Nielsen, nu når hr. Holger K. Nielsen taler så meget om en fremadrettet dansk europapolitik: Hvad er det præcis, SF vil foreslå, at man gør for at sikre, at Danmark igen får indflydelse på de områder, hvor SF jo af et ærligt hjerte rent faktisk ønsker, at vi skal have indflydelse? Det er både, når det gælder den økonomiske politik, når det gælder flygtningene, og når det gælder minerydning.

Jeg forventer ikke, at svaret fra hr. Holger K. Nielsen er det elendige beslutningsforslag, som vi behandlede i Folketingssalen i går, der gik på, at man skulle til at rulle udviklingen tilbage og begynde at tvinge andre nationalstater og EU-medlemslande til at ændre Amsterdam-

traktaten. Det, jeg hørte hr. Holger K. Niensens parti sige i går, var, at nu skal vi til at have mellemstatsligt samarbejde, og det er løsningen på alt, fordi SF som et forurettet barn ikke synes, at beslutningsorganet er det rigtige.

Hvad er det, SF vil på længere sigt?

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Jeg vil gerne spørge hr. Holger K. Nielsen: Hvornår er det blevet SF-politik at sige nej til indflydelse på så fundamentale områder som vores pengepolitik, vores rentepolitik, og bare efterleve de regler, som de andre også følger, og så følge, hvad de har besluttet, og sidde uden for døren og få at vide, hvad resultatet er?

Jeg vil også gerne spørge, hvad det er for frihedsgrader, som Danmark ekstræ er i besiddelse af. Er sagen ikke, at vi i virkeligheden bliver nødsaget til at være mere hellige end paven selv med hensyn til opfyldelse af ØMU-kravene for at kunne føre den politik, vi gerne vil?

Jeg vil gerne spørge hr. Holger K. Nielsen: Vil SF aldrig nogen sinde kunne forestille sig at ville diskutere at ophæve ét eneste af de danske forbehold, uanset hvordan virkeligheden har forandret sig, eller er det bare en holdning, der handler om, at man lige vil vente og se tiden lidt an?

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Det, vi har hørt fra talerstolen i dag, er, at SF ønsker at holde fast i den pengepolitik, der føres i EU, blot skal vi ikke have nogen indflydelse. Jeg har hørt hr. Holger K. Nielsen i dag stå heroppe og sige, at vi skal holde fast i valutakurssamarbejdet, altså i udsvingsbåndet på de 2,25 pct. i det såkaldte ERM II-samarbejde.

Det, nejsigerne gør, er at sige med én mund, at de godt vil følge fastkurspolitikken, men de vil alligevel have lov til at devaluere. Har man ikke problemer med troværdigheden på det her område? Man vil holde fast i et fastkurssamarbejde, men kun så lang tid, man selv har fordel af at eksportere nogle problemer i forbindelse med en devaluering.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Først til fru Lene Espersen, der taler om politisk sløvsind, det har jeg nu aldrig hørt om før, men det kan vi så få afklaret, hvad det skulle være, og spørger, om SF sådan som et fornærmet barn

har sat sig ned og ligesom siger, at vi kan ikke ændre noget som helst: Jamen jeg må da tilstå, at jeg føler mig da forpligtet i forhold til det, vi sagde til vælgerne i 1993. Jeg ved godt, det gør De Konservative ikke, de stemte jo også for i 1993, det gjorde Venstre også, og de var så frække, at de dagen efter sagde: Det, vi sagde til vælgerne den 18. maj, vil vi have ophævet hurtigst muligt.

Sådan er vi ikke i SF. Vi står ved det, vi siger. Det var en del af forudsætningen i 1993, at der er tale om en ny og langsigtet dansk europapolitik. Det, vi sagde til vælgerne, betyder noget for os, og der skal meget, meget tungtvejende grunde til, at vi går væk fra det, vi sagde dengang. Det synes jeg er et spørgsmål om troværdighed, og for os er det vigtigt.

Omkring flygtningene: Det er korrekt, at det var mere politisamarbejde, vi havde i tankerne dengang. Det, jeg siger, er, at der er da ingen grund til, at vi derfor bare sætter os ned i et hjørne og ikke vil gøre noget.

Omkring Kosovokrigen sidste år viste det sig jo, at på trods af alle mulige målsætninger, på trods af alle mulige traktatmæssige forsøg kunne EU-landene ikke tage sig sammen til at sætte sig ned og føre en anstændig politik i forhold til de tusindvis, der flygtede fra Kosovokrigen. Der siger vi: Jamen lad os da gå ind og få en pragmatisk løsning på det, en praktisk løsning på det, som har at gøre med en økonomisk byrdefordeling, har noget at gøre med, at vi ligesom deles om de her ting.

Omkring minerydning er der ikke én eneste mine, der ikke er blevet ryddet, fordi vi ikke er med i det. Det er et fuldstændig latterligt eksempel at tage frem fra forsvarsdimensionen. I stedet for burde man jo tage et andet udgangspunkt og så sige, at selv om vi har en undtagelse på EU's forsvarspolitik, så er der intet, der forhindrer Danmark i at føre en aktiv politik.

Det kunne vi have gjort i forhold til Kosovokrigen, i forhold til en fremtidig stabilitetspakt for Sydøsteuropa, men hvem foreslog det, var det Danmark? Nej, det var Tyskland, der gjorde det, men det burde have været Danmark, det burde have været en konsekvens af vores forsvarsundtagelse. Vi så siger: O.k., vi er ikke med i forsvarspolitikken, men der er da andre sikkerhedspolitiske målsætninger, der kan realiseres. Vi har ikke engang tænkt tanken.

Omkring den økonomiske politik har vi tilfældet forslag om mindstesatser på selskabsskat. Vi mener faktisk, det er vigtigt, at der ikke bliver

konkurreret på lavere selskabsskatter inden for EU. Vi har stillet forslag om en afgift på kapitalpekulation, den såkaldte Tobin-afgift. Vi har stillet forslag om en aktiv EU-politik inden for WTO. Vi har stillet forslag om, at man skal ophæve bankhemmeligheden, som er en skandale i forhold til en række europæiske lande.

Pointen i det her er, at der er intet, intet, der forhindrer, at vi på centrale områder kan føre en aktiv politik, forsøge at få indflydelse, selv om vi siger nej til ØMU'ens tredje fase.

(Kort bemærkning).

Anders Fogh Rasmussen (V):

Se, når det er interessant, hvad det er, nejsiden har at byde på i den økonomiske politik, så er det jo, fordi hr. Holger K. Nielsen hele tiden prøver at fremstille det, som om det er jupartierne, der lægger op til, at der skal føres en anderledes økonomisk politik.

Men sandheden er jo, at jaet er et ja til at fortsætte den stabilitetspolitik, der har været ført siden 1982. Hvorimod et nej er at lægge op til en ny økonomisk politik, en strammere økonomisk politik, en økonomisk politik med mindre handlefrihed til Danmark.

Det har hr. Holger K. Nielsen også indrømmet her for lidt siden, og det har hans egen gruppeformand, hr. Jes Lunde, udtalt til Børsen den 11. februar. Og jeg gentager, at han dér siger, at et nej vil betyde, at der er stillet skærpede krav til en stram dansk økonomisk politik. Og det er han i øvrigt ikke ene om at sige.

I den redegørelse, der lige er kommet fra Dansk Udenrigspolitisk Institut, fremgår det også på side 240, at et nej stiller større krav til den samlede økonomiske politik. Det vil altså sige en strammere økonomisk politik ved et nej end ved et ja.

Og så siger hr. Holger K. Nielsen glad, at det går de skam også ind for i SF, men det er ikke os alle sammen, der er særlig trykke ved det, for vi ved jo, at når SF taler om en strammere økonomisk politik, så er det højere skat.

Men det, der er det samlede i det her, er jo, at det, nejsiden har at byde på, er en alliance mellem hr. Holger K. Nielsen, fru Pia Kjærsgaard og hr. Keld Albrechtsen, og jeg gad nok vide, hvad de kan enes om andet end lige præcis et nej.

(Kort bemærkning).

Lene Espersen (KF):

I forlængelse af hr. Anders Fogh Rasmussens indlæg så er der jo altså en tydelig linje i det, som SF-formanden her taler om.

Problemet er jo, at det jo ikke nytter noget at sige, at man skal holde fast i en beslutning, man traf i 1993, mens man så for øvrigt åbent indrømmer, at det altså indeholdt nogle uheldige konsekvenser for Danmarks vedkommende. Vi hører hr. Holger K. Nielsen sige ikke kun på det økonomiske område, men også på flygtningeområdet, at det sådan set ikke er et så stort problem, man skal bare lave noget byrdefordeling.

Jeg bliver nødt til at sige til hr. Holger K. Nielsen, at SF bliver nødt til at bevæge sig ud af det sløvsind, de befinder sig i.

Det står rent faktisk i Traktaten i dag. Der er en artikel 63, der handler om byrdefordeling mellem landene, men problemet er, at Danmark på grund af det forbehold, som SF åbenbart ikke gennemtænkte godt nok i 1993, ikke kan deltage i det. Det er realiteterne.

Så hører vi hr. Holger K. Nielsen sige, at minerydning, og hvad der sker rundtomkring i verden, er sandelig ikke noget problem for Danmark. Jeg vil bede hr. Holger K. Nielsen om at læse den rapport, vi skal diskutere efter det her lovforslag.

I den rapport er der på side 245 opremset otte områder, hvor Danmark har måttet aktivere sit forbehold, fordi det var WEU, der skulle gennemføre beslutningen. Der er intet i vejen for at deltage, og SF har da også gladelig været med til at lægge stemmer til finansieringen af de aktioner, men det er ærgerligt, at Danmark sætter sig uden for indflydelse. Og jeg siger velkommen, hvis det er den slags aktiv europapolitik, som SF står for. Så er der fremtidig ikke meget indflydelse at hente i Europa for SF.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Både SF og Det Radikale Venstre var med i det nationale kompromis, og jeg er stolt af det arbejde, vi gjorde dengang. Jeg bryder mig ikke om ligesom at få skudt i skoene, at det er SF, der holder fast ved det nationale kompromis, og at det er for at være troværdig, at man siger nej til ØMU'en nu, for man kan umuligt sætte spørgsmålstegn ved nogen af forbeholdene, hvis man skal være troværdig.

Der er to detaljer i forhold til det nationale kompromis, som jeg vil henlede hr. Holger K.

Nielsens opmærksomhed på: For det første står der, at forbeholdene kun kan ændres ved en folkeafstemning, men de kan altså ændres. Der står ikke, at forbeholdene skal stå til evig tid hugget i granit og ristet i runer. De kan ændres ved en folkeafstemning. Det andet er, at de andre lande gerne må gå videre.

Det, der er sket siden 1993, hvor vi havde det nationale kompromis, er netop, at den langsigtede og fremadrettede europapolitik er indtrådt. Den er i fuld gang. De ting, der gjorde os bange på de retlige og indre anliggender, f.eks. truslen om et fælles politi, indtræder jo ikke. I stedet for kommer der et behov for en fælles europæisk flygtningepolitik.

Den danske fremadrettede europapolitik er i allerhøjeste grad noget, som kan blive aktuelt nu, også hvis vi siger ja til euroen.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Først til hr. Anders Fogh Rasmussen, der siger, at et ja er et ja til at fortsætte den nuværende udvikling. Det er jo ikke rigtigt. I den nuværende udvikling er vi uden for ØMU'ens tredje fase, dér er vi en del af ERM II-aftalen. Det er det, vi er. Og det, vi siger, er, at hvis det bliver et nej, så fortsætter den udvikling. Sådan er det, og det kan man ikke snakke sig fra. Det er jasiden, der vil ændre den nuværende situation. Har det så konsekvenser? Ja, det kan godt være, det har det. Der er jo intet her i livet, der ikke har konsekvenser. Det, jeg bare siger, er, at det er jasiden, der vil ændre den nuværende situation.

Så til fru Lene Espersen, der blev ved med at tale om det her med, at jeg har indrømmet uheldige konsekvenser. Jamen det har jeg altså ikke indrømmet. Jeg har indrømmet, at der er nogle ting, der er gået anderledes, end vi havde regnet med, men det er da noget andet, end det er uheldige konsekvenser. Jeg siger, at det overhovedet ikke er et problem, at vi ikke er med til at rydde miner i Bosnien. Der er ikke én mine, der ikke er blevet ryddet på grund af os. Vi har udført en udmærket indsats dernede.

Det, vi skulle have gjort i stedet for at jamre over, at vi ikke er med i det, og så er vi ikke med i det – og det er det, der er sket siden 1992, hvor jasiden har jamret over den såkaldt manglende indflydelse – så skulle vi altså have brugt den situation til at få indflydelse på andre områder. Og der nævner jeg for eksempel en ikke-militær sikkerhedspolitik, den økonomiske po-

litik, en Tobin-skat, en politik med mindstesatser på selskabsskatter; der er masser af muligheder. I stedet for har de danske jupartier bare sagt: Åh, vi har ingen indflydelse, vi har ingen indflydelse, vi har ingen indflydelse, lad os få de her undtagelser ophævet så hurtigt som muligt. Det er en jammer er det.

Så til fru Elisabeth Arnold, der siger, at det lå i det nationale kompromis, at det kunne ændres ved en folkeafstemning eller rettere sagt, at det kunne opsiges ved en folkeafstemning. Jamen jeg sagde i min tale, at det her lovforslag jo netop er udtryk for, at regeringen beder befolkningen om at opsig det nationale kompromis på det her punkt. Sådan er det. Jeg siger så, at det er jeg uenig i. Jeg mener, det er dumt. Jeg mener, det er hasardspil med den danske EU-politik. Regeringen vurderer anderledes, okay. Så tager vi debatten op til folkeafstemningen, men hvis vi ryger tilbage i den gamle skyttegravskrig, som vi havde fra 1972, så vil jeg godt sige helt klart, så er det regeringens ansvar, og det er kun regeringens ansvar, at vi kommer tilbage dertil.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Så er det hr. Claus Larsen-Jensen for en kort bemærkning. Jeg skal for en god ordens skyld gøre opmærksom på, at man har op til tre korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Jeg synes ikke helt, at vi har fået et bud på, hvad der egentlig er SF's vision for Europa. Er det at holde Danmark uden for mest muligt, eller er der en vision, der også peger fremad? Hvad er det, man vil?

Det lyder for mig, som om man siger: Vi vil gerne være med i Europa; det skal bare ikke lige foregå på den måde, som alle de andre lande er enige om. Hænger det sammen, hr. Holger K. Nielsen? Gør det ikke indtryk, at resten af Europa står i kø for at få lov til at være med og helst i det hele, og det kan ikke gå stærkt nok, samtidig med at vi diskuterer den anden vej? Gør det ikke indtryk, at det, der er i gang i Europa, er, at det i stigende omfang er vores politiske værdier og ideer fra de nordiske lande, som er ved at præge samarbejdet?

Jeg vil gerne spørge: Hvad er egentlig SF's svar på globaliseringen, på risikoen for valuta-spekulation? Vi har ikke fået noget svar på det.

Hvorfor ikke bruge EU i denne her sammenhæng?

(Kort bemærkning).

Lene Espersen (KF):

Jeg vil gerne spørge hr. Holger K. Nielsen, om der er en pris, der også for SF kan blive så høj, at det kan blive nødvendigt at afskaffe de fire forbehold; at SF aktivt vil gå ind og arbejde for en afskaffelse af et af forbeholdene, f.eks. det, vi diskuterer i dag, den fælles valuta. Kan prisen blive så høj, at det bliver nødvendigt, eller er ingen pris høj nok, så SF højtideligt holder fast i et løfte, de gav i starten af 1990'erne, uanset hvad udviklingen byder på?

Nu er alle jupartierne blevet afæsket alverdens garantier og forklaringer på, hvad der skal ske bare om få måneder i Nice. Jeg vil godt spørge hr. Holger K. Nielsen: Kan prisen blive for høj?

SF's egen finansordfører har jo påpeget, at finanspolitisk kommer det til at koste Danmark, hvis vi fastholder den nuværende status, hvor vi er med i ØMU's anden fase, og hvor vi lægger os op af de andre valutaer, men hvor vi har frasagt os indflydelse og dermed kører med højere rente og skal køre med en endnu strengere finanspolitik og en endnu strengere økonomisk politik for at have troværdighed i forhold til de finansielle markeder.

Men kan den pris aldrig blive for høj, også for SF? Er det slet ikke en diskussion, som hr. Holger K. Nielsen vil ind i på nogen som helst måde?

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg synes, det var en meget ubehagelig, ja, nærmest desperat trussel, hr. Holger K. Nielsen kom med for lidt siden. Han sagde: Hvis regeringen vil have genoplivet den gamle skyttegravskrig i dansk politik om europapolitikken, så er det dens eget ansvar, så er det dens skyld. Jeg synes, hr. Holger K. Nielsen bør være så ærlig, så han må give mig medhold i, at den gamle opdeling i ja- og nejpartier, er ved at være slut. Vi har alle sammen mindretal – nogle af os store mindretal, andre af os mindre mindretal – der mener noget andet, end partiets flertal gør.

Fronten går ikke mellem ja- og nejpartier. Den går midt ned igennem alle partierne i Folketinget, og jeg opfatter det efterhånden mere og mere tydeligt som en kamp mellem

dem, der vil være med i det internationale samarbejde for at kæmpe for bedre miljø, for bedre arbejdsvilkår, for bedre styr på økonomien, og så dem, der kun vil vende sig indad og kun vil arbejde for Danmarks interne forhold.

De gamle skyttegrave kan ikke genoplives hr. Holger K. Nielsen.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Lige til det sidste: Det er da ikke nogen trussel. Hvad er det for noget snak? Det, jeg siger, er, at meget tyder på, at vi igen ryger ud i en polariseret diskussion med ca. 50 pct. for og 50 pct. imod. Der siger jeg, at det er at spille hasard med den danske EU-politik, at vi gang på gang på gang skal have folkeafstemninger, hvor man har ca. 50 pct. af befolkningen imod sig.

Hvorfor ikke i stedet for acceptere grundlaget fra 1993, som jo netop var en konsekvens af nej-tet den 2. juni, og som skulle give et nyt grundlag, og så sige, at nu har vi de her undtagelser, hvor vi står uden for på de her områder, og det er ikke nogen katastrofe, for vi kan alligevel godt få indflydelse og have en god placering i det europæiske samarbejde? Det, der simpelt hen er min pointe, er, at de undtagelser efter vores mening ikke skal til folkeafstemning.

Så spørger fru Lene Espersen: Kan prisen ikke blive for høj? Jo, selvfølgelig kan den da det. Det er jo ikke sådan, at jeg har gravet mig ned i et hul og ikke vil se verden omkring mig. Det er der ingen der gør. Det, jeg bare siger, er, at prisen er ikke for høj i øjeblikket. Der er intet, der for mig at se kan begrunde, at vi tager en folkeafstemning om Den Økonomiske og Monetære Unions tredje fase nu. Der er intet, der kan begrunde det. Vi kendte forudsætningerne i 1993. Der er ingen, der kræver, at vi skal gå med. Der er ingen økonomisk nødvendig i at gå med. Som Det Økonomiske Råd siger i dag, så er der intet i vores økonomi, der tilsiger, at vi skal gå med. Der er så nogle politiske afvejninger, der gør, at man ønsker at gå med. O.k., jeg mener, det er dumt, men det er i sidste ende de her politiske ting, som betyder noget.

Så er der hr. Claus Larsen-Jensen, der spørger: Hvad er SF's svar på globaliseringen? Det kunne jeg jo skrive flere bøger om, og det har jeg ikke tid til at læse op på det halve minut, som jeg har her. Men vores svar er ikke, at vi skal isolere os i national selvtilstrækkelighed. Overhovedet ikke! Og hele pointen i den tale, jeg holdt før, var jo, at et nej til ØMU'en ikke er

et nej til Europa. Som David Owen sagde for nylig i Politiken, så kan man godt sige nej til ØMU'en og alligevel være med i et konstruktivt europæisk samarbejde. Det har vi en ret til i øjeblikket, og det skal vi fastholde retten til, og vi skal bruge den ret til på det grundlag også at føre en fremadrettet europæisk politik.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg vil allerførst indlede med at sige, at vi i Dansk Folkeparti glæder os overordentlig meget til de mange debatter, der bliver fra nu af og til den 28. september, om Danmarks forbehold over for ØMU'ens tredje fase. Vi glæder os til de debatter, for det er jo lige præcis dér, hvor det hele skal ske, nemlig at befolkningen diskuterer det her spørgsmål og træffer sin beslutning. Og vi er faktisk helt trygge ved at overlade denne her beslutning til befolkningen. Vi synes, at tingene i langt højere grad skal foregå dér end herinde.

Regeringen har jo varmet op til det her lovforslag længe. Altså før euroen var en realitet i starten af 1999, har regeringen varmet op gennem lang tid. Der har selvfølgelig ligget nogle tanker bag, nemlig at man hele tiden har ønsket de her irriterende forbehold – har regeringen synts – væk.

Allerede i december 1998 fik regeringen vedtaget sit eget forslag til vedtagelse, kan man vel sige, hvor regeringen forpligtede sig til at komme med fordele og ulemper ved euroen i forhold til, at Danmark bevarede sin egen valuta. Og siden har vi set en lind strøm af rapporter og pjecer og brochurer osv. fra Økonomiministeriet fortælle om alt, hvad regeringen ser som fordele ved euroen. Det er endnu ikke blevet til ret meget om de dér ulemper. De er åbenbare at få øje på, men ikke i regeringens publikationer.

Jeg synes, at det også er det udgangspunkt, der er, når vi skal diskutere L 288, det forslag, som regeringen nu har fremsat for at få folkeafstemningen om at fjerne kronen og tilslutte Danmark euroen. Når man læser bemærkningerne i det, er det det samme, der giver sig til kende, nemlig at regeringen endnu ikke har opfyldt den vedtagelse, regeringen ellers selv var bannerfører for.

Det næste, jeg vil sige, er: Hvorfor i alverden skal vi stemme nu? Nu er vi helt trygge ved en folkeafstemning, at vi spørger befolkningen, at vi får debatterne osv., men hvad er egentlig baggrunden for, at regeringen synes, vi skal stemme nu?

Regeringen har jo talrige gange forsikret befolkningen om, at hvis man lige præcis valgte den nuværende siddende statsminister i stedet for en alternativ statsminister i foråret 1998, så var den nuværende statsminister garanten for, at forbeholdene bestod i hele valgperioden. Ja, der var sågar en diskussion i foråret 1998 blandt socialdemokrater om, hvorvidt man skulle indskrive i regeringsgrundlaget, at man ikke skulle tage en folkeafstemning, men det blev affærdiget af den daværende næstformand i Socialdemokratiet, som værende fuldstændig ligegyldigt, fordi en mundtlig aftale jo var lige så god som en skriftlig.

Men i dag, 2 år senere, ved vi, at det havde være skønt, hvis det havde været skrevet ind i regeringsgrundlaget, for så skulle man også have lavet det om, inden man kunne bryde sit løfte til befolkningen i foråret 1998. Og det var ikke bare, før Amsterdamtraktaten var en realitet den 28. maj, da et flertal stemte ja, at man gav den garanti. Næh, det gjorde man også selve aftenen, hvor statsministeren sagde de kendte ord, at der ville gå mange, mange år, før vi skulle stemme igen om EU-forhold – mange, mange år. 1999 må være mange og 2000 det næste mange, og nu står vi altså her og skal stemme, eller hvordan skal det forstås? Det er grundlæggende galt, når EU-politikken bliver ført på den måde, så befolkningen ikke kan have nogen form for tillid til politikerne, men må se, at det politiske flertal bare vil have sin vilje, dvs. afskaffe forbeholdene, og at det bare er et spørgsmål om, hvordan man rent taktisk skruer det sammen, og hvornår man tager folkeafstemningerne.

Forbeholdene er lige præcis udtryk for, at man, da man lavede dem i 1992-1993, fandt de områder, hvor det var vigtigt, at Danmark stod udenfor for ikke at blive en del af den opbygning af den politiske union, som man regnede med, befolkningen havde stemt nej til den 2. juni 1992. Derfor er opgøret med forbeholdene, som regeringen og flertalspartierne nu lægger op til, selvfølgelig et forsøg på at få Danmark endegyldigt med i den politiske unionsopbygning i EU, som befolkningen altså stemte nej til i juni 1992.

Også på den baggrund vil det slet ikke være overraskende, hvis befolkningens flertal siger nej tak endnu en gang. Befolkningens flertal ønsker efter Dansk Folkepartis opfattelse grundlæggende ikke opbygningen af en politisk union, men et samarbejde i Europa mellem

selvstændige og suveræne nationer, primært baseret på handel og pragmatisk samarbejde. Man ønsker ikke en opgivelse af suveræniteten og ikke en opgivelse af selvstændigheden til fordel for vejen frem mod Europas Forenede Stater.

Så kan vi diskutere, hvornår det sidste skridt er taget, før vi kan kalde det Europas Forenede Stater. Det kan diskuteres, og det er også det, vi har forsøgt med nogle af eurotilhængerne her i dag. Men det er altså næsten umuligt at få noget som helst konkret på bordet om, hvornår man siger stop, og hvornår man siger: Hertil og ikke længere! Det er jo nok, fordi der ikke er nogen grænse, som enkelte har været inde på. Der er ikke nogen grænse, man ønsker bare at gå videre i den retning, som de andre lande de ønsker og er drivkraften bag.

Det er det, vi ser på regeringskonferencen netop nu. Vi ser, at de 11 eurolande mener, at for at få styr på euroen er det nødvendigt, at man får mere politisk centralisering i EU, at man får en større beslutningsdygtighed, og at man i højere grad kan sikre en ensartet arbejds-markedspolitik, sociale vilkår osv. osv. i EU-landene. Det er lige præcis de ting, man regner med, at finansmarkedet kræver, for at euroen for en gangs skyld kan gå i opadgående retning i forhold til omverdenens valutaer frem for i nedadgående retning.

Det er det pres, der er etableret, og nu har den danske befolkning så muligheden for at vælge. Skal Danmark springe på vognen sammen med de lande, som mener, at det er en nødvendig udvikling, eller skal vi bevare kronen og dermed bevare en vis troværdighed, når vi siger, at vi ikke vil have flertalsafgørelser på socialområdet, arbejdsmarkedet og i endnu højere grad på skatteområdet?

Vi stemmer altså om den politiske udvikling. Vi stemmer ikke om økonomi i nogen særlig høj grad. Flere har været inde på vismændenes mening i dag, og økonomiministeren var i virkeligheden også inde på spørgsmålet den 28. marts her i Folketingssalen, hvor hun sagde:

»Et nej den 28. september til dansk deltagelse i euroen betyder, at vi ikke kan se bort fra, at der kan komme et mindre pres på kronen, ligesom der var efter nej den 2. juni 1992. Men det er jeg overhovedet ikke bekymret for, det kan vi sagtens håndtere, og alt vil, kan man sige, fortsætte. Vi har en valutaaftale, som det er kendt, og vi har en sund økonomi; . . .«

Da jeg læste det op sidste gang, kom der ret hurtigt en pressemeddelelse fra Det Radikale Venstre om, at det var citatfusks, fordi jeg ikke læste det næste op. Men det skal jeg da gerne gøre:

». . . men det, der var min pointe, var, at man ikke kan sige, at Danmark med den valutaaftale for tid og evighed kan være sikret imod valutaspækulation, og at ingen kan give garantier for, at vi for tid og evighed kan fastholde en fastkurspolitik.«

Heller ikke det har jeg selvsagt ulyst til at citere, for det er jo indlysende rigtigt. Selvfølgelig er der ikke nogen, der kan give en sådan sikkerhed.

Men sagens kerne er, at efter et nej den 28. september – og det sagde økonomiministeren den 28. marts, da man stadig regnede med, at man bare kunne bade jaet hjem den 28. september – ville der ikke være de store problemer. Der kunne godt komme lidt turbulens, men det var ikke noget, vi ikke kunne håndtere, og alt ville, om man så må sige, fortsætte, som vi kender det i dag, efter et nej.

Det er jaet, der vil forandre forholdene. Det er jaet, der vil fjerne den danske valuta, afskaffe kronen, uigenkaldeligt fastlåse kronen til de øvrige eurolande og fjerne den danske krone som en fysisk valuta. Euroen vil fremskynde integrationsprocessen, et ja til euroen vil sikre, at flere og flere politiske beslutninger skal tages i Bruxelles og ikke her i Folketinget. Det er den vej, man skal gå, hvis man bryder sig om det, men hvis man ikke bryder sig om det, må man selvfølgelig anstændigvis sige nej.

I forbindelse med afstemningen kan det ikke undgå, at vi også får debat om Østrigaktionen. Selvfølgelig gør vi det, det ville være underligt andet, for Østrigaktionen er – uanset hvor meget man forsøger at sige, at den ikke har noget med EU at gøre – en aktion, der er båret frem af 14 EU-lande i protest mod det 15. EU-land. Det er en aktion, som er lavet af 14 lande, og som man skal træde tilbage fra som samlet front, i samlet flok, 14 EU-lande. Selvfølgelig har den noget med EU at gøre, og det er en aktion, der i virkeligheden viser, hvad EU har udviklet sig til. Man mener at kunne tage sig den frihed at sætte et medlemsland på plads – et medlemsland, hvis eneste brøde er at have holdt et demokratisk valg og have valgt en regering med deltagelse af et parti, man ikke bryder sig om, men som ikke har forbrudt sig mod én eneste af

de regler, der gælder i det internationale samarbejde.

Når Traktaten ikke tillader det, når man ikke har redskabet, siger man, at man det ikke falder ind under Traktaten, og så gør man det bare aligevel. Man sætter endda de nationale beslutningsprocedurer ud af kraft, for stats- og regeringslederne i det nye EU, man opbygger, har selvfølgelig magt til at kunne lave en sådan aktion over for et selvstændigt land, som Østrig jo ellers er. EU består jo af selvstændige lande – eller hvad?

En sådan aktion er virkelig bekymrende, og det er også noget, befolkningen må tænke på, når den går til stemmeurnerne den 28. september – ikke fordi vi skal stemme ja eller nej til Østrigaktionen, men fordi vi skal stemme ja eller nej til den udvikling, EU er i gang med. Vi giver et signal, som hr. Anders Fogh Rasmussen så udmærket fik sagt i sin ordførertale. Vi giver et signal om, hvorvidt Danmark fortsat skal have nogle forbehold og fortsat skal bevare sin selvstændighed på de områder, forbeholdene giver udtryk for, eller om Danmark ønsker at være med i en stadig mere integreret unionsdannelse og også kvitte de øvrige forbehold, som vi har til EU-samarbejdet.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Så går vi over til de korte bemærkninger, og det er først hr. Anders Fogh Rasmussen, fru Lene Espersen og hr. Claus Larsen-Jensen.

(Kort bemærkning).

Anders Fogh Rasmussen (V):

Under denne debat må vi have afklaret, hvilken økonomisk politik nejpartierne ønsker efter et nej den 28. september. Vi har prøvet at spørge hr. Holger K. Nielsen, og nu vil jeg gerne spørge hr. Thulesen Dahl: Er hr. Thulesen Dahl enig med hr. Holger K. Nielsen i, at også efter et eventuelt nej den 28. september skal kronen fortsat være bundet til euroen? Ønsker Dansk Folkeparti at fastholde kronens binding til euroen? Det er det første.

Det næste er: Er hr. Thulesen Dahl enig med hr. Holger K. Nielsen i, at i tilfælde af et nej vil det betyde en stramning af den økonomiske politik, bl.a. med den følge, at skatterne muligvis skal sættes i vejret? Er hr. Thulesen Dahl enig med hr. Holger K. Nielsen i, at det er konsekvensen af et nej?

(Kort bemærkning).

Lene Espersen (KF):

Jeg har også tre spørgsmål til hr. Kristian Thulesen Dahl, og det ene er sådan set lidt i forlængelse af hr. Anders Fogh Rasmussens indlæg.

Jeg hørte hr. Kristian Thulesen Dahl sige, at valutaen var for nedadgående for øjeblikket, og det kunne jeg forstå var et meget, meget stort problem for Dansk Folkeparti. Jeg vil gerne spørge hr. Kristian Thulesen Dahl, om det er sådan, at Dansk Folkeparti mener, at den danske krone skal gå ud af ØMU-samarbejdet og ud af ERM II. Det lå ligesom i hele den gevaldige ordstrøm, der kom fra hr. Kristian Thulesen Dahl, at den faldende kurs var et voldsomt stort problem, så jeg vil gerne høre, om det er Dansk Folkepartis bud på penge- og valutapolitikken efter et nej den 28. september.

Så hørte vi også hr. Kristian Thulesen Dahl sige, at vi skulle have en fin debat, og han beklagede i den forbindelse, at Økonomiministeriets rapporter kun handlede om fordele og overhovedet ikke om ulemper. Jeg hørte faktisk ikke hr. Kristian Thulesen Dahl nævne så meget som et eksempel på ulemper ved at være med i en møntunion, men vil hr. Kristian Thulesen Dahl ikke være så venlig at komme med de dér mange eksempler på konkrete ulemper? Det synes jeg Folketinget har krav på at få at vide.

Og endelig som det sidste vil jeg gerne bede hr. Kristian Thulesen Dahl komme med eksempler fra euroland, altså de 11 lande, som er med i dag. Hvad er det for nogle områder, hvor der træffes beslutninger med flertalsafgørelser og alt muligt andet, som hr. Kristian Thulesen Dahl var inde på? På hvilke områder træffer de 11 eurolande beslutninger om alt muligt, som Danmark ikke er omfattet af? Det vil jeg godt høre hr. Kristian Thulesen Dahls mening om.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Jeg vil gerne spørge hr. Kristian Thulesen Dahl, om Dansk Folkepartis europapolitik egentlig består i, at man helst vil nøjes med det nuværende samarbejde i EU. Er det rigeligt, vil man ikke have mere samarbejde i Europa, eller er det nuværende EU sådan set også lidt for meget for Dansk Folkeparti? Er det kun det indre marked, handel og den slags ting, man ønsker skal indgå i EU-samarbejdet, men ikke andre samarbejdsområder, altså en form for renationalise-

ring frem for et samarbejde på de grænseoverskridende områder? Det synes jeg vi har krav på at få svar på.

Så vil jeg også gerne spørge, om hr. Kristian Thulesen Dahl synes, det er en særlig god idé, at vi bliver en ekkonation, der bare har en formel suverænitet og ellers er et ekko af de andre og siger: Så gør vi nøjagtig det samme. Det vil jeg meget gerne have et klart svar på.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Først til hr. Anders Fogh Rasmussen: Svaret er sådan set både ja og nej. Dansk Folkeparti er enig i, at udgangspunktet er, at vi efter et nej fastholder den nuværende situation med ERM II-aftalen, hvor kronen svinger 2,25 pct. i forhold til euroen. Pointen er, som hr. Hr. Holger K. Nielsen så præcist illustrerede det, at det til enhver tid står Folketinget frit for at vurdere, om det også er det mest hensigtsmæssige for Danmark i årene fremover. Hvis vi stemmer ja den 28. september, har Folketinget ikke mulighed for at foretage den vurdering, men det har Tinget med et nej.

Med hensyn til det andet spørgsmål ser vi ikke noget, som tyder på, at der efter et nej skulle være behov for en økonomisk strammere kurs. Der er ikke noget i dansk økonomi, der skulle nødvendiggøre det. Der er ikke nogen signaler, der går ud på, at der skal føres en strammere kurs med f.eks. højere skatter.

Man kan have forskellige politiske holdninger til de spørgsmål, som vi så kan debattere her i Folketinget. Fordelen ved at have selvbestemmelsesretten er jo gudskelov, at vi kan diskutere, selv om vi er politisk uenige, og lige så vel som hr. Anders Fogh Rasmussen er uenig med hr. Frank Aaen, kan han jo være uenig med mig om det punkt.

Så må jeg sige til fru Lene Espersen, at jeg tror, spørgsmålet må være forberedt inden min ordførertale. Jeg talte faktisk ikke så pokkers meget om, at euroen og kronen var skvattet ned i kurs i forhold til andre landes valutaer. Jeg havde det med som en bibemærkning, men jeg havde det godt nok ikke som mit hovedtema, selv om jeg godt kunne have haft det, for det er da bemærkelsesværdigt.

Men det, der er afgørende vigtigt at forholde sig til, er selvfølgelig: Hvorfor er euroen svag? Hvorfor er det en svag valuta? Jo, det er den, fordi den har nogle indbyggede fejl i sig. Det er jo således, som også nobelpristageren i økono-

mi, den canadiske professor Robert Mundell, har sagt: Europas nye supervaluta euroen vil føre til dannelsen af en stærk central EU-regering og i sidste ende til Europas Forenede Stater. De problemer, der kan opstå på grund af svagheden hos den centrale stat i EU, kan ikke fejles ind under gulvtæppet, og en alvorlig økonomisk krise vil formentlig kræve en yderligere udvidelse af integrationsprocessen.

Det er lige præcis de ting, der er afgørende: Hvis man er med i valutaunionen, må man erkende, at man får behov for stærkere styringsredskaber, og at man får behov for en stærkere centralisering af magten, og ønsker man det? Det gør vi i hvert fald ikke, men har vi nogen som helst mulighed for troværdigt at sige, at vi ikke ønsker det, hvis vi først har kvittet den danske krone og knyttet os fuldstændigt og uigenkaldeligt til euroen? Nej, det har vi ikke efter Dansk Folkepartis opfattelse.

Så skal jeg sige til hr. Claus Larsen-Jensen, at jeg kan sagtens nævne områder, hvor jeg mener, vi har behov for en renationalisering. Selvfølgelig kan jeg da det. Vi har været modstandere af Schengensamarbejdet og af, at man fjerner grænsekontrollen mellem EU-landene. Vi mener, der skal være mulighed for at opretholde kontrollen på f.eks. grænsen mellem Danmark og Tyskland, men det er lige præcis dér, vi ikke må føre kontrol. Jeg kunne også nævne andre eksempler, for selvfølgelig kan man finde dem.

Vi synes, Danmark er gået langt, og vi synes, Danmark er gået rigelig langt, når klimaet i EU nu gør, at man kan lave en Østrigaktion, som vi finder fuldstændig utilstedelig. Hr. Claus Larsen-Jensen kan mene, at formelt har aktionen ikke noget med EU at gøre, men jo er EU, der har handlet og i øvrigt også påvirker de forhandlinger, der er i forbindelse med regeringskonferencen netop nu.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

De næste tre korte bemærkninger er først fru Elisabeth Arnold og derefter hr. Anders Fogh Rasmussen og hr. Bendt Bendtsen. Fru Elisabeth Arnold.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg var også meget interesseret i at høre svaret på, om det eksisterende samarbejde var godt nok, eller om det var for meget. Man kan jo godt få fornemmelsen af, at det er for meget,

når man ved, at Dansk Folkeparti som det eneste af partierne i Folketinget stemte imod politisamarbejdet på Øresundsbroen og mente, at der skal opretholdes grænsekontrol midt ude på Øresundsbroen. Det er Dansk Folkepartis europapolitik i en nøddeskal.

(Kort bemærkning).

Anders Fogh Rasmussen (V):

Nu har vi så fået konstateret, at der er dyb uenighed mellem nejpartierne om, hvilke konsekvenser det får for den økonomiske politik, hvis det bliver et nej den 28. september.

Hr. Holger K. Nielsen erkender blankt og ærligt på linje med sagkundskaben, at et nej fører til, at vi må føre en strammere økonomisk politik for at holde kronen på plads i forhold til euroen, mens hr. Thulesen Dahl benægter det og siger, at det kan der overhovedet ikke blive tale om. Men det viser jo bare, at nejsiden ikke har et holdbart, realistisk og sammenhængende økonomipolitisk alternativ.

Man kan sammenfatte det sådan, at Dansk Folkeparti står for, at vi skal føre en økonomisk politik, der kan holde kronen på plads i forhold til euroen. Kronen skal være bundet til euroen, og det betyder, at når euroen er høj, er kronen høj, og når euroen er lav, er kronen lav. Dansk Folkeparti siger altså ja til at følge euroens kurs og dens økonomiske spilleregler, men Dansk Folkeparti siger nej til at søge den indflydelse, der er forbundet med at være med i euroen.

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

I dag hører vi hr. Thulesen Dahl sige her fra tællerstolen, at man holder fast ved fastkurspolitikken, valutasamarbejdet og ERM II-aftalen. Vi skal altså føre en politik, der ligger fuldstændig op ad politikken i EU på området, vi skal blot være uden for indflydelse. Det er det, hr. Claus Larsen-Jensen kaldte ekkopolitik, og det er en fair beslutning.

Men alligevel hænger det ikke sammen, når man ikke ønsker at fastlåse sin kurs. Hr. Thulesen Dahl vil ikke fraskrive muligheden for at kunne devaluere i fremtiden, og er det troværdigt at fastholde fastkurspolitikken, når man samtidig siger: Vi vil egentlig godt være med i udsvingsbåndet på 2,25 pct., men bliver det nødvendigt, vil vi også godt have lov til devaluere. Og så siger man også, at konsekvenserne ikke er en strammere kurs. Er det, fordi man al-

drig tager en upopulær beslutning i Dansk Folkeparti?

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det er en lidt skæg diskussion, hr. Anders Fogh Rasmussen forsøger at fremkalde, når han mener, at nejsigerne burde præsentere en enig front, have koordineret tingene og have lagt fælles planer frem.

Jeg kunne jo spørge hr. Anders Fogh Rasmussen, om han har konsulteret Mogens Glistrup, Steen Gade og Jørn Jespersen og andre på jafløjen, som han er enig med. Ligger der en fælles aftale om, hvilken økonomisk politik der skal føres efter et ja den 28. september? Er man enige om, hvilke forslag man vil komme frem med i Folketinget om, hvorvidt vi skal stramme eller lempe finanspolitikken? Ligger der et fælles forslag om at sænke skatten med 5 pct.? Nej, selvfølgelig gør der ikke det, for selve tankegangen i argumentationen er absurd. Selvfølgelig har jasiden ikke præsenteret fælles tanker, og selvfølgelig skal nejsiden heller ikke gøre det.

Når vi siger nej til euroen og ja til kronen, er det jo primært begrundet i national handlefrihed. Vi skal have ret til at have en valutaaftale med Euroland, så længe vi synes, det er fornuftigt, men vi skal også kunne træde ud af den, når vi måtte ønske det, hvis et flertal her i Folketinget, også imod Dansk Folkepartis ønske, synes, det er fornuftigt. Vi bevarer vores frihed.

Om 20 år kan det tænkes, der er et andet valutaarrangement, vi skal indgå i, men foreløbig er Storbritannien og Sverige og også Norge uden for. Vi ved jo ikke, hvordan økonomien vil udvikle sig, vi ved ikke, hvordan Danmarks handel vil udvikle sig i disse IT-tider, men ja-sigerne vil uigenkaldeligt og permanent binde sig til euroen, mens vi siger: Det kan da godt være, vi er bundet af ERM II-aftalen, men det er jo ikke noget uigenkaldeligt.

Hr. Bendt Bendtsen mener, at Danmark kommer til at stå uden for indflydelse, og at man må opfatte vores signal således, at vi gerne vil devaluere. Man kunne lige så godt opfatte vores signal således, at vi måske på et tidspunkt kunne ønske at revaluere. Der har faktisk været et forslag om det til behandling her i Folketingsalen, og i betænkningen skrev vi, at på nuværende tidspunkt er det ikke aktuelt, men det er et instrument, man ikke må kaste bort. Det kun-

ne da være aktuelt for at undgå stigende inflation og stigende rente. Her er det da et instrument, man kunne bruge, så hvorfor kaste det bort? Jasigerne vil kaste det bort, men Dansk Folkeparti vil bevare det.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen): Så er det fru Lene Espersen, hr. Holger K. Nielsen og hr. Claus Larsen-Jensen.

(Kort bemærkning).

Lene Espersen (KF):

Hr. Kristian Thulesen Dahl svarede ikke på nogen af de tre spørgsmål, jeg stillede i første runde, så jeg prøver igen.

Jeg kan forstå, at indtil videre vil Dansk Folkeparti gerne være med i fastkursamarbejdet. Men hvis den nedadgående tendens fortsætter, hvad er det så, Dansk Folkeparti vil? Vil man have et valutaarrangement med dollaren? Hvad er det egentlig, man har forestillet sig? Skal den danske krone bare have lov at flyde frit, vel vidende at tre fjerdedele af al dansk udenrigshandel er med de øvrige europæiske lande? Hr. Kristian Thulesen Dahl ved jo trods alt godt, hvilke konsekvenser det vil få, for han har jo selv læst økonomi. Men jeg vil godt have et svar, og det har vi stadig ikke fået.

Vi har heller ikke fået noget svar på, hvilke ulemper Økonomiministeriets rapporter ikke omtaler, altså konkrete ulemper, hvis man går fra fastkursamarbejdet til en møntunion. Kan vi ikke få nogle eksempler på det, eller er der måske slet ingen ulemper?

Endelig sagde hr. Kristian Thulesen Dahl, at hvis det bliver et ja den 28. september, får vi flertalsafgørelser på velfærdsområdet. Kan hr. Kristian Thulesen Dahl komme med bare ét eksempel på, at eurolandene har truffet flertalsafgørelser på velfærdsområdet? Ellers er det jo bare at bilde befolkningen nogle ting ind, som ikke er sande.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg vil godt spørge hr. Kristian Thulesen Dahl, om han er enig i, at når hr. Anders Fogh Rasmussen spørger, om nejpartierne er enige om den økonomiske politik, er det udtryk for en fuldstændig misforståelse af, hvad folkeafstemninger i grunden er.

Folkeafstemninger har intet at gøre med det parlamentariske spil, der foregår her på Christiansborg. Ved en folkeafstemning skal

befolkningen tage stilling til et konkret forslag. Det har ikke noget at gøre med den Christiansborglogik, den Christiansborgsnak, som journalisterne og politikerne elsker at køre rundt i, og derfor er det fuldstændig irrelevant, om forskellige partier kan blive enige om noget, uanset om det er nejpartier eller jupartier. Det parlamentariske arbejde går jo videre herinde, ligegyldigt om det bliver et ja eller nej, så med andre ord: Har hr. Anders Fogh Rasmussen ikke fuldstændig misforstået, hvad en folkeafstemning egentlig er?

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen): Så er det hr. Claus Larsen-Jensen og derefter hr. Kristian Thulesen Dahl.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Hr. Anders Fogh Rasmussen har helt præcist understreget, hvad det hele går ud på: Dansk Folkeparti vil gerne følge de andres politik, men vil ikke have indflydelse på den, og det er interessant. Det er dansk kølvandsstribepolitik, hvor vi sejler i halen på de andre og håber at kunne ligge i læ, men vi skal altså også tage bølgeskulpet, hvis noget går galt, og derfor vil jeg gerne spørge hr. Kristian Thulesen Dahl, hvad det er for nogle frihedsgrader, vi har, når vi alligevel følger de andres politik.

Jeg vil også gerne spørge hr. Kristian Thulesen Dahl, om holdningen til forbeholdene er en vent og se-politik eller til evig tid nej til ændringer af noget som helst i de eksisterende danske forbehold, og det sidste spørgsmål er: Kan man egentlig ikke sige, at i den situation, euroen er i nu, hvor der sker en ændring af kursen i forhold til dollaren, viser euroen faktisk, at det er muligt at skabe økonomisk vækst og samtidig sætte gang i beskæftigelsen, fordi landene ikke trækker hinanden ned eller skader hinanden, fordi der i virkeligheden er en stor stabilitet i eurosamarbejdet?

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg skal beklage, jeg ikke direkte nævnte fru Lene Espersen, da jeg svarede, men jeg kom faktisk ind på de ting, jeg synes er relevante.

Der er to ting, jeg vil sige til fru Lene Espersen. For det første, at mange af de ulemper, vi i Dansk Folkeparti ser ved eurosamarbejdet, er de politiske konsekvenser, euroen vil nødvendiggøre. Jeg har flere gange forsøgt at gøre det

klart her fra talerstolen, også i mit ordførerindlæg, at når der er bestræbelser fra primært de 11 eurolande for at få flertalsafgørelser på f.eks. socialområdet, arbejdsmarkedsområdet og skatteområdet, skyldes det, at de godt ved, det er en nødvendighed for dem, fordi de har en valutaunion.

Hvis vi med troværdighed i stemmen skal kunne vende os imod det og sige, at det vil vi ikke acceptere, for vi vil bevare enstemmighed på de områder, der er følsomme for os, ja, så nytter det jo altså ikke noget at gå ind i den valutaunion, som nødvendiggør deres krav. Hvis de andre lande ønsker at være med i den valutaunion og ønsker at lave nogle instrumenter, som stille og roligt fjerner deres selvbestemmelse og overfører deres beslutningsret til flertalsafgørelser, må vi altså finde en konstruktion, hvor Danmark ikke er omfattet af de flertalsafgørelser. Det kan kun være rigtigt at gøre netop det. Det er følsomme områder for Danmark, når vi snakker socialpolitik og den danske aftalemodel m.v., og det skal vi ikke sælge ud af, blot fordi der er nogle, der er så forhåbende på at få fjernet de danske forbehold.

Så må jeg sige til hr. Holger K. Nielsen, at jeg har altså meget svært ved at følge hr. Anders Fogh Rasmussen i dette spørgsmål. Det er jo lige præcis kendetegnende for en folkeafstemning, at man spørger befolkningen: Hvad synes I? Den danske vælger, der ønsker at stemme, går hen til stemmeurnen og stemmer lige præcis ud fra det motiv, den pågældende har for at stemme ja eller stemme nej, og det skal selvfølgelig respekteres. Afgørelsen skal ikke gøres afhængig af Christiansborgretikken eller det samarbejde, der i øvrigt måtte blive etableret efter den 28. september. Derfor må tingene skilles ad, og det var også det, jeg forsøgte at give udtryk for, da jeg sagde, at det er et absurd spørgsmål, for det ville svare til, at jeg spurgte hr. Anders Fogh Rasmussen, om han havde aftalt den økonomiske politik med jaserne, og det tror jeg ikke hr. Anders Fogh Rasmussen har.

Hr. Claus Larsen-Jensen mener, at vi gerne følger med, men ikke får nogen indflydelse. Hvis vi går tilbage til situationen i foråret 1998, som hr. Claus Larsen-Jensen ikke har villet forholde sig til her i dag, var det altså ikke Dansk Folkeparti, der mente, at det ikke betød det store, at vi ikke var med i euroen, at vi blev et B-medlem, at vi blev marginaliseret, og at vi nærmest sank til bunds ude i Nordsøen. Det var

altså landets statsminister og den socialdemokratiske regering, som gik til valg på at garantere forbeholdene, så hr. Claus Larsen-Jensen burde virkelig vende blikket indad og se, om det egentlig ikke var rigtigt, at man sagde, at vi skulle bevare forbeholdene, fordi de var udtryk for det, man sagde i 1992-1993, nemlig en ny, langsigtet EU-politik, hvor Danmark ikke var en del af den politiske unionsopbygning, andre lande ønskede.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):
De næste tre bemærkninger er fra hr. Anders Fogh Rasmussen, fru Lene Espersen og fru Elisabeth Arnold.

(Kort bemærkning).

Anders Fogh Rasmussen (V):

Det er jo helt tydeligt, at hr. Thulesen Dahl og hr. Holger K. Nielsen føler sig meget ilde tilpas ved den del af debatten, vi har nu, for nu bliver der nemlig sat fokus på, at selvfølgelig er der nogle konsekvenser af et nej.

Nejsiden prøver at fremstille det, som om nej er en fortsættelse af en uændret situation, mens ja er medfører en ny og usikker situation. Men det er jo ikke sådan, det forholder sig, og det er det, der nu bliver sat fokus på, og det bryder de to herrer sig ikke om.

Hr. Thulesen Dahl sagde for lidt siden: Ja, vi går ind for at binde kronen til euroen, men ikke uigenkaldeligt. Det er jo kernen i denne debat, at nejsiden flirter med tanken om at kunne bruge kronekursen som et middel i den økonomiske politik. Det kan af omverdenen og kapitalmarkedet kun blive opfattet sådan, at der er risiko for en justering af kronekursen, og derfor bliver vi nødt til at føre en strammere økonomisk politik for at holde kronen på plads. Det har hr. Holger K. Nielsen fuldstændig ret i, og det har han ærligt erkendt sig. Hr. Thulesen Dahl vil ikke erkende det, men sådan er situationen, og det er derfor, et nej vil føre til en ny økonomisk politik, mens et ja er et ja til at fortsætte en stabilitetsorienteret økonomisk politik som den, vi har ført siden 1982.

(Kort bemærkning).

Lene Espersen (KF):

Ja, nu begynder vi at nærme os kernen i den argumentation, som Dansk Folkeparti kommer med.

Vi hørte i det første indlæg hr. Kristian Thulesen Dahl rette et voldsomt angreb mod de

dybt seriøse rapporter, der er kommet fra Økonomiministeriet, med den begrundelse, at ulemperne ikke var nævnt.

Efter gentagne gange at være blevet spurgt om fra talerstolen, hvad de ulemper så er, må hr. Kristian Thulesen Dahl jo altså erkende, at der ikke er nogen ulemper.

Næ, det, som Dansk Folkeparti taler om, er, at det kan være, at der kommer nogle politiske konsekvenser engang langt ude i fremtiden. Det er godt nok ikke noget, der er en del af euro-samarbejdet lige nu, det er ikke noget af det, der står i Traktaten i dag, men der er nogle lande, der måske vil noget engang om lang tid på nogle områder, som vi ikke vil. Og det er ulemper for Dansk Folkeparti.

Det er den tyndeste argumentation, jeg i mit liv har hørt, og jeg synes, det er meget, meget useriøst at komme med angreb på den ene rapport efter den anden, når man ikke engang kan levere et eneste argument, et eneste eksempel på ulemper, ud over at man er bange for, at andre lande gør et eller andet på et eller andet tidspunkt, og at det er nok til, at vi skal holde os uden for.

Med det argument skulle Dansk Folkeparti også melde sig ud af NATO, FN og alt mulig andet, for man ved jo aldrig, hvad de lande, der er medlemmer af de organisationer, kan finde på at foreslå. Og det synes jeg faktisk ikke er særlig ærligt i forhold til den debat, vi har i dag.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg vil gerne følge fru Lene Espersens spørgsmål op, for det var ikke blot en tynd argumentation, det var direkte vildledende.

Man kan ikke gå fra enstemmighed til flertalsafgørelser inden for EU-systemet undtagen ved enstemmighed. Det vil sige, at Danmark selv bestemmer, om vi vil være med til en ny slags afgørelse eller ej.

Jeg vil gerne bede hr. Kristian Thulesen Dahl komme herop og bekræfte, at sådan er reglerne.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Først til hr. Anders Fogh Rasmussen om, at der er konsekvenser ved et nej.

Jamen der er jo det at sige til det, som jeg også sagde tidligere i debatten her, at dengang det gik rigtig godt for jasiden og man troede, man lige kunne bade sig frem til jaet den 28. september, da var der såmænd ikke så store be-

kymringer for et nej ud fra økonomiske tanker. Og det var det, jeg citerede økonomiministeren for at sige her i Folketingssalen den 28. marts, hvor hun klart gjorde rede for, at hun ikke var bekymret for situationen efter et nej. Alt vil på den måde, kan man sige, fortsætte. Vi har en valutaaftale, som er kendt, og vi har en sund økonomi.

Hvad har helt afgørende ændret sig fra den 28. marts til i dag i forhold til det? Ja, jeg kunne spørge hr. Anders Fogh Rasmussen. Jeg kunne selvfølgelig også spørge hr. Anders Fogh Rasmussen: Hvor langt ned skal euroen bevæge sig, før hr. Anders Fogh Rasmussen er bekymret? Jeg har noteret mig, at der er folk ude i EU-landene, der er bekymrede. Økonomiministeren siger, at hun ikke er synderlig bekymret over euroens nedtur. Er hr. Anders Fogh Rasmussen heller ikke bekymret?

Og så det dér med, at hele verdensbilledet knytter sig op på situationen fra 1982 til nu. Man ønsker at fastlægge den økonomiske politik med hensyn til rente- og kurspolitik i al evighed ud fra situationen siden 1982. Det er en meget kortsigtet måde at anskue tingene på, synes vi.

Så må jeg sige til fru Lene Espersen: Jamen jeg vil meget gerne sætte mig ned sammen med fru Lene Espersen og vise punkter i rapporten fra Økonomiministeriet og Finansministeriet, hvor jeg mener, den ikke holder vand, og hvor jeg mener, at man kan sige, at her er f.eks. en graf, som nok er rigtig ud fra de forudsætninger, der er lagt ind i grafen, som fagligt set er rigtig, men som enten er uden relevans for spørgsmålet om, hvorvidt Danmark skal opgive kronen til fordel for euroen, eller som er et forsøg på i værste fald at give et falsk indtryk af, at det er nødvendigt, fordi grafen ikke giver relevans.

Sådan kan jeg finde talrige steder i rapporten, og jeg vil meget gerne sætte mig ned sammen med fru Lene Espersen og vise det, så vi næste gang, vi har debatten – vi får jo en anden og tredje behandling – helt konkret kan sige, at de og de steder er der problemer.

Det, der så er min hovedanke, er, at regeringen har ikke stillet sig op og fulgt vedtagelsen fra december 1998 og sagt, at på de og de punkter er der ulemper. Det eneste, vi har hørt, er statsministeren, der på et tidspunkt har sagt, at der er tale om en stor beslutning. Det siger jo sig selv. Så spørgsmålet må i virkeligheden viderestilles til dem, der fik ansvaret for at følge

den vedtagelse op fra december 1998, og der har vi ikke fået svaret. Så jeg synes, det var et tyndt spørgsmål, der kom fra fru Lene Espersen.

Så må jeg sige til fru Elisabeth Arnold: Jamen sagen er jo, at dem, der bestemmer, om vi går fra enstemmighed til flertalsafgørelser, f.eks. på socialområdet, det er flertallet herinde i Folketinget på Danmarks vegne, der så sammen med de andre lande afgør, om vi går videre.

Vi har jo talrige gange spurgt, om vi kunne få en folkeafstemning, om befolkningen kunne være sikker på, at den blev spurgt. Det kan vi ikke, så derfor: Ja, det danske Folketing bestemmer med et flertal, at vi overgår til flertalsafgørelser, og det gør de sandsynligvis som afslutning på den regeringskonference, der er nu, nemlig til december.

Det er jo det, vi har forsøgt at få svar på her under debatten i dag, men som jupartierne ikke vil afvise at man faktisk gør til december.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Jeg tror, det er på tide, at jeg gør opmærksom på, at når den røde lampe lyser, så er det sådan, at man skal til at slutte af, og ikke, at man har fået tildelt et ekstra minut.

(Kort bemærkning).

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Ja, jeg har vænnet mig til at høre grundigt efter, hvad hr. Thulesen Dahl siger, og der er for ofte misbrug af udtalelser.

Det er fuldstændig korrekt, at jeg har svaret på spørgsmål, og jeg har endda også ytret mig skriftligt og mundtligt i medierne om det samme spørgsmål: Hvad sker der ved et nej?

Det mest sandsynlige er, at der nøjagtig ligesom efter den 2. juni kommer et pres på kronen, uro på markedet omkring den danske krone. Den situation tror jeg selvfølgelig vi kan håndtere. Vi fører fastkurspolitik, også hvis det bliver et nej. Men det er lige så sikkert, vil jeg sige til hr. Kristian Thulesen Dahl, at ingen kan give nogen som helst sikkerhed for, hvad vi kan blive udsat for i en valutamarbejdsaftale med finanskriser i verden.

Det er fuldstændig korrekt, at jeg er enig i det synspunkt, hr. Jes Lunde har givet udtryk for, og som hr. Anders Fogh Rasmussen har citeret hr. Jes Lunde for her fra talerstolen, at Danmark skal føre en endog meget disciplineret økonomisk politik uden for den fælles valuta.

Må jeg så lige sige omkring regeringens rapport, som lige fik én på frakken én gang til: Den er en gennemanalyse af alle de synspunkter, som er blevet kaldt ulemper. Og analyserne er blevet vurderet, og en afvejning for og imod giver et klart ja til, at Danmark deltager i den fælles valuta.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Hr. Kristian Thulesen Dahl talte igen udenom, ville ikke svare på de synspunkter, begynder at tale om alt muligt andet.

Jeg vil gerne spørge: Skal de forbehold stå til evig tid, uanset hvad der sker? Jeg vil også gerne spørge, om ikke euroen er en succes, fordi vi faktisk formår i de kursændringer, der er i forhold til dollaren, at have økonomisk vækst og beskæftigelse, uden at vi skader os selv og hinanden.

Og er det ikke rigtigt, at den ændring, der er i kursen for euroen i forhold til amerikanske dollar, i virkeligheden er minimal sådan i et historisk perspektiv i forhold til det, de valutaer, der deltager i euroen, har været udsat for igennem de sidste 20 år, og at det derfor understreger euroens succes og ikke fiasko?

Jeg vil også gerne spørge hr. Kristian Thulesen Dahl: Hvad er det for ulemper? Jeg tror, det er tredje eller fjerde gang, det spørgsmål bliver stillet til hr. Kristian Thulesen Dahl. Det kniber lidt med at finde dem frem, så det skal jeg anmode om. Det er chancen nu.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

I diskussionen om, hvorvidt afgørelser skal træffes ved enstemmighed eller ved flertalsafgørelser, var jeg glad for at få bekræftet af hr. Kristian Thulesen Dahl, at et flertal i Folketinget fastlægger Danmarks politik.

Danmarks politik fastlægges af et flertal i Folketinget, ja, sådan er det. Det er jeg glad for at få bekræftet. Den fastlægges nemlig ikke af nogle onde mennesker nede i EU, som vil noget andet, end vi vil. Det fastlægges af et flertal i Folketinget. Tak for den forbrugeroplysning, vil jeg sige til hr. Kristian Thulesen Dahl.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Lad mig starte med fru Elisabeth Arnold.

Det er klokkeklart, og det har jeg sagt flere gange, og det har der aldrig været lagt skjul på,

at sådan er reglerne, sådan er det, at hvis man overgår fra enstemmighed til flertalsafgørelser f.eks. på det sociale område, så er det i forbindelse med en regeringskonference. Den er i gang nu. Den skal efter planen slutte i Nice til december. Så er det et resultat, der forelægges her i Folketinget, som Folketingets partier så skal vælge om man vil støtte eller det modsatte. Derefter kan der så være flertalsafgørelser f.eks. på socialområdet.

Det er derfor, det har været interessant at spørge partierne her i dag, om man agter at godkende den traktat, vi tror der kommer til december, med flertalsafgørelse. Og dér har vi forstået på det store flertal, der indtil nu har udtalt sig, at det vil man. Man vil ikke spørge befolkningen i Danmark. Man vil her i Folketinget med et flertal gennemføre flertalsbeslutninger på de områder, hvis det er en del af regeringskonferencens resultat. Det er jo soleklart. Så der er ingen tvivl på det område, og der er ingen grund til at lave hokusfokus ud af det. Det har været klart hele tiden.

Og så til hr. Claus Larsen-Jensen, der spørger, om forbeholdene skal bestå til evig tid. Alt så jeg ser ikke noget som helst behov for at afskaffe nogen af forbeholdene. det gør jeg ikke, og jeg ikke se noget, der skulle begrunde, at vi skulle gøre det.

Jeg mener f.eks. i forhold til den diskussion, der har været om, hvorvidt det retlige forbehold har noget at gøre med politisamarbejde eller flygtningepolitik, at uanset om det er det ene eller det andet, så mener vi, at vi i Danmark skal føre en selvstændig politik, også på flygtningeområdet, og derfor ønsker vi selvfølgelig ikke forbeholdet væk, fordi man nu siger, at det ikke har så meget med politisamarbejde at gøre, men at det lige pludselig har noget med flygtningepolitik at gøre, bare for at give et eksempel.

Og at euroen skulle være en succes – jamen det taler jo for sig selv, at hr. Claus Larsen-Jensen bliver ved med at stå og sige det. Hvis nu finansmarkederne bliver ved med at reagere, som de har gjort, hvor langt ned skal euroen så gå i forhold til stort set alle andre valutaer i verden, før hr. Claus Larsen-Jensen vil sige noget andet?

Til økonomiministeren vil jeg sige: Der er efter min opfattelse sket en fuldstændig ændring af den retorik, økonomiministeren bruger, fra marts og her til maj, og jeg tror, det skyldes, at der er et ændret billede af, hvordan befolkning-

gen vil stemme, og man har valgt, at nu kører man mere løs på de økonomiske konsekvenser, og det er det, der skal skræmme befolkningen til at stemme ja den 28. september.

Jeg håber, vi vender tilbage til marts . . .

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Ja, der er rødt lys. Så er det fru Mimi Jakobsen som ordfører.

Mimi Jakobsen (CD):

Nede på min yngstes skole har jeg lært, at man sådan meget groft sagt kan dele sådan en gruppe individer op i tre grupper.

Der er den første gruppe, der er bærende. Det er dem, der byder ind, kommer med forslag, byder sig til, leverer nogle ideer, dem, der deltager. Den næste gruppe er tilskuerne. Det er dem, der har planket den for at sidde oppe på stakittet og ser til, men de deltager ikke. Og den tredje gruppe er dem, der sidder ovre i hjørnet og spiller fedtspil og brokker sig over alle de andre.

Jeg skal ikke overføre billedet på deltagerne i denne debat, det er ikke det, der er mit ærinde, selv om det ikke er vanskeligt at genkende typerne, men jeg vil gerne sige, at det i virkeligheden jo er en af hovedgrundstenene i hele CD's engagement i det europæiske. Danmark skal være bærere, medbærere, deltagere, dem, der byder ind, dem, der kommer med alternativer, dem, der kan forholde sig positivt kritisk til ting, men som er med, hvor det foregår, og – i modsætning til ikke mindst Dansk Folkeparti – vil jeg understrege, ikke bare med, hvor det foregår, når det drejer sig om at rage fordele til sig til Danmark.

Enhver skal selvfølgelig varetage sit lands interesser, men det gælder også, når der skal bydes ind på, hvordan det Europa, som vi bor i og lever i hver eneste dag, skal udvikle sig. Det gælder også om at få tingene til at glide. Det gælder også om at hjælpe andre lande i en situation, hvor man kan se, at her er det nødvendigt at byde ind og få ordnet ting, så vi i fællesskab kan køre videre.

Det er CD's vision for det her, og det er en af de vigtigste grunde til, at vi også i denne situation varmt anbefaler og virkelig tror på, at der er langt større fordele ved et ja, end der er ved et nej.

Vores andet argument er spørgsmålet om Danmarks selvstændighed og frihed til at handle. Jeg har i løbet af dagen siddet og moret

mig over, at vi nu skulle høre om den bøde, vi blev pålagt, hvis vi ikke opførte os ordentligt økonomisk, hvis vi var inde i det her forsikringsselskab.

For mig at se svarer det præcis til, at hvis vi opfører os rigtig tåbeligt, ja, så kan policen stige lidt, men det er dog intet at regne imod de omkostninger, der vil være, hvis vi ikke har forsikringen, hvis skaden sker.

For det er ikke os, der afgør, hvad der så skal ske. Det er markedet ude omkring, der vil sætte skarp fokus på Danmark, hvis vi ikke er med, og selvfølgelig kan man sige, at så længe vi underkaster os alle de forpligtelser, som de andre har, og opfører os pænt og ordentligt, så kan vi måske nok klare den, bare vi er lidt skrappe end de andre. Men ve os den dag, det kan begynde at gå galt. Ve os den dag, der er udefra kommende kriser, hvor vi står alene, uden for forsikringsselskabet. Så tror jeg nok, at jeg ville foretrække, at policen steg en lille smule, hvis det var, og at det ikke var selve forsikringen, der ikke virkede i den situation.

Det tredje argument er trygheden.

Enhver, der ser naturfilm i fjernsynet – det er blevet så populært – ved, at ser man en flok af disse hjorte, der løber hen over sletten, så ligger rovdyrerne og venter på den, der står alene, på den, der er lidt svagelig, på den, der ikke er med flokken, og på den, der ser ud til at være nemmest at angribe. Så nemt er det.

En dansk valuta kan ikke stå alene. Og det er jo deri, det ligger. Jeg forstår nu, at et stort flertal i Folketinget i en helt overskuelig fremtid vil sørge for, at kronen ikke står alene. Det er meget klogt. Men der jo ingen som helst grund til at tvivle på, at fokus under alle omstændigheder vil blive sat på kronen i langt højere grad uden for forsikringsselskabet end inden for. Og hvad i alverden skal vi med den opmærksomhed. Ellers tak!

Jeg sagde det før, men det er vigtigt at gentage:

Det er fint, og det er storlået, at vi har fået skabt euroen på et tidspunkt, hvor det gik rimelig godt i Europa. Vi har overlevet Sovjetunionens sammenbrud; vi har overlevet Tysklands genforening. Men man behøver ikke at spole båndet ret mange år tilbage – ja, for nogle er det måske mange, men for os andre er det ikke så mange – til 1970'erne, hvor hver gjorde, hvad der nu kom dem bedst ved, og blæste på alle de andre, når der var krise.

Det er det, euroen skal være garantien mod. Euroen er jo ikke noget nyt; det er videreudviklingen af EMS'en, der heller ikke var stærk nok, når det kneb. Så røg den også i svinget. Vi har brug for en mekanisme i Europa, der holder landene sammen, når det gælder. Og det kan aldrig være andet end i Danmarks interesse, at de store lande holder sammen og ikke skejer ud, og at vi selv er med dér, hvor det foregår.

Så det drejer sig om at holde med; det drejer sig om at erkende, at hovedproblemet ikke er, om Danmark kan devaluere eller ej, men det er at sikre, at de andre ikke gør det. Igen, det er ikke kun et spørgsmål om at sikre danske interesser – det er det i høj grad – men det er også et spørgsmål om at få det hele til at fungere og få det hele til at glide i det hele taget.

Vi ved, at så snart krybben er tom, bides hestene, og mere økonom behøver man altså ikke at være. Og det vil jeg så sige som det sidste argument fra CD for at anbefale folk ikke bare at lytte til økonomer, fordi der ryger kæden nok hurtigt af, det kan den såmænd også gøre under en debat som denne her, men prøv engang at sidde ned bare i nogle få minutter indimellem og tænk med sund fornuft: Hvad er det, det her drejer sig om? Det drejer sig om noget med valutaer og penge. Det ved vi alle sammen går på tværs af grænser.

Når som helst der er tale om store ting, der går på tværs af grænser, så skal Danmark ikke stå alene. EU-samarbejdet drejer sig om to ting. Det drejer sig om for det første at løse nogle opgaver dér, hvor de bedst løses, hvis vi alle sammen prøver at have samme mål at løfte i flok. For det andet skal EU-samarbejdet gælde dér, hvor et enkelt land ved at skeje ud og kun tænke på sig selv kunne skade de andre, for sådan kan man ikke opføre sig i en forening. Mere besværligt er det ikke.

Men det er klart, at det gør det ikke lettere, at jeg kalder det et forbedret og øget samarbejde i Europa, hvor hr. Keld Albrechtsen kalder det øgede magtbeføjelser til Unionen. Det dækker måske over de samme beslutninger, men der er meget langt imellem. Derfor tror jeg, at befolkningen vil være fuldt i stand til at sætte sig ned og prøve at tænke det igennem. Det her er ikke særlig kompliceret, når man tænker på samarbejdspsykologi i alle andre forbindelser.

Som CD er et selvstændigt parti – lidt irriterende, kan nogle mene – så er Danmark et selvstændigt land. Vi fremfører vores synspunkter ud fra det, vi nu mener, men skal vi have nogle

ting igennem, så kan det kun ske i samarbejde med andre.

På præcis samme måde er det med Danmark. Når det drejer sig om forhold, som vi ikke kan løse alene, jamen så er der kun én vej, og jeg ønsker ikke for Danmark, og CD ønsker ikke for Danmark, hverken at vi skal sidde på stakittet og glo, eller at vi skal sidde som en gang brokmåse – det ligger vist inden for forretningsordenens rammer – og bare brokke os over de andre.

Danmark har meget at byde på. Vi skal ikke ende som nordmændene foran telefaksen. Når de ikke bruger olie, så sidder de foran telefaksen og venter på, at tingene ruller ind på fransk, og så kan de oversætte dem til norsk, og så er det ned i Stortinget, og så er det norsk lov, og de har ikke haft en dyt indflydelse på det. Det ville være en rigtig, rigtig dårlig handel for Danmark – også i denne sag.

CD støtter dette lovforslag.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Vil fru Mimi Jakobsen erkende, at der ud over de typer, der er deltagere og brokkere og tilskuere, så også findes nogle, der er medløbere, der bare er med på det hele, ligegyldigt hvad, så er de bare med på det hele? Og er CD ikke sådan et parti og sådan en samling politikere, og når det drejer sig om EU, ligegyldigt hvad det er, så er de bare med på det hele?

Vil fru Mimi Jakobsen ikke medgive, at Danmark ikke er tilskuer? Jo, i eurosagen er vi, og vi tager os til hovedet og ser, hvordan den falder, og hvordan tyskerne bliver mere og mere bekymrede, også i stil med og i takt med at de nede i Grækenland jubler over, at nu skal de også ind i det, fru Mimi Jakobsen kalder et forsikringselskab.

Men jeg vil spørge fru Mimi Jakobsen: Danmark er vel ikke tilskuer? Danmark er det land, der giver den største ulandsbistand pr. indbygger, og vi er vist nummer 9 eller 10 i verden absolut set. Det er jo ikke at sidde på hegnet og bare kigge. Og vil fru Mimi Jakobsen også medgive, at med de danske soldater, omkring 1.500 ude i Bosnien og i Kosova i særdeleshed, er vi formentlig det land i verden i forhold til indbyggertallet, der har flest folk i gang? Så vi er ikke nogle, der bare sidder. Men vi skal da heller ikke være medløbere, eller skal vi?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes, fru Mimi Jakobsen bagatelliserer spørgsmålet om de bøder, man kan idømme et land inden for euroen, temmelig meget. Jeg synes, der ligger et meget, meget alvorligt problem dér, som vi indtil nu har diskuteret for lidt. Derfor er jeg i og for sig glad for, at fru Mimi Jakobsen bringer det op.

For systemet er jo sådan, at hvis et land kommer i vanskeligheder, hvis økonomiske problemer tårner sig op og det ikke kan overholde de strenge regler i euroen, ja, så risikerer landet altså oven i problemerne at få en bøde på halsten. Og jeg tror, at ministeren kan bekræfte, at den bøde sådan set kan være af ubegrænset størrelse. Og så er et land for alvor på vej ud i en umulig situation, hvis det oven i de økonomiske vanskeligheder bliver belønnet med en bøde.

Altså, det er jo et forrykt system. I en sådan situation skulle et andet land jo have hjælp og ikke bøder. Og det viser jo noget om, hvor tåbeligt den euro er skruet sammen. Så det håber jeg da fru Mimi Jakobsen vil studere lidt nærmere og også prøve at forestille sig, at den stigende danske inflation, der jo er et resultat af euroens fiasko, kunne føre til, at Danmark kom i en sådan situation og blev straffet, hvis man gik ind i euroen. Det ville ikke være så rart for fru Mimi Jakobsen.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Fru Mimi Jakobsen har jo sådan en dejlig fri stil med at tale i billeder og forsøge at konkretisere det meget, og derfor kunne jeg godt tænke mig at konkretisere det og tale i lidt billedsprog på samme måde som fru Mimi Jakobsen, men måske med et andet fortegn.

Fru Mimi Jakobsen taler meget om, at vi skal sidde med ved bordet, vi skal være med dér, hvor beslutningerne træffes osv., i stedet for at have vores land og sidde heroppe og kigge på, hvad de andre laver.

Kunne man egentlig ikke overføre nøjagtigt det samme til situationen her i Folketinget? Altså hvorfor i alverden ophører CD ikke med at eksistere som parti og melder sig ind i den socialdemokratiske folketingsgruppe? Man følger alligevel stort set, hvad der bliver besluttet dér, er nærmest et kopipræparat eller – som det er sagt tidligere – en ekkomaskine, som sidder og kigger på, hvad regeringen kommer med, og

så ender det jo som regel med, at den indflydelse, man har på at ændre tingene, er minimal.

Hvorfor tager man ikke konsekvensen, ophører at eksistere og melder sig ind i den socialdemokratiske folketingsgruppe, sidder med ved det bord, hvor beslutningerne alligevel træffes, så man har direkte indflydelse og mulighed for at tage ordet frem for at skulle vente på, at beslutningen er truffet, og så kigge på resultatet. bagefter?

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Jeg har ikke sagt, at Danmark sidder på plankeværket, når vi taler om forsvar eller noget som helst andet. Jeg har henført det her til den situation, at vi står over for en folkeafstemning om ØMU'en. I den situation vil CD anbefale et ja, fordi vi ønsker, at Danmark også på dette punkt skal deltage og ikke sidde på rækværket, som f.eks. Norge i nogle tilfælde gør og med de konsekvenser, jeg beskrev.

Vi ønsker, at Danmark skal deltage på samtlige områder. Vi ønsker som bekendt alle forbedringer. Nu er det altså ØMU'en, det drejer sig om. Jeg er ikke spor ked af den danske indsats i Bosnien eller andre steder. Jeg frygter for den dag, hvor en ny forsvarsordning i Europa bliver vedtaget uden dansk medvirken, fordi vi ikke har nogen indflydelse på det. Det har vi selvfølgelig ikke. Og så skal vi tage stilling til, hvad de andre har besluttet, og så kan vi sige, om vi kan lide det hus, de har bygget, eller ej. Det bryder jeg mig ikke om.

Og jeg frygter endnu mere den dag, hvor Danmark kunne komme til at stå i en situation, hvor vi måtte sige nej til en eller anden indsats et sted i verden, hvor vi alle sammen tager os til hovedet og siger: Hvorfor er Danmark dog ikke med dér? Men det har bare ikke meget med ØMU'en at gøre.

Jeg ved ikke, hvem det er, der er medløbere. Jeg føler ikke, at CD er medløber, men jeg føler, at for mig at se glemmer man ofte det store perspektiv i det her EU-samarbejde. Man kan sagtens sidde og hæfte sig fast i smådetaljer og sige, at det er for dårligt, og her fik vi kun tre ud af fire ønsker igennem, osv. osv. osv., og det bliver så gjort til, at nu blev vi døillet igen, og nu er vi blevet hamret ned i Ministerrådet, og det er også for galt. Den kender vi sagtens.

For mig at se er det altafgørende ikke, at Danmark får ret hver gang. Det kan da også være, at vi indimellem har en halvdårlig sag,

sagt i denne snævre kreds. Det afgørende er, at store lande afgiver den suverænitets, som de i årtier i det forrige århundrede har misbrugt til at skalte og valte og smadre hele Europa med. Det er mit store perspektiv i det her. Og så kan det godt være, der smutter et par ting på landbruget eller noget andet – jeg ønsker fødevarministeren held og lykke med, at der ikke gør det – men det er for mig ikke perspektivet. Kald det medløberi. Jeg har ikke mere tid nu, men jeg har sådan nogle gode svar til resten.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil meget gerne give ministeren lejlighed til at svare på det spørgsmål med bøderne, for nu fik fru Mimi Jakobsen ikke lejlighed til at svare på det her i første omgang. Men jeg vil meget gerne vide, om CD mener, det er en god idé, at man straffer et land, som er i vanskeligheder, med bøder.

Nu talte fru Mimi Jakobsen om de store lande. Vi ved jo alle sammen godt, at sådan som realiteterne er skruet sammen nede i den Union, så bliver der ikke idømt bøder til Tyskland og Frankrig. Det er utænkeligt, det ved vi jo godt. Men små lande som Danmark, hvis Danmark gik ind i ØMU'en, ville jo kunne idømmes bøder. Sådan er magten jo fordelt. Jamen altså, nu skal man jo ikke begynde at skabe illusioner om, hvordan magten er fordelt her i den sammenhæng.

Så derfor synes jeg, man meget nøje skal overveje det spørgsmål om de bøder. Det er en meget ubehagelig bestemmelse, og det er meget væsentligt at få en grundig debat om det.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Jeg beklager, men der er altså nogle gange, det er så groft, at jeg ikke kan lade være at bede om ordet.

Hr. Keld Albrechtsen kender Traktaten bedre end så mange andre, og hr. Keld Albrechtsen kan endda læse, og derfor ved hr. Keld Albrechtsen udmærket godt, at der er regler også om sanktioner, at de regler er ens for alle, at de regler udløses ved bestemte situationer, og derfor gælder de for store og for små lande.

Hr. Keld Albrechtsen ved også godt, at der er ganske klare regler for et loft over, hvor meget man kan få i sanktion. Og jeg vil gerne spørge hr. Keld Albrechtsen, nej, det skal jeg lade være med, men så vil jeg gerne konstatere, at hvis Danmark kom i en situation, hvor vi pludselig

fik et stort budgetunderskud, der var på 40-50 mia. kr., så ville vi overskride den 3 pct.-ramme, som er grænsen, og så ville der komme en proces i gang. Den tager mange måneder, den tager op til to år, og der kan Danmark inden for de to år bidrage til at løse den problemstilling. Hvis vi nu ikke løser den, så er det rigtigt, at så kan vi få en bøde i form af en tabt rente. Og hr. Keld Albrechtsen kender godt grænsen. Den er maksimum 0,5 pct. af bruttonationalproduktet uanset hvad.

Hvis vi nu ikke er med i den fælles valuta og vi får sådan et stort underskud, hvad vil der så ske? Der vil komme pres på kronen. Nationalbanken skal forsvare den, hæve renten. Hvor stor var renten i begyndelsen af 1980'erne, da underskuddet var, ja, var det 56 mia. kr., eller var det 60, eller var det på vej til de 80 mia. kr.? Da var renten over 20 pct. på den lange obligationsrente.

Sanktionerne uden for den fælles valuta må jeg sige til hr. Keld Albrechtsen er langt, langt værre, end hvis vi er med i den.

(Kort bemærkning).

Fødevareministeren (Ritt Bjerregaard):

Hr. Keld Albrechtsen vovede sig jo langt ud i sit sidste indlæg. Nu var det lige pludselig blevet en hel generel problemstilling om, at de store lande gjorde man sandelig aldrig noget med bøder og den slags, det var forbeholdt de små lande.

Jeg vil godt erindre hr. Albrechtsen om, at vi rent faktisk har gennemført, at der er bøder til lande, der ikke overholder lovgivningen. Jeg har selv været med til at skærpe hele den politik på miljøområdet i den tid, jeg sad som kommissær, og jeg kan fortælle hr. Albrechtsen, at Tyskland var blandt de lande, der allerførst fik en bøde for tre forskellige forseelser. Så der er overhovedet ikke tale om, at store lande ikke også bliver underlagt nøjagtig de samme strafmekanismer som små lande.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Fru Mimi Jakobsen talte om Danmark, som ikke skulle stå alene, og det er jo typisk for medløbere. De vil jo ikke være alene. De vil være med til hvad som helst, bare de ikke er alene. Men Danmark er jo ikke alene. Danmark er sammen med det øvrige Skandinavien, og det er da ikke noget dårligt selskab. Danmark er også sammen med Storbritannien, det er da heller ikke noget

dårligt selskab. Det er en meget stor del af Nordeuropa.

Så Danmark er da ikke alene, og Danmark er uden for en euro, som er i problemer. Hvor store de er, kan vi måske først vurdere senere, men den har problemer, vi er uden for.

Hvis vi holder fast i kronen ved at stemme nej den 28. september, er vi fortsat udenfor. Situationen vil ikke være ændret, og vi fortsætter med at køre vores egen fornuftige, ansvarlige økonomiske politik. Hvad er problemet?

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Jeg vil gerne lige sige tak til ministrene for supplementet. Vi fik en meget fin forklaring på bøder og rente.

Et af de eksempler, hr. Albrechtsen nævnte, var jo faktisk inflationsprisstigninger, men lige netop det er et dårligt eksempel, for selv om Danmark måske havde lidt højere prisstigninger end andre lande, så er der altså tale om et gennemsnit. Det svarer faktisk fuldstændig til de aftaler, staten en gang imellem laver med kommunerne. Der er ikke sanktioner over for en enkelt kommune, der overskrider, det er et gennemsnit, og sådan forholder det sig også på det her område. Så der er i hvert fald ikke tale om det.

Så er der spørgsmålet fra hr. Thulesen Dahl. Det var sødt om, hvorfor vi ikke meldte os ind i Socialdemokratiet. Jeg må sige til hr. Thulesen Dahl: CD har som det første parti i danmarkshistorien frivilligt forladt en regering, fordi vi ikke var enige, og fordi vi følte, at det, der skulle til at ske, i hvert fald ikke tegnede til at blive noget for os. Det viste sig jo også at være fuldstændig rigtigt. Jeg skal bare nævne pinsepakke osv. Der er masser af punkter, hvor vi ikke er enige med Socialdemokratiet, og hvor vi i øvrigt har et glimrende samarbejde med de borgerlige partier. Vi er et selvstændigt parti.

Jeg siger bare, hvis CD eller Dansk Folkeparti skal have noget igennem af deres politik, og det er vi nogle der værdsætter at få, det sker måske tiere for os, end det gør for Dansk Folkeparti, så er kompromiser nødvendige. Jeg har fået den vane at prøve at indgå aftaler med andre partier, hvor vi hjælper til og sluger noget, og andre sluger noget. Sådan er det. Den går ikke alene. Det er det, der er vores erfaring. Men vi har det nu meget godt som et selvstændigt parti, og så længe vi stadig væk kan blive betegnet som

irriterende selvstændige, så går det jo egentlig ganske godt.

Det med medløberne er noget sludder og noget vrøvl. Der er intet som helst. Jeg har prøvet at forklare det redeligt med at sige, at en gang imellem skulle man måske endda lade nogle af detaljerne og formaliteterne i alt det her ligge og erkende, at europæisk samarbejde ikke kommer af sig selv. Det kommer ikke ved, at brokmåse sidder og prøver på at pille det fra hinanden, fordi ønske nr. 7 ikke blev opfyldt, eller fordi der var noget, de ikke fik ret i. Vi skal vel ikke ud og opfordre folk til ikke at stemme til folketingsvalgene, fordi vi herinde har vedtaget en lov, der er upopulær?

Selvfølgelig foregår der da noget sludder i EU ind imellem og noget, de ikke skal blande sig i. Det synes CD da også, men det betyder da ikke, at man skal fragse sig den store linje, der er i et stort, fredeligt, rigt Europa, der kan finde en god position i denne verden, og det er altså vigtigere end lidt småpjatteri i krogene.

(Kort bemærkning).

Lene Espersen (KF):

Det var al den snak om, hvorvidt det var godt for Danmark at stå alene. Nu er det jo sådan, at kapitalmarkederne er blevet liberaliseret, og det gør jo, at det en gang imellem godt kan betale sig at have gode venner, så ens valuta bliver beskyttet, og et af de bærende argumenter for, at Danmark skal komme helt og fuldt med i ØMU'en og i den tredje fase, er jo også, at vi så kan sikre os mod valutaspekulanterne.

Hr. Frank Dahlgaard spurgte tidligere fru Mimi Jakobsen, om det ikke kunne betale sig at stå alene, for vi havde jo venner i Sverige, Norge og alle mulige andre steder. Jeg vil gerne spørge fru Mimi Jakobsen, om fru Mimi Jakobsen har kendskab til valutaaftaler mellem Sverige, Norge og Danmark, som skulle gøre, at hvis vi skulle få brug for venner, er de villige til at åbne deres statskasser og hjælpe os mod valutaspekulanterne.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Fru Mimi Jakobsen mener stadig væk, at det er en god idé med de bøder. Nu fik vi jo faktisk bekræftet af ministrene, at det er sådan, at hvis et land kommer i vanskeligheder, glider ned ad bakke, kommer igennem den procedure, som økonomiministeren beskrev, så kan det altså

oven i vanskelighederne få en bøde. Der er så et loft, men det er et meget stort beløb. Det betyder altså, at man så i den situation, hvor man står i vanskelighederne, bliver sendt helt til bunds. Det er jo det, der er konsekvensen af den model. Det er en helt forrykt model, at i en situation, hvor et land skulle have hjælp, får landet i stedet for en bøde.

Så kan det godt være, at der er nogle andre bestemmelser i Unionstraktaten, som Danmark allerede er underlagt, og som kan give andre typer bøder. Det har sådan set ikke noget med denne her sag at gøre, men fødevarerministeren var inde på det. Jeg siger bare, at de store lande i Euroland vil ikke lade sig idømme bøder efter den paragraf, vi diskuterer her, så sminker de tallene. Den metode, man bruger, er, at man sminker tallene og kommer uden om det på den måde. Men det skal Danmark ikke regne med at kunne gøre. Det var blot min pointe, at sådan er virkeligheden skruet sammen.

Anden næstformand (Henning Grove):

Den røde lampe, hr. Albrechtsen.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Fru Mimi Jakobsen talte om småpjatteri i krogene og brokkeri, og nu skal vi være med. Jamen det er jo ikke småting at afskaffe sit lands penge, sit lands pengesystem, at nedlægge Nationalbanken som centralbank og at få en anden valuta. Det er jo ikke bare noget, man skal gøre sådan uden videre, fordi de andre gør det, og fordi nogle – ja, undskyld jeg siger det – eurofantaster har fået en ekstrem idé, som har grebet om sig i Europa. Så gælder det om at holde hovedet koldt, og så gælder det måske om at sidde lidt oppe på hegnet og være tilskuer.

Fru Mimi Jakobsen bragte freden ind i billedet på et tidspunkt. Undskyld, er freden truet? Er der fredsproblemer mellem Tyskland, Frankrig, England, Holland? Er Europa ikke bortset fra nede på Balkan blevet et fredeligt område? Freden er da ikke truet, og vi skal vel ikke have fælles penge, fordi freden er truet, og hvad kunne det i øvrigt hjælpe? Er det ikke noget snak?

Anden næstformand (Henning Grove):

Fru Mimi Jakobsen og derefter går jeg videre i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Jeg er bange for, at jeg ikke kan diskutere med hr. Frank Dahlgaard. Jeg er bange for, at jeg heller ikke har lyst til det. Det er lige meget, hvad jeg siger, så bliver det pillet fra hinanden og sat ind i en anden sammenhæng.

Jeg stod og talte om, at fordi man ikke i en eller anden sag fik ønske nr. 7 igennem, så skulle man ikke rakke EU ned, og så var det også noget andet alt sammen osv. Det var det, jeg talte om. Jeg talte da ikke om, at euroen, tilslutning eller ej, er en detalje. Jeg vil ikke diskutere med hr. Dahlgaard, når han ikke hører efter. Så kan han vove sig videre i sin egen verden. Det her er for dårligt, det vil jeg ikke. Det er ikke fair, det er ikke ordentligt, og det er simpelt hen for primitivt.

Jeg ved ikke, om vi har venner, vil jeg sige til fru Lene Espersen, som vil lukke pungen op, i så fald må regeringen oplyse, om de har nogle hemmelige aftaler liggende. Jeg har just aflagt et besøg i dele af den engelske regering og har fået en hel del at vide om, hvordan de sådan forbereder euro osv. og begynder at ruste op til det, men jeg hørte ikke noget om, at de ville komme og hjælpe os, det sagde de ikke noget om.

Hvad Sverige angår, skal jeg holde mig på dydens smalle vej, men bare sådan stiltfærdigt erkende, at jeg synes da ikke, at det var dem, der hjalp os mest, da jeg sad i Ministerrådet. Det kan have ændret sig mange, mange gange siden, og det er sikkert blevet meget, meget bedre. Jeg har bare aldrig opfattet, at det egentlig var de kolleger, som strømmede til, når vi skulle have et eller andet igennem. Der gik vi andre steder hen.

Lande, der kommer i vanskeligheder – og nu får hr. Albrechtsen det jo til at lyde som uha, hvor er det synd, nu går det helt skidt, og det er jo ingens skyld – kan jo være lande, der selv er grumme ude om at komme i vanskeligheder. Det kan jo være, at de opfører sig idiotisk, let-sindigt, alt muligt andet, og så er det godt at have nogle regler, der siger, at hvis man vil være med i et forsikringselskab, så må man opføre sig ordentligt, man må gardere sig, man må vedligeholde huset, sørge for, at vandrørerne bliver vedligeholdte, og hvad det nu hedder alt sammen, for nu igen at tale i de her berømte billeder.

Jeg mener, det er helt i orden, at man har nogle sanktioner, hvis man vil have noget til

gængæld, nemlig en forsikring om tryghed. Selvfølgelig er det i orden, og jeg understreger, at jeg mener bestemt ikke, at det er uvedkommende, at de »sanktioner«, der måtte komme fra et frit marked, hvis kronen skal ud og danse rundt i en svær situation, nok bliver nogle andre beløb end den der bøde, som vel er et beløb, man deponerer, og så er det noget med nogle renter, man så taber osv.

Jeg synes, der er al mulig grund til at være tilfreds med, at vi kan komme ind i dette forsikringselskab, og det er for mig en af de vigtigste grunde til, at CD skal anbefale et ja.

Anden næstformand (Henning Grove):

Fru Elisabeth Arnold som ordfører.

Elisabeth Arnold (RV):

Efter ca. 5 timers debat om forsikringselskaber og alle mulige andre ting kan det være lidt svært at skulle starte med at fastslå, at efter Det Radikale Venstres opfattelse er Europa et vidunderligt sted, et pragtfuldt kontinent med alle mulige positive ting: udvikling, filosofi, naturvidenskab, kunst, kultur, traditioner, naturskønhed, mangfoldighed. Europa har bare det hele.

Vi har også den blodige fortid. Krige, ødelæggelser, diktatur, undertrykkelse. Det er sagt engang, at tyskerne fremstiller det smukkeste porcelæn i verden, og at de er de bedste til at ødelægge det igen.

Hvad gør vi for at holde sammen på dette vidunderlige Europa, hvad gør vi for at bevare det og værne om det, og hvad gør vi for at undgå gentagelser af fortidens katastrofer? Ja, nogle af svarene er jo, at vi støtter stormagterne, vi tæmmer markedskræfterne, vi tillader hinanden frihed under ansvar, vi hjælper de lande i fællesskabet, der er fattige og isolerede, til at indhente os andre, og vi holder de regler, vi selv har vedtaget.

Til de formål har vi konstrueret og udviklet De Europæiske Fællesskaber, nu EU, og det er et dynamisk samarbejde. Det dynamiske samarbejde er nu kommet derhen, hvor 11 lande har dannet den fælleseuropæiske valuta, og spørgsmålet er så for Danmark: Skal vi gå med i det? Hvorfor er det så vigtigt, og hvorfor er det så grundlæggende?

EU har lagt både den varme krig, den kolde krig og den indbyrdes handelskrig bag sig. Det drejer sig nu om den fælles velstand, om fremgang og visioner for vores børns udfoldelser i

hele Europa. Man kan forestille sig en lottomillionær, en gammeldags kapitalist eller en snusfornuftig dansk pensionskasse. Hvor vil man helst investere sine penge? I et område med uro og splittelse, i et område med stilstand eller i et område med vækst, god politisk styring og godt med økonomisk stødpudekapacitet? Naturligvis må man vælge det sidste.

Den beskrivelse passer f.eks. på USA, ikke at jeg skal sammenligne USA's konstruktion med Europas, men området er stort nok og fornuftigt nok styret til, at man trygt kan investere i det. Drømmen er, at det også vil være en karakteristisk, der passer på Europa: vækst, god politisk styring og godt med økonomisk stødpudekapacitet. Visionerne for Europa er et økonomisk område med stabilitet, gode vækstbetingelser, veluddannet og stabil arbejdskraft og en fysisk størrelse, der leverer robusthed mod chok fra omverdenen.

Som sagt er euroen allerede etableret. 11 lande har formået at skabe så ensartede økonomiske forhold over for hinanden, at indførelse af en fælles valuta er mulig. Inflation, rente, finansover- eller underskud og offentlig gæld er for alle 11 lande inden for eller på vej mod nogle fælles nøgleværdier. Kurserne inden for de 11 eurolandes valuta er nu fastlåste, og om kort tid vil de nationale valutaer afløses af den fælles valuta, euroen. Det er snart slut med D-mark, lire, franc, pesetas, finske mark, gylden og flere valutaer. Alle 11 lande vil med større eller mindre beklagelse skrotte deres nationale valuta og erstatte den med en fælles.

Hvorfor nævner jeg så beklagelse? Fordi den nationale valuta er et nationalsymbol og som sådan omfattet af varme følelser, selv om det kun er koldt metal og tørt papir.

Alligevel har eurolandene valgt at opgive dette nationale symbol, som det i praksis er, til fordel for den fælles valuta med den fælles tryghed, det giver. Spørgsmålet er i dag, om Danmark skal gøre det samme som de 11 store og små lande, der allerede har gjort det. Det Radikale Venstre mener ja, Danmark opfylder de betingelser, der stilles for at deltage, vi kan umiddelbart være med, og vi er mere end velkomne.

Spørgsmålet er dernæst, om vi vil opgive de nationale symboler, der ligger i kronen og ørene, og om vi vil give slip på den suverænitet, der består i at kunne gøre alvor af at justere valutakursen efter behag. Om denne form for suverænitet må vi sige det, der er sagt så hyppigt

før i dag, nemlig at den opgav vi i 1982, da vi besluttede os for fastkurspolitikken. Før denne tid devaluerede vi, hver gang vi fik ondt i valutabalancen, i handelsbalancen, hvilket medførte en kortvarig bedring og derpå langvarige rentestigninger og høj inflation.

Siden 1982 har den danske suverænitet på dette område helt frivilligt været lagt aldeles på is. Vi mister derfor ikke reel handlefrihed, hvis vi tilslutter os euroen, men nok en formel handlefrihed. Det Radikale Venstre er ikke tilhænger af, at vi overhovedet benytter den formelle handlefrihed. Devaluering er en meget lidt venlig måde at skubbe sine egne problemer over til sine nærmeste handelspartnere på, det er et instrument, som ikke passer sig i en moderne verden med tætte handelsforbindelser til mange lande. Jeg vil minde om, hvor ondt det gjorde på Danmark, da Sverige devaluerede i begyndelsen af 1990'erne.

Danmark har gennem sin økonomiske politik de sidste 18 år, hvor kursen på kronen har ligget fast, bevist, at det lange seje træk i den økonomiske politik er virksomt. Vi har nu en stærk og sund økonomi og en god beskæftigelse og et erhvervsliv, der kan være med i konkurrencen, og det er opnået uden devalueringer eller revalueringer for den sags skyld. Vi kan altså klare os uden dette instrument, og vi ser ingen grund til at klamre os til det, når vi alligevel ikke har tænkt os at bruge det.

Hvis Danmark beslutter sig for at gå med i den fælles valuta, og det anbefaler Det Radikale Venstre at vi gør, får vi til gengæld medindflydelse på de beslutninger, der træffes i kredsen af eurolande, og som vi under alle omstændigheder er afhængige af.

Vi skal senere have en folkeafstemning om tilslutning til den fælles valuta. Spørgsmålet om situationen efter et eventuelt nej til deltagelse rejser sig naturligvis. Hvad vil der ske? Lad det være sagt straks: Danmark vil ikke gå nenedom og hjem. Rent økonomisk vil vi skulle være lidt mere påpasselige, men der vil ikke som følge af et nej trække specielt store skyer op i horisonten. Det, vi frygter, er imidlertid, at Danmark vil begive sig ud i en selvvalgt isolation i Europa, vi vil sende et signal til de øvrige EU-lande om, at vi ikke ønsker at være rigtigt med, at vi er reserverede, for ikke at sige det stærkere: vi er uengagerede og usolidariske, vi er os selv nok, vi behøver ikke de andre.

Det Radikale Venstres ønske er, at denne situation ikke opstår. Vi behøver de andre EU-

lande, og de behøver også os. Derfor skal Danmark være med i den fælles valuta.

Første næstformand (Ole Løvrig Simonsen):
Hr. Keld Albrechtsen som ordfører.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes, det er værd at hæfte sig ved, at efterhånden som debatten om eventuel dansk tilslutning til euroen udvikler sig, er der, som vi også har set det her i dag, en række påstande, som tilhængerne har fremført, der står tilbage som udokumenterede påstande, som der ved nærmere eftersyn viser sig ikke at være hold i.

Det drejer sig f.eks. om de påstande, der har været fra regeringens side, om store økonomiske vanskeligheder, hvis vi stemmer nej, og i en periode fremførte regeringen allehånde trusler. Jeg har lagt mærke til, at man er blevet lidt mere mådeholden i tonefaldet, og nu har vi jo så fået rapporten fra de økonomiske vismænd, som siger, at det i langt højere grad er politiske overvejelser, det handler om, og at de økonomiske fordele og ulemper ved dansk tilslutning til euroen er både små og usikre. Altså med andre ord er det en politisk diskussion, det er et spørgsmål, om man ønsker den politiske unionsudvikling, som finder sted i Unionen. Det er det, man tager stilling til, det er ikke de privatøkonomiske konsekvenser for den enkelte dansker, for de vil være små, og det er egentlig til at forudse plusserne og minusserne på det område.

Jeg synes, det er godt, at vi har fået det frem i debatten også her i dag, at der er flere og flere, der er ved at erkende, at det grundlæggende er et politisk spørgsmål om unionsudviklingen, som man tager stilling til ved folkeafstemningen den 28. september.

Jeg håber så, at regeringens skræmmekampagne over for befolkningen hermed endegyldigt vil være lagt på hylden, så vi kan koncentrere diskussionen om det, det altså virkelig handler om, nemlig om Danmark skal afgive sin suverænitet til en økonomisk og monetær union, som i stadig højere grad vil føre til en harmonisering af politikken på en række væsentlige områder: arbejdsmarked, socialpolitik, velfærdsordningerne.

Det, der vil være konsekvensen på sigt, hvis man siger ja til dette lovforslag og siger ja ved folkeafstemningen den 28. september, er, at man går ind i et harmoniseringsprojekt, der altså vil betyde, at f.eks. den danske arbejdsmar-

kedsmarkedet med overenskomstforhandlinger på arbejdsmarkedet vil blive undermineret, og der i stedet for vil komme flertalsafgørelser på sådanne områder i EU i forbindelse med den kommende traktat i Nice til december.

Vi har også fået afklaret her i debatten, synes jeg, at på trods af uklarhed hos Det Konservative Folkeparti, der ikke rigtig kan finde ud af, hvordan det skal forholde sig til Nicetraktaten, er regeringspartierne og Venstre jo indstillet på, at den traktat skal vedtages, også selv om det medfører et kompromis om flertalsafgørelser på disse afgørende områder: socialpolitik og arbejdsmarked.

Vi står jo i den situation, at regeringen har sagt, at den ikke vil give et løfte om en folkeafstemning om Nicetraktaten. Vi risikerer altså, at et flertal i Folketinget efterfølgende, hvis det bliver et ja den 28. september, går videre og vedtager Nicetraktaten med øget magt til de store lande, øget magt til kommissærerne og øget magt til EU til at harmonisere uden om befolkningen, uden en folkeafstemning.

Dernæst ligger så spørgsmålet om, at der efter et ja også vil følge andre unionsskridt. Der vil komme spørgsmålet om opbygningen af Europahæren, der vil komme forsøg på at få ophævet de andre danske undtagelser, og i det hele taget vil et ja altså åbne for en glidebane i retning af en unionsudvikling, som den tyske udenrigsminister jo forleden så præcist karakteriserede, hvad i virkeligheden handler om, nemlig at bruge euroen som kernen i opbygningen af en forbundsstat af Europas forenede stater.

Helt på bundlinjen er det, man tager stilling til ved folkeafstemningen den 28. september, jo, om man ønsker, at Danmark skal gå helt og fuldt ind i den tyske udenrigsminister Joschka Fischers og den franske premierminister Jospins unionsprojekt, som helt åbenlyst erklæret handler om at etablere en føderal union, altså en type forbundsstat. Jeg synes, det er det, som må være den afgørende diskussion nu her i de kommende måneder.

Euroen har jo økonomisk set været en kæmpe fiasko med stadige kursfald. Det skaber et inflationpres, som bl.a. gjorde, at den engelske nationalbankdirektør i The Times den 12. april sagde, at det var vanskeligt at se, hvordan man i England kunne have undgået voldsomme inflationsstigninger, hvis ikke det var, fordi man havde stået uden for euroen. I Storbritannien

har pundet jo altså kunnet flyde i forhold til euroen.

Det betyder, at Storbritannien ikke har fået det inflationspres, som vi nu mærker her i Danmark, hvor økonomiministeren i Aktuelt i dag erkender, at inflationen ligger i overkanten af det ønskelige, som hun siger, altså i overkanten af, hvad der er acceptabelt inden for euroen. Vi står altså i den situation, at på det tidspunkt, hvor regeringen ønsker at føre Danmark ind i euroen, ligger Danmark faktisk på kanten af at overtræde de regler, der gælder inden for euroen.

Hvis dette inflationspres fortsætter med at vokse, og det gør det, hvis eurokursen fortsætter nedad, hvad der jo er rimeligt sandsynligt den vil gøre, ja, så får vi altså det problem, at hvis det skulle ske sådan, at vælgerne siger ja til medlemskab, så starter vi altså med simpelt hen at være i den kritiske situation, at der så skal til at gennemføres økonomiske nedskæringsprogrammer, stramninger eller andet for at dæmme op for dette inflationspres.

Hvis vi derimod står udenfor, ja, så har vi jo frihed til i Folketinget at vedtage den økonomiske politik, som vi vil, og der er jo ingen grund til, at det så skulle føre til nogen som helst indgreb. Det er jo på grund af euroreglerne, at en inflationstakt på 3 pct. skulle være noget som helst problem.

Man skal altså gøre sig klart, at hvis man stemmer ja, inviterer man altså til problemer, så inviterer man faktisk til, at der skal til at laves stramninger, hvis inflationsudviklingen fortsætter negativt på grund af euroens fald.

Jeg håber, vi i forbindelse med behandlingen af det her lovforslag kan få en grundig analyse af det tab af indflydelse, som dansk deltagelse i euroen vil medføre med hensyn til Nationalbanken. Ministeren var lidt inde på det. Jeg kan ikke nå at komme dybt ind i det nu her i denne omgang på grund af taletiden. Men faktisk vil det være sådan, at loven om Nationalbanken skal laves om, således at Folketinget her i virkeligheden taber sin indflydelse på pengepolitikken. Det bliver fremlagt, som om et ja til euroen vil give noget indflydelse. Det, det i virkeligheden handler om, er, at man mister indflydelse.

Så skal jeg slutte med at gøre opmærksom på, at jeg har sendt statsministeren et brev vedrørende grundlovsproblemet, om det lovfor-

slag, der ligger her, overhovedet er i overensstemmelse med grundloven. Det er faktisk ikke sikkert.

Det kræver efter min opfattelse en uvildig juridisk redegørelse at tage stilling til det spørgsmål, og statsministeren har sendt mit brev videre til udenrigsministeren, som jeg så håber vil besvare det. Men jeg kan da også spørge de ministre, der er her i øjeblikket, om vi kan få en sådan uvildig redegørelse om grundlovsproblemet, for jeg synes, det er meget ubehageligt, hvis vi ender i den situation, at et flertal her i Folketinget vedtager en lov, som så efterfølgende viser sig at være i strid med grundloven.

Jeg har naturligvis også skrevet til Folketingets formand og gjort ham opmærksom på, at der altså er et grundlovsproblem, som man bliver nødt til at få undersøgt, inden man eventuelt fra flertallets side vedtager denne lov.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Det er jo lidt interessant, at først står hr. Keld Albrechtsen og taler om skræmmeekampagne fra regeringens side, hvorefter man ellers får hele den store bandbulle om, at ulven kommer, ulven kommer, ulven kommer. Hvis den ikke kommer ved denne her afstemning, så kommer den nok ved regeringskonferencen eller med noget, der kommer henne om hjørnet.

Jeg synes måske, at jeg har behov for en bekræftelse af, om ikke det er korrekt, at alle traktatændringer kræver, at alle lande enstemmigt tilslutter sig det. Derfor er det ikke bare noget, der ligger sådan på den flade. Der er også klare regler i den danske grundlov for, hvornår vi i givet fald skal have folkeafstemninger på de pågældende områder.

Det gælder også flertalsafgørelser, og det er fuldstændig klokkeklart fra de debatter, vi har haft i Folketinget, hvad holdningen på de her områder rent faktisk er.

Jeg vil også gerne lige om vismandsrapporten sige, inden man nu begynder at misbruge det her for groft, at jeg synes, det er interessant, at det siges i vismandsrapporten, at der i snæver økonomisk forstand er begrænsede fordele ved de her ting, men det understreges jo klart, at man ikke i redegørelsen overhovedet har set på de langsigtede positive konsekvenser af den medindflydelse, som følger med, at vi deltager i det samarbejde.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg må svare hr. Claus Larsen-Jensen. Jeg gjorde bare i al stilfærdighed opmærksom på, at regeringen havde startet den skræmmekampagne gående ud på, at hvis vi stemmer nej, så skulle der opstå økonomiske problemer for Danmark i kølvandet på et nej. Det har vist sig, at det er der i hvert fald ikke ret mange økonomiske eksperter der vil skrive under på, og derfor er der da også noget, der tyder på – og det sagde jeg faktisk at jeg var glad for – at regeringen er ved at lægge den skræmmekampagne på hylden, og at man selv har erkendt, at den ikke kunne bære.

Til gengæld ligger der altså det problem, at Danmark i dag kun knap og nap opfylder de regler, der skal til for at komme ind i euroen, fordi inflationen er høj i forhold til de regler, og det helt absurde er jo, at vi her i Danmark ikke har brug for at gribe ind. Der er jo ikke noget problem andet end det problem, at vi risikerer at ramle ind i den måde, de regler er fastsat på nede i euroen. Og det er ikke mig, der fører nogen skræmmekampagne; det er ministeren, der til Aktuelt har oplyst, at vi ligger i kanten af, hvad vi må med hensyn til inflation, og ministeren siger, at så må man holde igen med lønningerne her i Danmark af hensyn til ministerens problemer nede i EU. Men det viser jo bare, at det har konsekvenser at sige ja.

Det har nemlig den konsekvens, at så skal der til at strammes, eller lønningerne skal ikke stige så meget, som de ellers skulle. Det er ikke nogen skræmmekampagne. Jeg kan bare henvise til, hvad ministeren selv har sagt i Aktuelt her til morgen. Det er dér, jeg har det fra. Hvis det er korrekt citeret i Aktuelt, så belyser det jo meget godt, hvilke praktiske konsekvenser deltagelse i euroen vil have.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Bare ganske kort til hr. Keld Albrechtsen: Kan hr. Keld Albrechtsen bekræfte, at det resumé, der er kommet af konklusionerne fra vismandsrapporten, siger – efter at man har nævnt gevinsterne – følgende om de langsigtede konsekvenser for dansk økonomi, da nu emnet er bragt ind i debatten: »Men gevinsterne vurderes ikke at være af stor betydning for den langsigtede udvikling i dansk økonomi.«?

Og når man så tager ulemperne ved manglende frihed på nogle områder med, er det så

rigtigt vurderet – det er også mit spørgsmål til hr. Keld Albrechtsen – at vismændene siger: Samlet set vurderer man, at de snævert økonomiske konsekvenser af et medlemskab er små og usikre?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg er glad for, at hr. Frank Dahlgaard trækker disse yderligere oplysninger ind i debatten. Det, som jeg i første omgang pegede på, var, at der ikke er belæg for den skræmmekampagne, som regeringen har forsøgt at føre over for befolkningen, men jeg kan naturligvis fuldt ud bekræfte de oplysninger, som hr. Frank Dahlgaard her fremlægger for Folketinget.

Jann Sjørnsen (KRF):

Det er et overordentlig vigtigt lovforslag, vi har til behandling i dag her i Folketinget, nemlig lovforslaget om Danmarks deltagelse i den fælles mønt eller ØMU'ens tredje fase, som vi i Kristeligt Folkeparti foretrækker at kalde det.

Det er også en historisk afgørelse, vælgerne i forlængelse af det skal træffe den 28. september. Der er tale om en uigenkaldelig beslutning. Sådan må det i hvert fald være ud fra en politisk vurdering, og det var vel også det, som jeg i hvert fald hørte at Europa-Kommissionens formand, Romano Prodi, kom til at sige forleden dag. Så kan man selvfølgelig også dertil koble nogle juridiske vurderinger, men i praksis vil det være en uigenkaldelig beslutning at afskaffe den danske krone til fordel for euroen, sådan som regeringen foreslår det i dag.

Kristeligt Folkeparti anbefalede vælgerne at stemme nej til Maastrichttraktaten, da den var til afstemning i 1992, og i den forstand står vi bag de forbehold, som blev udkommet af de drøftelser, der pågik her i Danmark og efterfølgende også blev ført med vores samarbejdspartnere i EU, og som blev endeligt formuleret i Edinburghafgørelsen, der kom til afstemning i 1993.

Det, at vi står bag de danske forbehold og har gjort det, betyder ikke, at vi af den grund har lovet forbeholdene troskab for tid og evighed. Vi har haft og har også stadig væk i partiet diskussioner om, hvorvidt både forbeholdet i forhold til den fælles mønt og forbeholdene på de tre andre områder skal stå, eller hvordan vi skal vurdere dem.

Der kan være vigtige grunde til, når vi separat diskuterer forbeholdet over for den fælles

mønt, at argumentere for, at det skal ophæves. Der kan også være vigtige grunde, som vi ser det i Kristeligt Folkeparti, til at argumentere for, at det skal fastholdes. Partiet har endnu ikke truffet beslutning herom. Det sker først i forbindelse med vores landsmøde på lørdag.

Men vi har lagt vægt på i hele den tid, der er gået, siden statsministeren tilkendegav, at nu skal danskerne til stemmeurnerne og stemme om det danske forbehold, at belyse såvel fordele som ulemper ved at ophæve euroforbeholdet. Det i sig selv er jo lidt af en opgave, for de fordele, som nogle synes der er, kan være ulemper for andre. Men jeg er lige ved at sige, at vi på mange måder har fundet fælles fodslag også i en analyse, men hvor vi så vægter de forskellige dele forskelligt, når vi skal komme frem til en konklusion, der betyder enten ja eller nej til at ophæve forbeholdet.

En fælles valuta, euroen, vil være med til at lette samhandelen mellem de forskellige eurolande. Det erkender vi. Den kan også være med til at fremme investeringerne i Euroland og turismen, om man vil, fordi omkostningerne ved veksling og ved valutakursusikkerheden mindskes.

Det er jo nogle af de hårde økonomiske argumenter, der også er blevet fremført i debatten her i dag, og som gør, at jeg synes, det er fair nok at sige, at der kan være økonomiske fordele ved at gå med i euroen fra dansk side. Men jeg synes også, at disse fordele kan diskuteres. Og senest er de jo blevet nuanceret med det diskussionsoplæg, som vismændene er kommet frem med her i dag, og hvor de siger, at de økonomiske gevinster er små og de er usikre, og det får i hvert fald Kristeligt Folkeparti til at konkludere, at det ikke specielt er de økonomiske argumenter, der vejer tungt, sådan set hverken for det ene eller det andet.

Et andet argument i samme boldgade er alligevel, at vi ved at være med i euroen kan mindske en eventuel valutaspøkelsermulighed mod den danske krone. Her vil jeg sige, at den danske krone jo ikke står frit svævende i forhold til eurolandene i dag. Vi er med i ERM II-aftalen, og den aftale vil efter vores opfattelse selvfølgelig fortsætte efter et eventuelt nej ved folkeafstemningen den 28. september.

Det andet argument, som taler for en dansk deltagelse, er, at eurolandene samlet vil kunne reagere på de økonomiske udsving, som rammer hele Unionen, og det er jo da naturligvis et argument, som kan veje til fordel for euroen.

Men samtidig er det jo også et argument, som baserer sig på, at EU-landene og i særdeleshed eurolandene har en meget høj grad af konvergens, at de forskellige økonomier er samordnede, ellers vil anslag mod eurolandene, valutamæssige spekulationer osv., ramme på anden vis alligevel, når de nu ikke kan gøre det på valutakurserne.

Og dér må man sige, at eurolandene jo i dag rent faktisk har en noget forskellig økonomisk udvikling, at konvergens er til at overse i dag, selv om den bestemt er blevet bedre, og at budgetdisciplinen i de forskellige lande heller ikke altid er, som det måtte være ønskeligt.

Så det, som vi tillægger stor betydning i vurderingen af hele ØMU-projektet og af dansk deltagelse i euroen som sådan, er også: Hvilke politiske udviklingstræk tegner der sig for Den Økonomiske og Monetære Union og for en eventuel dansk deltagelse heri?

Her mener vi, at man er nødt til at se folkeafstemningen den 28. september også i relation til, hvad der i øvrigt pågår af diskussioner i Unionen, f.eks. det, der bliver drøftet på den regeringskonference, som forventes at føre til en ny traktat i forbindelse med Det Europæiske Råds møde i Nice til december. Vi ved, at lande under regeringskonferencen har fremført ønsker om større beslutningseffektivitet på en række områder, som kan være med til at få EU-landenes økonomier bundet tættere sammen, at man drøfter flertalsafgørelser på arbejdsmarkedsområdet, socialområdet og skatteområdet, alt sammen – som vi vurderer det i Kristeligt Folkeparti – med sigte på at sikre de politiske styringsinstrumenter, der er nødvendige for i højere grad at gøre Den Økonomiske og Monetære Union og euroen som fælles valuta til en succes.

De synspunkter, jeg her fremdrager, og som kan trække, jeg havde nær sagt i to retninger, nemlig både i retning af et ja og et nej til euroen, har jeg fremdraget, fordi det er de overvejelser, vi gør os i diskussionerne i Kristeligt Folkeparti. Og uanset om det bliver et ja eller et nej til euroen ved folkeafstemningen den 28. september, så vil det selvfølgelig få konsekvenser for Danmark, men jeg tror også, at det vil være lidt svært for nogen overhovedet at sige præcis hvilke konsekvenser.

Vi tror, hverken et ja eller et nej vil være en katastrofe for Danmark, og det er også derfor, vi jo sådan set i partiet og i folketingsgruppen i særdeleshed lever vældig godt med, at vi altså

har en lidt forskellig indstilling til, om Danmark skal tiltræde eurosamarbejdet eller ej, være med i ØMU'ens tredje fase.

Vi er som sagt delt, også når det gælder den samlede vurdering af det lovforslag, som regeringen har fremsat. Halvdelen af Kristeligt Folkepartis folketingsgruppe kan støtte regeringens lovforslag, den anden halvdel, inklusive mig selv, kan ikke. Det vil jo så komme konkret til udtryk, når vi når frem til tredjebehandlingen på et tidspunkt.

Kim Behnke (FRI):

Efter vores mening i Frihed 2000 havde regeringen ikke behøvet at fremsætte lovforslag nr. L 288. Regeringen havde heller ikke behøvet at fastsætte en afstemningsdato om at opgive den danske krone til den 28. september i år. Efter vores opfattelse har danskerne et par gange taget stilling til, om vi skal deltage i Den Økonomiske og Monetære Union, og svaret fra den danske befolkning har begge gange været, at det ønsker man ikke.

Men nu er projektet sat på skinner. Der skal stemmes den 28. september, og selv om vi kigger på det her fra maj, så vil det naturligvis være sådan, at der kan ske ganske meget i løbet af sommeren. Vi ser nemlig i øjeblikket en udvikling omkring økonomien i Euroland, der klart dokumenterer, at der ikke er nogen saglige argumenter for, at Danmark skal deltage.

Så hvis vi starter med at diskutere, om det overhovedet er fornuftigt at komme med, så mener vi ikke, der er noget som helst, der indikerer, at det vil være en fordel. Tværtimod er der store problemer med at holde sammen blandt de 11 nuværende eurolande, og der bliver endnu større problemer, når man vælger at tage Grækenland med, der har store interne økonomiske problemer.

Derfor var det jo interessant, at man selv satte det succeskriterium, at euroen konstant skulle være mere end 0,9 dollar værd. Og vi kan jo konstatere, at euroen indtil flere gange har ligget lavere. Derfor må man jo konstatere, at det værste skrækscenario, nemlig at euroen skulle blive karakteriseret som en junkvaluta, som det hedder på nudansk, er sket fyldest.

Hvorfor i alverden skal Danmark tilslutte sig så ustabil og dårlig en valuta? Ja, der bliver fra tilhængerens side hævdet, at der er store fordele for Danmark ved at deltage i euroen.

Vi læste med stor interesse i foråret 1997 Det Økonomiske Råds halvårsrapport. På daværen-

de tidspunkt blev det i den konkluderet, at hvis man skulle forestille sig, at Euroland skulle være en succes, så var det afgørende med stabilitet i ØMU'en; det var afgørende, at alle landene havde styr på deres økonomi osv. Der blev altså opstillet en række kriterier, som skulle være opfyldt, hvis det skulle være en god idé at tilslutte sig.

Men det, der var den interessante konklusion fra vismændene i foråret 1997, var, at det for Danmarks vedkommende ville være langt det klogeste at vente og se, og det er lige præcis det, vi skal tage stilling til i dag.

Er det nu klogt, at Danmark i efteråret 2000 vedtager lovforslag nr. L 288 og opgiver den danske krone? Er det et klogt tidspunkt at gøre det på? Svaret er nej, for Danmark står i den mest fordelagtige af alle situationer. Vi kan nemlig vente.

Vi kan vente til ind i 2001, når sedler og mønter er blevet distribueret i de 11 eurolande, og se, om det overhovedet virker. Derefter kan vi se, hvordan den økonomiske udvikling i øvrigt går i Euroland, og vi kan sagtens vente til 2002-03 – og efter vores mening både 5 og 10 år – med at se, om det overhovedet virker. Langt de fleste historiske eksempler på valutaunioner er jo braset sammen, og det vil da være dumt af Danmark at deltage i et projekt, hvor der er risiko for, at det braser sammen. Og alle fordelene, der skulle være ved sikring af den danske kronens kurs osv., har vi jo med de nuværende aftaler mellem Danmark og eurolandene.

Så vores anbefaling er, at vi venter og ser. Ikke fordi vi har mangel på mod, men hvis vi skal tage stilling, så vil vores anbefaling ganske naturligt være, at vi ikke skal deltage i Euroland, for vi ønsker ikke at opgive den danske krone. Vi ønsker ikke, at der, næste gang der skal væves nye gobeliner til Riddersalen her på Christiansborg, skal væves en gobelin over dengang, da man traf den katastrofale beslutning at opgive den danske krone.

Grundene til, at vi ikke vil være med, er ikke kun økonomiske. Det er, fordi vi simpelt hen er modstandere af den politiske union. Det er vi, fordi vi er liberalister, det er vi, fordi vi ønsker et Europa med selvstændige nationer og ikke et Europa med bånd på de enkelte lande.

Kendsgerningen er den, at hvis euroen skal blive en succes, så siger alle de kloge hoveder, der udtaler sig i øjeblikket, at det så er nødvendigt med øget politisk integration i Europa og blandt eurolandene, og vi ønsker ikke at være

en del af en øget politisk integration. Tværtimod er det vores opfattelse, at Danmark skal benytte de igangværende forhandlinger om en såkaldt Nicetraktat til at få rullet Unionen tilbage – ikke at få mere Union.

Nu er det jo altid interessant, hvad vismændene, Det Økonomiske Råd, kan sige i foråret 1997, men langt mere interessant er det selvfølgelig, hvad de siger i dag, hvor vi står foran en folkeafstemning, og det, som vi har fået at vide i dag, er, at der ingen væsentlige økonomiske fordele er for Danmark ved at deltage i Euro-land. Og vi synes faktisk, at det er prisværdigt modigt, at Det Økonomiske Råd til trods for regeringens anbefaling osv. har turdet melde så klart ud, og derfor er vi meget tilfredse med, at der er kommet den melding lige præcis i dag.

Men hvad er det ellers, vi har foran os? Ja, vi har en integration i Euroland, som betyder, at det ikke kun er et spørgsmål om, at den danske krone ikke længere eksisterer. Næh, spørgsmålet om at føre en selvstændig finanspolitik vil være en saga blot, og spørgsmålet om at føre en selvstændig skattepolitik vil være en saga blot. Der er stærke kræfter i eurolandene, der arbejder for, at man skal have en fælles skattepolitik. Danmark har det lidt naive synspunkt, at bare vi kan få de andre lande til at hæve deres skatter, så vi ikke selv behøver sænke vores, så går det jo nok, men det er bestemt ikke sikkert, at det er det, der bliver resultatet.

I øvrigt er det en ulempe, hvis man totalt integrerer og udligner skatterne mellem de enkelte lande, for der er så mange politiske og kulturelle grunde til, at der er forskelle, ikke mindst arbejdsmarkedsmæssige grunde. Og dér er det jo så, at vi kommer ind i den fase, hvor også dansk arbejdsmarkedspolitik bliver en del af Unionen, ikke direkte i form af traktatfaste tekster, men indirekte, fordi vi vil være tvunget til at føre en bestemt politik.

Vi skal have friheden til som et land, der står uden for Euroland, at have muligheden for at føre en selvstændig finanspolitik, en selvstændig skattepolitik. Selv om vi i Frihed 2000 bestemt ikke er enige i den skattepolitik, der ofte føres her i Folketingssalen, så er det dog trods alt stadig væk en dansk beslutning og ikke en beslutning, som vi bliver tvunget til som følge af deltagelse i Euroland.

Når det så bliver sagt, at det er vigtigt for Danmark at være med ved bordet, så har vi simpelt hen den opfattelse i Frihed 2000, at det bord ønsker vi ikke at sidde ved. For ved at

komme til at sidde ved det bord legitimerer vi hele ideen om, at man skal lave den totale integration af økonomi, skatter og politik i Europa.

Bevares, de 11 nuværende eurolande har truffet en beslutning om at opgive deres nationale valutaer. Det har vi ingen indflydelse på. Vi beklager, at de har truffet den beslutning, og vi kan så i hvert fald i det mindste lade være med selv at deltage i projektet.

Så til selve lovforslaget:

Vi mener, at det spørgsmål, som er taget op i lovforslaget, nemlig deltagelse i en fælles valuta, langtfra er dækkende for det spørgsmål, som danskerne skal tage stilling til. Det er nemlig ikke kun et spørgsmål om at deltage i en fælles valuta, for det er et spørgsmål om, at vi skal opgive vores nationale valuta. Men det er jo ikke kun det, der kommer til at ske. Det er jo ikke bare et spørgsmål om, at prisskiltene i de danske butikker bliver ændret. Næh, det er et gigantisk projekt, som vil koste det danske samfund kæmpeudgifter i milliardklassen.

Hvor skal de penge tages fra? Ja, det er altså et velfærdstab, vi påfører os selv helt unødvendigt. For alle de omstillingsomkostninger behøver vi ikke, hvis vi bevarer den danske krone.

Til sidst skal jeg sige, at vi senere fremsætter et forslag om, at vi den 28. september ikke kun tager stilling til det spørgsmål, som regeringen vil have danskerne til at svare på, nemlig om vi skal opgive kronen. Vi mener faktisk, at det bør være sådan, at det, danskerne tager stilling til, er alle de fire forbehold.

For det, der skete ved det nationale kompromis i 1992, det, der skete, da den danske regering bad om mødet i Edinburgh, det, der skete ved folkeafstemningen i 1993, var faktisk, at det var en samlet pakke, der blev præsenteret for den danske befolkning. Derfor finder vi det utiltalende, når man nu tager et enkelt element ud. Vi tror nemlig ikke på det, der er blevet sagt i dag om, hvornår vi næste gang skal stemme. Vi er overbeviste om, at det her bare er én ud af fire skiver på en salami, hvor der er nogle, der allerede har besluttet sig for, at hele salamien skal væk. Så vi vil indstille lovforslaget til forkastelse.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Det er jo rart at møde en ærlig mand, som melder klart ud, at han repræsenterer et parti, som er markedsliberalister ud i den yderste revle. Det betyder jo bare, at når Frihed 2000 er nød-

saget til at sige nej til dette og alt andet EU-samarbejde, så er årsagen jo, at man maksimalt helst vil have det indre marked i en helt ren udgave. Er det ikke korrekt?

Det andet, jeg gerne vil spørge om, er: Gør det slet ikke indtryk, at vi i Danmark rent faktisk i 1993 var udsat for en storm mod den danske krone, hvor fem centralbanker i Europa måtte rykke os til undsætning, så vi kunne undgå at havne i en situation, hvor vi skulle skære ned på vores finanslov?

Gør det slet ikke indtryk i denne her debat, at man i 1998 som følge af Ruslandskrisen rent faktisk på nogle få dage fik et dræn i den danske valutakasse på 40 mia. kr?

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FRI):

Hr. Claus Larsen-Jensen har hørt rigtigt. Vi anbefalede danskerne at stemme ja i 1986, fordi vi på det tidspunkt havde spørgsmålet om det indre marked, og det syntes vi var en god idé, og det er fortsat en god idé.

Da det blev et spørgsmål om en politisk union i 1992 med Maastrichttraktaten, senere i 1993 med Edinburghaftalen og senere i 1998 med Amsterdamaftalen, har vi alle tre gange anbefalet et nej, og det har været ud fra ønsket om at bevare det indre marked.

Bekymringerne om internationale valutaspekulanter stormløb med den danske krone mener vi er løst ganske flot med den ERM II-aftale, der er mellem Danmark og euroen, sådan at vi har knyttet den danske krone til et valutaområde, men derfor behøver vi jo ikke selv at deltage i valutaområdet.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Jeg vil sige til hr. Kim Behnke: Er situationen ikke, at den aftale, vi har, rent faktisk medfører, at vi er nødsaget til godt og vel at opfylde nøjagtig de samme krav som de andre, og at vi dermed frasiger os retten til indflydelse på den politik, vi skal leve efter?

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FRI):

Nej.

Frank Dahlgaard (UP):

Det lovforslag, der er til første behandling her i dag, er et luset forslag, som ikke rigtig vil være ved sig selv. Det går jo ud på at afskaffe den

danske krone og at indføre EU's enhedsvaluta. Hvorfor skriver man det så ikke? Hvorfor skal det bare hedde sig, at vi deltager i den fælles valuta? Er det den fælles nordamerikanske valuta, er det USA's 50 stater, som skal være med? Nej, det er EU's fælles valuta, vi skal være med i. Men det vil man ikke skrive, og jeg forstår det godt, for det har en negativ klang. EU har desværre efterhånden fået en negativ klang, fordi der er alt for meget snyd og fup og svindel og bureaukrati i foretagendet.

Dette forslag savner enhver økonomisk begrundelse. Man kan jo starte med at se på dansk økonomi i dag. Er der problemer? Er arbejdsløsheden høj? Nej, det er den laveste i 25 år. Er arbejdsløsheden lavere i andre lande? Meget få lande, men den er altså lavere i Island, som er uden for euro-området, endda uden for EU, og den er også lavere i Norge, som har nationaldag i dag, den 17. maj, og fejrer det med en meget lav arbejdsløshed og med en meget høj levestandard.

Men ellers er vi et af de lande, der har den laveste arbejdsløshed, og vi er altså samtidig et af de lande, som har den højeste levestandard i Europa. Vi har ikke den allerhøjeste levestandard; det mener jeg at Island og Norge har, men også Schweiz og Sverige er langt fremme dér. Det er små lande med deres egne små, nationale valutaer, som har en meget høj levestandard og altså samtidig en lav arbejdsløshed.

Så dette her med, at små lande med deres egne valutaer har problemer, bliver da modbevist af virkeligheden. Det ser da ud til, at det er de store lande, der har problemerne. Også hvis man ser på de 11 i euro-området, så er det de store, Frankrig, Tyskland, Spanien og Italien, som har problemerne, især på arbejdsløshedsområdet. Så det ser ud til, at det ligefrem er en fordel at være et lille land med sin egen valuta, og der er i hvert fald ingen grund til at tro det modsatte.

Så hvad er problemet økonomisk? Har Danmark underskud over for udlandet? Nej, vi har overskud, og det er stigende. Har Danmark underskud på de offentlige budgetter? Nej, vi har overskud, og det er stort, og det er strukturelt. Har Danmark inflation? Ja, omkring 2½ pct. eller 3 pct. Det er sådan lidt i overkanten, og det er bl.a., fordi kronen bliver trukket ned sammen med euroen. Men vi kunne jo løsgøre grebet eller revaluere, som det er foreslået ikke bare af mig selv her i Folketinget, men også af FDB's

tidligere formand, Bjarne Møgelhøj, med et indlæg i dagbladet Politiken.

Når man er i en situation, hvor det er seriøst at foreslå en revaluering af kronen, så er det, fordi dansk økonomi er grundlæggende stærk, hvilket overskuddet på betalingsbalancen er en dokumentation for. Så hvad er det økonomiske problem?

Dertil må man sige, at timingen er utrolig dårlig. Nu har man så sat sådan et europoprojekt i søen, ikke kun med Tyskland, Frankrig og Benelux, det lille og det måske mere sikre, men også med Italien og Spanien og Portugal og Irland og Finland og Østrig. Et stort område er sat igang. Det er aldrig lavet før, og det er et eksperiment, og det er hasarderet, og det ansvarlige og seriøse er at stå og se, hvordan det går.

Det er ikke seriøst, det her; det er et spil med Europas velfærd og økonomi, og der er ingen grund til, at vi ud fra en eller anden vanvittig solidaritetsbetragtning skal kaste os ud i det. Det er i historisk lys tosset, hvis Danmark lige præcis når at stemme nej til kronen og ja til euroen og hoppe ombord i båden »Titanic« og eurobåden så synker. Det er vanvittigt.

Vi oplever jo tilsyneladende, at eurolandene tilsammen gør det dårligere end hver for sig. Euroen er faldet meget, ikke bare i forhold til dollaren, men i forhold til stort set alle andre valutaer i verden. Og der ser ud til at være en negativ synergieffekt ved, at de 11 eurolande er gået sammen. Det kan kun være, fordi der ikke er den tillid til selve eurokonstruktionen, som der kunne være, hvis man med det samme var kommet med den politiske overbygning i form af en EU- eller en euroregering eller noget i den stil, som gør projektet troværdigt. Man har sat et skib i søen, som ikke er bygget færdigt, og derfor har finansmarkederne ikke tiltro til det.

Jeg kan ikke anbefale det her lovforslag. Jeg anbefaler, at det bliver forkastet.

Klaus Hækkerup (S):

Regeringen har foreslået, at Danmark nu træffer beslutning om at deltage i det, den kalder den fælles valuta eller det, vi andre kalder ØMU's tredje fase og euroen. Man må spørge sig selv: Hvorfor nu? Der er hverken økonomiske eller politiske grunde, der taler for, at vi træffer afgørelse herom netop nu.

På det økonomiske område har Danmark i dag en aftale med EU-systemet om et snævert kursudsving mellem euro og danske kroner, og

de fantastiske økonomiske resultater, denne regering har skabt gennem de sidste 7 år, og den gensidige interventionsforpligtelse gør, at truslen om spekulation mod kronen er fuldstændig urealistisk.

På det politiske område deltager Danmark fuldt og helt i samarbejdet i EU om den økonomiske politik og helt aktuelt om bekæmpelsen af den alt for store arbejdsløshed, de har i de øvrige EU-lande. Vi er med, hvor beslutningerne træffes. Udenrigsministeriets oversigt over deltagelse i de sidste års møder blandt EU's økonomi- og finansministre viser, at vi har al den mulighed for indflydelse, vi overhovedet kan ønske os.

Så kan man jo spørge omvendt: Hvorfor ikke træffe afgørelsen nu, men i stedet vente? Svaret er, at vi ikke ved, hvad samarbejdet om euroen egentlig indebærer, sådan som det også er fremgået af debatten i dag. Euroens internationale kursfald er også et udtryk for usikkerhed om, nogle siger endog mistillid til, at den økonomiske politik i de afgørende eurolande vil være tilstrækkelig sammenhængende og tilstrækkelig målrettet. Vi ved ikke, hvordan forskele i pris- og lønudvikling landene imellem vil blive håndteret.

I 1987 fastlåste vi kurserne i Europa i det såkaldte ERM-system. I 1992, 5 år efter, var der udviklet sådanne forskelle i priser og lønninger, at systemet brød sammen. Og så må vi spørge os selv i dette Folketing: Hvorfor så ikke vente og se udviklingen, før vi tager stilling?

Dertil kommer, at vi ved, at halvdelen af den danske befolkning er skeptisk eller kritisk over for udviklingen i EU, og vi har efter min mening ikke brug for at splitte befolkningen i vort land yderligere ved at tvinge den til nu at tage stilling til et spørgsmål, som vi lige så godt kan vente med at tage stilling til, til vi har set resultatet af den faktiske udvikling i eurolandene.

Det rigtige tidspunkt for en folkeafstemning som den nu foreslåede ligger, sådan som jeg kan se det i dag, om 5, 6 eller 7 år. Til den tid vil vi også vide, om England og Sverige har tilsluttet sig euroen og dermed, om over halvdelen af Danmarks eksport kommer til at gå til eurolandene eller ej.

I de fem folkeafstemninger, vi indtil nu har haft om EU, har jeg hidtil stemt ja. Jeg har gjort det for at sikre fred og stabilitet i vores del af verden, og derfor er jeg også varm tilhænger af, at EU så hurtigt som realistisk muligt udvides med de øst- og centraleuropæiske lande, der

ønsker at være med i det europæiske samarbejde.

Jeg ønsker derfor ikke, at vi skal melde os ud af EU, og det skal vi, hvis vi senere vil melde os ud af eurosamarbejdet. Her har vi ingen fortrydelsesret, og jeg ønsker, at vi bruger de næste 5-7 år til det, man har kaldt et kompetencekatalog, for at få fastlagt, hvad nationalstaterne selv skal klare, hvad vi vil samarbejde om i EU, og hvad vi vil overlade til EU at træffe afgørelse om ved flertalsafgørelser på en sådan måde, at vi kan få fastlagt kompetencefordelingen, så vi ved, at vi ikke er ude på en glidebane.

Så er der nogle, der har sagt til mig: Jamen det er fuldkommen urealistisk. Til dem vil jeg bare sige, at det har kunnet lade sig gøre i den tyske forbundsforfatning, det har kunnet lade sig gøre i den belgiske forfatning – der er masser af paradigmer, man kan tage afsæt i, hvis man reelt ønsker det.

Hvis vi ikke får fastlagt sådan et kompetencekatalog, så er jeg både sikker på og bange for, at EU med ØMU'en som motor kun bevæger sig i én retning, nemlig mod mere og mere og stadig mere integration. Det er en udvikling, som jeg finder uacceptabel. Vi har som danskere og som medlemmer af det danske Folketing brug for her at træffe afgørelser, der vedrører den danske befolkning, og den danske befolkning har krav på, at vi træffer afgørelserne så tæt på dem som overhovedet muligt.

Jeg vil derfor stemme imod det forelagte lovforslag, og jeg vil anbefale vælgerne at gøre det samme ved folkeafstemningen den 28. september i år.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Allerførst en tak til samtlige ordførere, men da specielt til de ordførere fra regeringssiden og fra oppositionsbænkene, som har givet udtryk for deres tilslutning til lovforslaget.

Eurodebatten går ind i en ny fase nu. Nu ligger der et konkret lovforslag, som Folketinget skal behandle. Der kan selvfølgelig stilles alle relevante spørgsmål i Folketingets Europaudvalg til besvarelse, og vi skal fra regeringens side gøre os stor umage med så hurtig og så præcis en besvarelse af de spørgsmål, der bliver stillet, som overhovedet muligt.

Hr. Keld Albrechtsen rejste spørgsmålet, om regeringen ville iværksætte en uvildig undersøgelse af § 20-problemerne. Det er ikke regeringens hensigt. Regeringen har fremlagt sin vurdering af § 20-indholdet i dette lovforslag og

fremsendt det til Europaudvalget. Det er kendt, og vi vil selvfølgelig besvare alle de spørgsmål, som hr. Keld Albrechtsen og andre kunne finde på at stille om § 20, men regeringen har fremlagt sin vurdering.

Den fælles valuta i Europa, euroen, har påbegyndt sin eksistens, og den vil eksistere også efter den 28. september, uanset hvad vi stemmer i Danmark. Vi stemmer ikke om, hvorvidt Europa skal indføre en fælles valuta. Det er sket, og flere og flere lande vil slutte sig til. I de kommende år, når EU udvider sig, vil flere og flere af de østeuropæiske lande ønske at slutte sig til euroen. De har lagt planer for det. Jeg kan oplyse, at min polske kollega, da han var i København her i sidste uge, klart redegjorde for, at Polen har lagt en plan for, hvorledes de, så hurtigt de kan, kan tilslutte sig den fælles valuta.

Afstemningen handler derfor i og for sig ikke om euroen, men den handler om, hvad der er Danmarks interesser. Den handler om, hvad der er Danmarks økonomiske og politiske interesser i forhold til euroen.

Økonomisk er der jo visse fordele ved euroen, og der er nogle praktiske fordele. Man kan diskutere, hvor store de er, og det kan man vurdere forskelligt, men det er ikke til at diskutere, at de er der, og at de er værd at tage med.

Danmarks velstand og velfærd er i meget høj grad afhængig af vores eksport. Den danske eksport udgør 35 pct. af vores bruttonationalprodukt. Vores velfærd her i landet afhænger af denne eksport og dens udvikling i de kommende år. I dag eksporterer Danmark hver dag, hvert døgn året rundt, søgnedage og helligdage og det hele, for ca. 1,2 mia. kr., og eksporten er meget afhængig af markedsadgang.

Den har vi. Vi har fri adgang for vore produkter, især på det europæiske marked, som er langt det største, men eksportens udvikling afhænger også af andre betingelser. Den afhænger af, at de almene betingelser for virksomhederne er i orden, og at de er på niveau med, hvad deres konkurrenter møder. Og jeg er ikke i tvivl om, at Danmarks tilslutning til og deltagelse i den fælles valuta vil være en fordel for dansk eksport. Det vil gøre, at eksportørerne ikke behøver at interessere sig for den kursrisiko, der er ved eksport til de største af alle markeder, nemlig EU. Eksportørerne kan bruge deres kræfter på andet og mere nyttigt.

Denne fordel ved euroen er ikke sådan at sætte tal på, men den er der, og det samme gælder også den fordel, der er knyttet til, at risiko-

en for valutauro fjernes, at vi ikke pludselig som en lille valuta kan udsættes for markedets kræfter. Fordelen ved dette eksisterer, men det er klart, at den er svær at sætte tal på.

Der er for mig ingen tvivl om, som det også har været et tema her i debatten, at vælger Danmark at stå uden for den fælles valuta, så vil det være påkrævet at føre en endnu mere disciplineret økonomisk politik, end vi er nødt til at gøre som medlemmer.

At stå udenfor er ikke en fri billet. At stå udenfor kræver større disciplin, men giver ikke større handlefrihed. Jeg noterede mig, at hr. Holger K. Nielsen helt accepterede, at det er en kendsgerning. Det gjorde derimod ikke Dansk Folkeparti, og det undrer mig, fordi jeg har hørt fru Pia Kjærsgaard tale om, at vi skulle bevare den stærke danske krone. Men hvis vi bevarer den stærke danske krone udenfor, så kræver det mere disciplin, vedvarende og år for år, end hvis vi er med i den fælles valuta. Så hvis man vil bevare den stærke danske krone, så stiller det krav, og det ville klæde Dansk Folkeparti på linje med SF at erkende det.

Man spørger så tit i denne debat: Er tilslutningen til den fælles valuta et spørgsmål om politik eller økonomi, og det er jo selvfølgelig begge dele.

Det er en beslutning, der vedrører den fælles valuta, og derfor er den økonomisk i sit indhold og er jo en fordel for Danmark, men det er samtidig en beslutning, der har en politisk kerne, som i bund og grund er et spørgsmål om politik, nemlig spørgsmålet om Danmarks indflydelse på egne anliggender.

Jeg bliver aldrig træt af at sige, at for mig er det en vigtig grundholdning, at politik er for vigtig til at overlade til andre. Det er min grundholdning, det er min personlige grundholdning, og det er også en holdning, som er godt repræsenteret i mit parti. Det er en grundholdning, som partierne til højre og venstre jo ikke deler, for så var de jo ikke ude til højre eller venstre, så det giver sig selv.

Så for fløjpartier er det jo ikke noget problem, at de ikke søger at få indflydelse på egne anliggender, for det ønsker de jo ikke, og det er jo også et kendetegn for arbejdet her i salen. Det er der ikke noget at sige til. Men for mig er det en grundholdning, at man skal søge indflydelse i de sager, der vedrører én selv, og det gør man ved at være med.

I debatten har man forsøgt at gøre danskhed til et problem og problematisere dette ud fra et

spørgsmål om danskhed. Jeg må sige, at for mig er danskhed ikke et spørgsmål om sedler eller mønter. For mig er danskhed et spørgsmål om det danske sprog, natur, kultur, historie. Det er herfra, min verden går, som H.C. Andersen siger. Og jeg holder meget af Danmark, og som Danmarks udenrigsminister er det min opgave at varetage danske synspunkter og danske interesser.

Men min danskhed har intet med mønterne og sedlerne at gøre, og jeg synes, at det er for fattigt at reducere danskhed til et spørgsmål om mønter og sedler, om et betalingsmiddel. Det er både for fattigt, for åndløst, og det er også totalt misvisende, for det er jo ikke sådan, verden ser ud.

For mange danskere er det jo ikke et spørgsmål om deres danskhed, at de bruger sedler og mønter. 2,8 mio. danskere har deres egne dankort, 1,5 mio. danskere har VISA/dankort, som også kan bruges i udlandet, og der er selvfølgelig intet som helst udansk ved, at man indretter sig praktisk og bruger sit Dankort, som jo ikke har dronningens præg på sig, men derimod har ens eget individuelle præg.

Disse plastic kort er jo sådan set udtryk for, at vi hver for sig har skabt vore egne betalingsmidler. Vi skal betale for det, det koster, men at gøre selve betalingsmidlet til et spørgsmål om danskhed, anser jeg for at være helt misvisende, og danskerne lever heller ikke efter det i det daglige.

Der er selvfølgelig intet som helst udansk ved at bruge elektronisk betalingsformidling i den ene eller anden form, lige så lidt som der er noget udansk ved, at mønter og sedler skifter udseende. Sådan har jeg det med det.

Derimod finder jeg, det er i dyb overensstemmelse med Danmarks interesser, at vi er med til at bestemme, hvad der vedrører os, og selv er med til at påvirke de beslutninger, som vi alligevel skal leve med følgerne af.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Der har været et par temaer oppe, som jeg meget gerne vil have lov lige at kommentere ganske kort. For det første er det blevet sagt, at det går godt for dansk økonomi – det er rigtigt – men at grunden skulle være, at kronen har været devalueret igennem det seneste års tid. Se, det er virkelig en meget stor misforståelse.

Når det går godt for dansk økonomi, skyldes det et meget, meget langt sejt træk, der bygger på fastkurspolitikken, og som har fundet sted

siden 1982. Det bidrag, euroens kursforhold til dollaren har givet, er i virkeligheden relativt lille, fordi vi jo har et fast, stabilt kursforhold til vore største samhandelspartnere. Så det er ikke den vej rundt, at det sker. I øvrigt er inflationsbidraget fra forholdet mellem euroen og dollaren også relativt lille, og dér henviser jeg til den seneste økonomiske oversigt.

Hr. Holger K. Nielsen har brugt argumentet, at vi kan ikke vide, hvad tiden kræver af økonomisk politik om 25-30 år. Det er jeg faktisk meget enig i. Det tror jeg ikke at der er nogen der kan forudse. Jeg vil godt bare tilføje til det synspunkt, at hvis forholdene ændrer sig så meget, at det ikke er den type økonomisk politik, vi fører i dag, der vil være relevant om 25, 30, 40, 50 år, så vil det jo være vilkår, der gælder for alle, også for alle landene i Europa.

Derfor er det efter min opfattelse ikke i sig selv et argument for, at vi har en forestilling om, at Danmark om 20 år eller 25 år er i en situation, hvor vi skal føre en fuldstændig uafhængig økonomisk politik i forhold til vores omverden. Sådan er verden ikke indrettet. Og sådan bliver den heller ikke.

Jeg har meget vanskeligt ved at se nogen som helst signaler eller tegn på, at det skulle gå i den retning. Tværtimod er økonomi, penge, kapital grænseoverskridende, og sagen er jo, at vores økonomiske handlefrihed er begrænset. Hvis vi ønsker stabilitet, forudsigelighed for erhvervslivet, forudsigelighed for familierne, hvis vi ønsker en varig høj beskæftigelse, og hvis vi ønsker handlefrihed til at indrette vores samfund, som vi helst vil det, så lægger de krav og ønsker begrænsninger for vores økonomiske handlefrihed. Og det gør de, hvad enten vi er med i den fælles valuta eller ej. Verden er indrettet på den måde, at Danmark ikke kan føre en totalt uafhængig økonomisk politik i forhold til omverdenen.

Så har jeg forstået, at beskæftigelse kontra arbejdsløshed er blevet til dagens argument. De, der siger nej til dansk deltagelse i den fælles valuta, mener, at vi dermed også siger ja til arbejdsløshed og nej til beskæftigelse. Jeg har sidet og spekuleret over, hvad jeg skal kalde den type argumentation. Og min gode kollega, udenrigsministeren, mindede mig om Hørupcitatet: »Hvad stiller man op med det vitterligste vâs?«

Sagen er jo, at den danske Nationalbanklov fra 1936, som jeg nu har hentet i frokostpausen, siger i § 1 om formålet, at Nationalbanken skal

opretholde et sikkert pengevæsen her i landet samt lette og regulere pengeomsætning og kreditgivning.

Dette har været gældende til alle tider siden 1936, og der har ikke siden været nogen ændringer overhovedet af denne lov. Det er udlagt som, at man skal føre en stabil pengepolitik, der skaber grundlag for stabil prisudvikling, at pengene skal holde deres værdi. Det er faktisk det, der er formålet for Nationalbanken. Hverken Nationalbanken i Danmark eller Den Europæiske Centralbank skal som hovedformål føre beskæftigelsespolitik. Det har Nationalbanken i Danmark heller aldrig nogensinde gjort.

Det er fuldstændig klart, at hvis man ønsker en varig høj beskæftigelse, så er det bedste grundlag en stabil økonomisk udvikling og stabile priser.

Vi har oplevet i Danmark, hvad det betyder af menneskelige problemer og store økonomiske problemer, hvis vi lader stå til og lader udgifterne og underskuddet stige og stige. Det skaber ingen løsninger, og devalueringer har heller aldrig skabt en løsning på det problem. Det har taget Danmark mere end 15 år at få has på de problemer, der blev skabt på det tidspunkt.

Når jeg tager det frem, så er det, fordi det er blevet betegnet som en meget stor stramning for dansk økonomi, at der er en begrænsning for, hvor store budgetunderskud vi kan have, nemlig 3 pct. af bruttonationalproduktet. Jeg vil sige, at det er en gave, at der er den type begrænsninger, fordi det skaber en disciplin hos politikerne til at løse de problemer, der opstår og kan opstå og som formentlig også vil opstå i fremtiden, på en mere konstruktiv måde og hurtigere, end vi har set i vores historie.

Til allersidst omkring vismændenes rapport i dag: Vismændene har i analysen bekræftet de analyser, som regeringen har lavet af effektiviseringsgevinster. Vi vil få mindre rentespænd, vi vil fjerne vekselomkostninger og valutakursusikkerhed. Vi vil få en øget konkurrence. Alt sammen vil det give nogle økonomiske fordele, men det er ikke det, der er det interessante efter min opfattelse.

Det, vismændene gør, er at lave en analyse, der sammenligner fastkurspolitik med det alternativ, der hedder flydende valutapolitik. De gør det ud fra en teoretisk tilgang og ikke ud fra, hvilke erfaringer der er gjort igennem årenes løb, og jeg vil gerne understrege, at jeg og regeringen er dybt uenig. En flydende valuta-

kurspolitik for en lille, åben økonomi som den danske er ikke et reelt alternativ. Det er ikke et godt alternativ, og jeg vil stærkt advare imod at tro, at det er noget, der kan gøre tingene nemmere for os.

Hvis vi spørger det engelske erhvervsliv i dag, hvorfor de beklager sig så kraftigt, som de gør, så er det, fordi England har flydende valuta. De relativt store kursudsving, pundet er udsat for, skaber store problemer for det engelske erhvervsliv.

Til allersidst: Jeg anerkender gerne vismændenes arbejde, det er slet ikke det, jeg anfægter, men jeg vil bare lige understrege, også fra den talerstol, når nu vismændene er brugt så mange gange, at vismændene klart tilkendegiver, at de i deres rapport og i deres analyser afstår fra at vurdere fordelene ved dette økonomiske politiske samarbejde, som deltagelsen i den fælles valuta er. Derfor skal man læse den rapport med megen stor omhu og interesse – det vil jeg selv gøre – men også notere sig, at det ikke er en vurdering af konsekvenserne ved, at vi er med.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Ja, jeg har en række korte bemærkninger: Hr. Keld Albrechtsen, hr. Holger K. Nielsen, hr. Kristian Thulesen Dahl, hr. Klaus Hækkerup og hr. Frank Dahlgaard. Nå, statsministeren. Det er ikke oplyst over for mig, at statsministeren vil have ordet, men det er i orden. Sådan er reglerne jo.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Jeg vil gerne starte med at bekræfte over for hr. Holger K. Nielsen, at det nationale kompromis var fuldstændig afgørende for at komme ud af en situation i 1992, og at det nationale kompromis fortsat også for mig og for regeringen er af fundamental værdi.

Det skal ikke underkendes på nogen måde. Det skal huskes. Ikke for at vi bare skal vende ryggen til alting, men for at vi også skal huske på, at vi har en forpligtelse til – og det er også det, der optager hr. Holger K. Nielsen og alle os andre – at gøre, hvad vi kan for at holde sammen på befolkningen, også i det europæiske spørgsmål. Og jeg kan forsikre for, at jeg er præcis lige så meget optaget af det spørgsmål, der hedder sammenholdet, der hedder større samling omkring det europæiske spørgsmål, som hr. Holger K. Nielsen er, og det fører mig også frem til at sige, at jeg sådan set godt kan

forstå, at der er mange mennesker, der er i tvivl. Hvordan kunne det være anderledes?

Der er også mange mennesker, der har fået afklaret deres holdninger. Men jeg føler på en måde, at debatten her i dag har givet sit bidrag til, at vi er kommet lidt længere, og vi vil i hvert fald fra regeringens side gøre, hvad vi kan, for at holde tonen her, diskutere det, forklare det, vende det.

Jeg vil også godt sige til diskussionen om fordele og ulemper, at det jo ikke er sådan, at vi har forpligtet os til fra regeringen på forhånd at sige: Der skal være x antal ulemper og y antal fordele, og hvis der er nogen mindre, så er det ligesom ikke rigtigt.

Det, vi har forpligtet os til, er at gennemgå argumenterne meget nøje, belyse dem, vende dem og dreje dem, og der er det altså regeringens konklusion, som jeg også har lyttet mig til, at mange, mange partier i Folketinget er nået til, at når man vender og drejer påstandene og argumenterne i henholdsvis ulempekategorien og fordelekategorien, så kommer man til en meget klar streg, der hedder, at det her er altså i Danmarks grundlæggende interesse.

Til hr. Holger K. Nielsen må jeg derfor sige, at jeg føler fuld respekt for det nationale kompromis, også i dag. Jeg tror, fru Elisabeth Arnold sagde, at der jo ikke står i det nationale kompromis, at forbeholdene aldrig nogen sinde i fremtiden kan forandres af det danske folk. Der står netop i det nationale kompromis, at hvis de skal forandres, så kan det kun ske gennem det danske folks beslutning ved en folkeafstemning. Og det var kloge ord, der blev skrevet på det tidspunkt. For det er jo sådan, det må være.

Det andet, jeg synes er vigtigt at huske fra det nationale kompromis, jeg husker jo vore forhandlinger med alle de ansvarlige partier, er – og dér har jeg ligesom mange andre haft min opfattelse, og jeg tror, vi alle sammen godt kan huske det – hvordan vil Europa udvikle sig? Vi har jo altid lige siden 1972 diskuteret, i hvilken retning Europa ville udvikle sig. Og jeg mener i virkeligheden, at hvis vi sammenligner vore diskussioner fra 1992 med billedet af Europa i år 2000, så synes jeg, at vi ligger tættere på en udvikling, der har beroliget os for nogle af de bekymringer, der var – også i SF, for den sags skyld.

Vi fik ikke en kæmpe stor europahær. Vi fik en krisestyring, som begynder at tegne sig. Vi fik ikke et økonomisk-politisk samarbejde i den

fælles valuta, som ikke tager hensyn til beskæftigelsen. Vi fik en Amsterdamtraktat, og senest har vi fået et Lissabontopmøde, der er fuldstændigt enestående i forhold til, hvad selv de bedste og mest optimistiske forventninger kunne forudse i 1992.

Jeg må sige, at Lissabontopmødet for mig i virkeligheden er den endelige understregning af, at det ikke længere har mening at tale om Europas Forenede Stater. Det har mening at tale om et meget klogt samarbejde, der nu prioriterer alle de ting, som vi har lagt så stor vægt på skulle stå tydeligere for os. Og derfor er det, at jeg føler, at det er det rigtige tidspunkt, og at det i virkeligheden er i fuld forlængelse af det nationale kompromis, at vi nu tager det skridt, vi lægger op til.

Det andet, jeg vil hæfte mig ved, og som ligesom har været en tone i debatten her i dag, er: Er det nu sådan, at vi, hvis vi forbliver uden for, så bevarer vores handlefrihed, som det er sagt?

Her vil jeg gerne sige til dem, der argumenterer for, at vi uden for har større handlefrihed end inden for, at det forholder sig i virkeligheden omvendt. Tiderne har skiftet. Danmarks økonomiske afhængighed – det er jo sandheden – er stigende i forhold til vore naboer; den er ikke faldende. Danmarks økonomiske afhængighed af vore naboer er stigende; den er ikke faldende. Og jeg må korrigere mig selv, fordi jeg for et par måneder siden kom til at sige, at vi havde en handlefrihed på 2 timer i forhold til Den Europæiske Centralbanks rentefastsættelse. Vi har en handlefrihed på 11 minutter. Jeg kan dokumentere det ved en lille seddel, jeg fik af nogle af mine medarbejdere her i Folketinget, at der formelt gik 2 timer fra Den Europæiske Centralbank havde offentliggjort sin renteændring; og det er også rigtigt, men reelt gik der 11 minutter.

Jeg synes, vi skal sige sandheden til den danske befolkning, at der ikke er noget forkert i, at vores land er afhængigt af de andre, og at de andre er afhængige af os. Vi er måske mere afhængige af dem – det er der ikke noget forkert i. Det forkerte ville være ikke at sige det. Og det forkerte ville være ikke at tage konsekvensen af det. Og det forkerte ville være ikke at påtage sig den indflydelse og dermed det ansvar, man kan få ved at deltage i et samarbejde, som de andre under alle omstændigheder beslutter sig til, og som betyder, at vi får pålagt nogle ting, som vi

– om vi kan lide det eller ej – må indrette os efter.

Sat på spidsen og måske lidt folkeligt udtrykt – det bør vi vel også kunne her fra talerstolen – har vi valget mellem enten at modtage rentemeddelelserne pr. telefax eller e-mail og indrette os derefter og modtage forskellige andre beslutninger på samme måde og indrette os derefter eller også selv være med til at skrive den e-mail eller den telefax – jeg ved godt, vi skal omgås faxmaskiner med forsigtighed, men alligevel.

Det andet, jeg ville sige, var noget med: Hvordan har man det med at have indflydelse på ens egne anliggender? Det har jeg det altså ret godt med, og jeg har det ret dårligt med ikke at have det. Jeg tror, vi kender det fra vores eget privatliv – nu skal jeg ikke gå for tæt på, men jeg gør det da i hvert fald – i familierne og som tillidsmand på en arbejdsplads, det kan jeg også tale med om. En tillidsmand på en arbejdsplads – sagt til hr. Keld Albrechtsen, for jeg ved, det interesserer hr. Keld Albrechtsens parti – vil have det meget dårligt med, at direktionen sidder og diskuterer medarbejdernes løn- og arbejdsvilkår, uden at han eller hun er der, meget dårligt.

Og jeg ser det i virkeligheden på samme måde. Jeg har det simpelt hen dårligt med, at de andre sidder og snakker om Danmarks fremtid, uden at vi er der. Det er noget trist noget.

Og vi må også sige, når vi ser på de perioder af vores historie, hvor vi har troet, vi kunne hygge os med os selv, at da gik det jo galt for os. Og når vi så i et forsøg begyndte at finde nogle allierede, gik det ekstra galt for os, fordi vi valgte de forkerte allierede af de store magter. Jeg tænker på Napoleon og Frankrig, hvor det gik grueligt galt for os tilbage i vores historie.

Så tro ikke, at valget er sådan at isolere sig og så holde sig helt uden for til gavn for Danmark, eller, som det andet, at vælge nogle få.

Det enestående valg, vi har nu, er, at vi kan være sammen med de andre i et afbalanceret fællesskab. Jeg siger ikke, at vi skal bestemme det hele, vorherre bevares. Jeg siger bare det afbalancerede, de store og de små imellem sig i et fællesskab, hvor vi kan operere, hvor vi kan øve indflydelse, hvor vi kan deltage. Og igen er det ikke sådan, at det bare handler om at sidde ved selve bordet. Det handler om at være der, at forme strategier og visioner, at dokumentere, at vi har handling bag ord og resultater bag ord.

Det tredje punkt, jeg vil nævne, er finanskrise.

Jeg vil gerne se den politiker, der over for mig kan garantere, at der aldrig nogen sinde de næste 30-40 år kommer en finanskrise i verden, som ikke vil ramme Danmark. Det er muligt, at man kan stå heroppe og sige det, men det er ret usandsynligt, at der er ret mange, der tror på det. Vi får jo finanskriser i verden igen. Jeg taler ikke om de to, vi kom igennem i 1998 og i 1993 og lidt undervejs. Næh, jeg taler om den, vi havde i 1974 og i 1978-79, hvor arbejdsløsheden mangedobledes i Danmark og i hele Europa.

Og jeg taler igen og igen om, at årsagen til, at vi har 15-18 millioner arbejdsløse i Europa, lidt afhængig af, hvem vi tager med, og hvordan vi måler det, er ikke EU's skyld. Det var, at vi manglede EU, da der virkelig var behov for det.

Og derfor er det, jeg siger også til min gode ven hr. Klaus Hækkerup: Ja, vi skal tænke langt, men netop derfor, fordi vi skal tænke langt, viser man altså sit land den bedste interesse ved at sørge for at placere sit land i et fællesskab, der giver det større indflydelse indenfor end udenfor, i et fællesskab, der samtidig giver større beskyttelse indenfor end udenfor.

Vi har jo set en Bill Gates, der i løbet af nanosekunder, eller så lad os bare sige sekunder da, enten kan vinde eller tabe milliardvis af dollars. Vi har set det samme i Europa, ja, vi har endda set det samme i lidt mindre målestok på de danske børser.

Altså jeg må sige til hr. Frank Dahlgaard, at man kan have sine økonomiske teorier og lærebøger, al respekt for det, men vi kommer ikke uden om, at vi er i en verden i dag, om vi kan lide det eller ej, hvor vældige rå økonomiske kræfter er fuldstændig ligeglade med de bedste intentioner, der er her i Folketinget. De har ét eneste mål, det er at tjene så mange penge på så kort tid som overhovedet muligt.

Og det kan gå ud over nationer, det kan gå ud over lande, det kan gå ud over folk, og det ønsker jeg altså ikke at medvirke til, især naturligvis ikke, hvis vi har chancen for at placere Danmark sammen med vore partnere i et fællesskab, der gør, at euroens kurs vist da kan bevæge sig i forhold til dollaren, men hvor euroen aldrig kan bringes ud af kontrol for de medlemslande, der omfatter 3-400 millioner til sidst.

Må jeg slutte med at sige for min part, at Det Økonomiske Råds rapport glæder jeg mig til at få lejlighed til at diskutere i detaljer. Nu har vi

set en pressemeddelelse i dag. Jeg ved, at der traditionelt i rapportens behandling om en uges tid vel er et møde i Det Økonomiske Råd, og dér vil jeg spændt følge debatten ligesom alle andre. Jeg hører allerede synspunkter nu på det.

Jeg vil bare sige én ting om det. Med mit kendskab til Det Økonomiske Råds model synes jeg, man skal interessere sig meget for den, inden man tager de økonomiske vismænds rapport alt for meget til indtægt for sit standpunkt, idet den faktisk også indebærer en lønudvikling, som jeg ikke tror den danske befolkning vil være tjent med, såfremt den vælger at stå udenfor.

Jeg skal komme tilbage til det, og det vil heller ikke være passende at diskutere det nu, for vi har ikke hele materialet, men om 1 uge har vi, og lad os så tage diskussionen om Det Økonomiske Råds rapport, så vi kan diskutere det ligeligt og direkte og ordentligt. Og lad os så give hinanden håndslag på, at indtil da tager vi ikke Det Økonomiske Råd, vismændene, til indtægt for det ene eller det andet standpunkt. Det ville jeg synes var lykkeligt, for så kan jeg passe mit job i Polen, og det er jo også vigtigt.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg er ked af udenrigsministerens svar med hensyn til grundlovsproblemet. Regeringen tog jo fejl med hensyn til Tvindloven, og jeg er bange for, at det også kan være tilfældet her, at regeringen tager fejl. Jeg vil arbejde videre med det i udvalget.

Det vil jeg også med hensyn til økonomiministerens redegørelse om nationalbankloven. Jeg er ikke enig i økonomiministerens betragtninger. Jeg mener, at der sker en reduktion, en nedskæring af indflydelsen fra Folketingets side i forbindelse med den lov, og det vil jeg også bede om en redegørelse for i udvalget. Jeg takker for tilsagnet om, at vi får svar på vores spørgsmål.

Så vil jeg bare sige til statsministeren, at jeg synes, det er et lidet velvalgt billede, det med tillidsrepræsentanten, for hvis man har en tillidsrepræsentant, er det jo én, man vælger, og som man kan stille til ansvar på en generalforsamling. Men er nationalbankdirektøren én gang indsat, kan Folketinget, vælgerne og regeringen ikke øve nogen som helst indflydelse på det. Hun kan sidde, hvis hun kommer ind i den centralbank, og skalte og valte med Danmarks

plads, nøjagtig som hun vil, og Folketinget kan ikke gøre noget ved det. Det fremgår tydeligt af Traktaten. Derfor synes jeg ikke, det var så heldigt et billede.

Og så skal jeg bare sige til sidst vedrørende det nationale kompromis, at det jo var en aftale inden for den politiske elite. Det var ikke en aftale i befolkningen, og næsten halvdelen af befolkningen stemte faktisk imod den, og derfor kan man faktisk slet ikke kalde det et nationalt kompromis. Det var i hvert fald ikke et kompromis i befolkningen.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg må altså sige, at statsministerens eksempel med Bill Gates er dybt undrende. Han siger, at Bill Gates kan tabe og vinde milliarder på få sekunder, men hvad har det med ØMU'en at gøre? Det er da ikke valutaspekulation, han kører på. Det er jo aktiekursstigninger på IT-aktier osv.

Lad mig stille et spørgsmål til regeringen, nu er statsministeren jo gået: Kan regeringen garantere for, at hvis det bliver et ja den 28. september 2000, så bliver det ikke længere muligt for Bill Gates at tjene milliarder på aktiekursstigninger på få sekunder? Hvis man kan give den garanti, bliver jeg sandelig glad.

Og det er jo en fuldstændig forrykt debat, der kører om spekulationsøkonomien. Det er jo ikke bare spekulation omkring kursudviklinger. Der er jo masser af anden form for spekulation, der finder sted, omkring aktiekurser, omkring obligationer osv., og den form for spekulation fjernes jo ikke, fordi det bliver et ja til ØMU'en den 28. september. Det er i virkeligheden kun en mindre del af spekulationsøkonomien, af kasinoøkonomien, der har at gøre med de forskellige valutakurser. Så det er helt, helt demagogisk at bruge det som argument.

Så lige omkring det nationale kompromis: Det er mildest talt besynderligt at høre, at det at sige ja til ØMU'en ligger i logisk forlængelse af det nationale kompromis. Jamen jeg ved ikke, hvad det er, statsministeren tænker på, når han kan sige den slags nonsens, for at sige det rent ud. Essensen i det nationale kompromis – det er også et svar til Enhedslisten – er, at vi skal stå uden for ØMU'en. Det var det, vi stemte om i 1993, det var et ja til at stå uden for ØMU'en. Det var Enhedslisten imod dengang. Det forstår jeg ikke helt, men det var de altså. Nu er de for. Det glæder mig. Men vi sagde ja til at stå uden

for ØMU'en. Hvordan kan man så sige, at det at gå ind i ØMU'en er i forlængelse af det nationale kompromis? Det er fuldstændig forrykt. Og jeg håber ikke, det skal være argumentationen fremover.

Til udenrigsministeren: Jeg har ganske rigtigt sagt, at det kan blive nødvendigt med en stram økonomisk politik ved et nej. Ja, men det kan det også ved et ja. Der er da ingen, der kan garantere for, hvordan den økonomiske politik vil blive, hverken ved et nej eller ja.

Jeg tror, den kan blive stram. Og det kan blive nødvendigt, og det er vi villige til at følge op på. For lige at få præcision på det her: Jeg sagde altså også, at der er en større handlefrihed ved et nej end ved et ja. Jeg er ikke enig med ministeren i, at handlefriheden er den samme ved et ja og ved et nej.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg vil godt sige, at jeg synes, det er en forunderlig metode, statsministeren har tilegnet sig, men det har vi jo oplevet så mange gange: Han sidder og venter, tager ordet, fyrer en masse krudt af, der kunne danne baggrund for en god debat, og så snart han er færdig, lunter han ud af salen. Det har vi set så mange gange før, og det har vi så også set i dag.

Så jeg gider ikke tage alle de elementer op, han var inde på, og gå i rette med dem, men der var søreme da meget, der ellers var naturligt at gå i rette med.

Derimod vil jeg sige til udenrigsministeren, som jo stadig væk er i salen, gudskelov, at det er dejligt, at udenrigsministeren holder af Danmark. Det er da forrygende. Jeg ved ikke, om den her udtalelse, udenrigsministeren kom med her ved afslutningen af førstebehandlingen, var noget, der var skrevet hjemmefra, for det har ikke været så kendetegnende i debatten i hvert fald, men han må alligevel have følt sig lidt stødt af, at der er nogle, der har sagt, at det også har noget med danskheden at gøre, om vi stemmer ja eller nej til euroen.

Og det har ikke noget at gøre med, hvorvidt vi skriver det ene eller det andet på en mønt eller på en seddel, eller om udenrigsministerens eget portræt får lov til at præge hans Visadankort. Det har noget at gøre med alt det, jeg sagde i min ordførertale om politisk suverænitetsafgivelse, om centralisering af magtstrukturerne i tilfælde af et ja. Den centralisering og den ændrede magtstruktur, som er nødvendig

som følge af en fælles valutaunion, er jo de ting, der i virkeligheden er med til at nedbryde Danmarks selvstændighed og dermed også nedbryde den danske identitet.

Så ved jeg godt, der er nogle jatilhængere, der forsøger at gøre diskussionen om danskhed til et spørgsmål om møntens prægning, eller om vi må hejse Dannebrog ved siden af EU-flaget og sådan nogle ting. Det er en fuldstændig forskruet diskussion.

Danskhed handler om meget mere. Det handler også om, hvorvidt vi her i landet træffer selvstændige beslutninger, har lov til at være et selvstændigt, suverænt land. Og der er euroen et skridt på vejen til at nedlægge Danmark som suveræn stat, fordi den fratager os selvbestemmelsesret på en lang række områder.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Klaus Hækkerup for en kort bemærkning. Og da de tidligere talere har overtrådt lidt, giver jeg 2 minutter til de korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Det var udenrigsministerens bemærkning om, at vi er mere udsat for spekulation, hvis vi ikke erstatter kronen med euroen, hvis vi altså siger nej den 28. september 2000.

Jeg vil bare bede udenrigsministeren om at bekræfte, at den aftale, Danmark har med EU-systemet, altså den danske regering med EU-regeringerne, den danske Nationalbank med Den Europæiske Centralbank, er en aftale om en gensidig interventionsforpligtelse sådan at forstå, at hvis der sker spekulation mod den danske krone, er begge parter forpligtede til at intervenere for at opretholde den aftalte kronekurs inden for det udsvingsbånd, der også er aftalt.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Tre ting: For det første til økonomiministeren, der talte om vrøvl i forbindelse med at bringe beskæftigelsen ind i billedet. Nu er det jo altså ikke vrøvl, at arbejdsløsheden er lav i Danmark, i Sverige, i Norge, i Island, i Storbritannien og i Schweiz. Det er ikke vrøvl. Det er kendsgerninger. Og det er også en kendsgerning, at euroaftalen ensidigt fokuserer på, at priserne skal holdes nede, ikke at arbejdsløsheden skal holdes nede. Og det er en kendsgerning, at en tidligere

økonomiminister, Ivar Nørgaard, netop af den grund vil stemme nej til det her.

Så til statsministeren, som snakker om, at vi har 11 nanosekunder, eller hvad det var, ganske kort tid til at følge efter den rente, der blev dikteret fra Frankfurt. Jamen vi har stadig muligheden for at ændre på vores politik. I øjeblikket mener jeg, det er fornuftigt at gøre, som vi gør, at have en fast relation til euroen.

Dog mener jeg, at vi skulle ændre på centralkursen opad, men jeg mener, det er fornuftigt.

Men det kunne være fornuftigt i en fremtidig situation at gøre som Sverige, som Norge og som England: at lade valutaen flyde. Det gør de jo ikke, fordi de er dumme i Sverige, Norge og England, men fordi det for deres økonomier nok er det rigtige.

Og hvad er der sket i Sverige? Jeg var i Stockholm i mandags og tirsdags, og der stod i tirsdagsaviserne, at nu var den svenske rente – og jeg taler om den lange rente, der har en betydning for investeringer, produktion og beskæftigelse – faldet ned under den tyske eurorente. Renten i Sverige er nu under eurorenten i Tyskland, og Sverige står udenfor. Men de har altså en anden valutapolitik, og derfor er det muligt dér. Vi har muligheden for at gøre som svenskerne, hvis det er fornuftigt. Der er mange ting i det her, men at komme og sige, at vi ikke har nogen handlefrihed, er forkert.

Og så til sidst til økonomiministeren, som sagde, at engelsk erhvervsliv klynker: Jeg har også været i London, det var så i sidste uge, og jeg oplevede ikke, at de klynkede. Tværtimod render de alle sammen rundt med et sterlingtegn i jakkeopslaget, »business for sterling«, de er begejstrede for at holde fast i deres valuta. De har også en betydelig lavere arbejdsløshed, end man har i euro-området. Så det er simpelt hen en forkert oplysning.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Jeg går ud fra, at den britiske finansminister ved, hvad han taler om, når jeg taler med ham i Bruxelles. Jeg skal gerne aflevere et notat om problemerne for britisk erhvervsliv i disse måneder, hvor pundets kurs har skiftet meget, sådan at det er blevet vanskeligere for det britiske erhvervsliv at tjene penge ved eksport. Det er ikke noget, som jeg forventer at alle ved noget om, og derfor vil jeg gerne bringe oplysningen frem.

Endelig vil jeg gerne understrege og gøre det meget klart, at både Sverige og Storbritannien

og Norge har bestræbt sig på at føre fastkurspolitik. Og alle tre – ikke Norge helt – kører det, de kalder en fleksibel fastkurspolitik, men både Sverige og Storbritannien måtte opgive at føre fastkurspolitik. De har ikke selv valgt at have en flydende valuta. De har været nødt til at vælge den næstbedste løsning. Dette er også rent faktisk.

Så vil jeg gerne oplyse også hr. Frank Dahlgaard om, at Den Europæiske Centralbank ikke kun skal sikre prisstabiliteten, bidrage til den. Den Europæiske Centralbank skal også understøtte den økonomiske politik. Det står direkte i Traktaten og i regelsættet for ECB. Og hvis man læser i Økonomisk Oversigt, vil man se en udmærket beskrivelse – det fremgår i øvrigt også af det store værk »Danmark og euroen« – at ECB har ført en endog meget lempelig pengepolitik i den tid, ECB har eksisteret, og dermed på forbilledlig vis støttet vækstudsigterne i Europa. Og det har de gjort under iagttagelse af, at de også skulle have stabile prisudviklinger.

Nationalbankens direktør kan Folketinget ikke gøre noget ved, siger hr. Keld Albrechtsen, hvis direktøren sidder i Den Europæiske Centralbank. Ifølge nationalbankloven fra 1936, som stadig er gældende, er alle tre nationalbankdirektører ansat på livstid netop for at sikre deres uafhængighed. Bare til orientering.

Omkring spørgsmålet om spekulation: Det er klart, at dansk deltagelse i den fælles valuta jo ikke fjerner spekulationsmulighederne. Men det er da også lige så logisk, at når vi i dag har i størrelsesordenen godt og vel 700 mia. kr. uden for landets grænser købt af udenlandske investorer, og der sker et eller andet, der bringer usikkerhed omkring Danmarks økonomi, Danmarks fastkurspolitik og den slags ting, så vil der være usikkerhed om, hvorvidt de godt og vel 700 mia. kr. papirer er gode papirer at investere i. Og jeg minder om, at valutareserven er i størrelsesordenen 140 mia. kr.

Det siger jo lidt om en sårbarhed. Den sårbarhed vil vi ikke have, hvis Danmark er med i den fælles valuta. Det er ikke muligt på samme måde, som når vi er uden for, at være noget, vi hele tiden skal have opmærksomheden henvendt på. Det er jo bl.a., for at man ikke skal blive løssluppen og fristes til at køre på frihjul, at man har en sanktionsmulighed, der skal virke disciplinerende og forebyggende. Nøjagtig ligesom markedet fungerer som et disciplineringsmiddel, for at vi ikke skal være for letsin-

dige, fordi det koster, hvis vi er det. Og jeg er meget glad, for, at så mange partier i Folketinget slutter op om, at det ikke er det, vi skal gøre i Danmark.

Til allerallersidst: Det er rigtigt, som hr. Klaus Hækkerup siger, at Den Europæiske Centralbank er forpligtet til at intervenere, hvis der bliver pres på den danske krone, men det er den kun på visse betingelser. Og det betyder, at vi skal føre en meget, meget disciplineret politik, der ikke kan sættes en finger på. Og derfor er det underligt at høre, at vores økonomiske handlefrihed – det er ikke hr. Klaus Hækkerup, der siger det, det er hr. Holger K. Nielsen – er større, hvis vi siger nej.

Jeg er dybt uenig med hr. Holger K. Nielsen i det synspunkt. Tværtimod er vores økonomiske handlefrihed større, hvis vi er med i den fælles valuta. Vi er alle sammen, også SF, som kører et fint samarbejde med regeringen omkring den økonomiske politik, nødt til at tage hensyn til, at der er en sårbar krone, som vi skal sikre bl.a. ved de beslutninger, vi træffer i forbindelse med finanslove osv. Så handlefriheden er i virkeligheden større, hvis Danmark er med i den fælles valuta.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Hr. Holger K. Nielsen beskæftigede sig med det nationale kompromis og gjorde ophævelse over, at statsministeren havde fundet, at det var i forlængelse af, hvad der skete dengang, at vi nu har en folkeafstemning om Danmarks deltagelse i den fælles valuta.

Jeg må sige, jeg er helt enig i statsministerens betragtning. Det nationale kompromis var jo netop et kompromis, der betød, at vi stod uden for veldefinerede områder, men også et kompromis om, at det kunne ændres ved folkeafstemning. Det er hovedindholdet i det, og derfor synes jeg ikke, at der er anledning til at kritisere statsministeren for den betragtning.

Til hr. Kristian Thulesen Dahl: Ja, det generer mig meget, at der er partier, der vil tage patent på danskheden i den her diskussion. Det generer mig, det vil jeg gerne vedstå. Det generer mig, fordi jeg for det første synes, det er krænkende, og for det andet synes jeg, det er noget vrøvl. Det er da krænkende, at der er nogle partier, der lige antyder over for os andre, at vi ikke er indstillet på at varetage Danmarks interesser. Og når Dansk Folkepartis annoncer kører på billedet af en krone og så et dansk flag, er det jo det samme som at sige om os andre, at vi

ikke varetager Danmarks interesser. Det er det, der er indholdet i den kampagne, og den er forkert, og den er efter min mening helt krænkende for alle mulige andre.

Hr. Kristian Thulesen Dahl vil tydeligvis ikke være sin egen propaganda bekendt og står nu her og siger: Men det drejer sig om meget andet end kroner. Men det er altså ikke det, der står i det kampagnemateriale, jeg kender og har set.

Endelig til hr. Frank Dahlgaard, som er så begejstret for, at der er små lande med egne valutaer udenfor, der klarer sig godt: Jamen det synes jeg da også er godt, og jeg glæder mig over, at Island klarer sig godt, og at Sverige klarer sig godt, og at Norge klarer sig godt. Hver for sig er det jo også en lang diskussion om deres økonomier, de har hver deres særkende. Men der er da heldigvis også en lang række små lande i EU, som klarer sig vældig godt. Nogle af de lande, der klarer sig virkelig godt i det europæiske, er lande som Portugal og Irland, som for første gang i århundreder oplever, at de kan være med på lige fod med øvrige europæiske lande.

Det er, som om den dimension overhovedet ikke eksisterer for hr. Frank Dahlgaard, at der er lande, der virkelig har glæde af samarbejdet, og med glæde har tilsluttet sig den fælles valuta. Ja, det er jo så galt nu, at både Irland og Portugal er nettomodtagere af indvandring. Irene, der er udvandret, vender tilbage, og det samme gælder portugisere i Portugal, fordi de klarer sig godt og ser en sammenhæng mellem, at de klarer sig godt og så deres engagement, at de er med i EU, og at de er med i den fælles valuta.

Så jeg beder om, hvis man sådan vil hive lande op og fremhæve det ene og det andet, at man så prøver på at tegne et nogenlunde komplet billede.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Økonomiministeren kom til at sige, at Centralbanken har ført en lempelig pengepolitik, jeg tror, det var det udtryk, ministeren anvendte. Så gud nåde og trøste os, havde jeg nær sagt, den dag, den så begynder at føre en hård, for realiteten er jo, som jeg lige husker det – men det kan ministeren korrigerer, hvis det ikke er rigtigt husket – at den i 1999 gennemførte to renteforhøjelser i et forsøg på at stoppe euroens stadige fald. Det lykkedes ikke. Og én renteforhøjelse, så vidt jeg husker det, her i år 2000 kal-

der jeg en hård pengepolitik til skade for beskæftigelsen og bestemt ikke lempelig. Og det værste er, at den ikke har hjulpet noget heller, euroen er bare blevet ved med at falde alligevel, for finansmarkederne har ikke tiltro til projektet.

Og så blot vedrørende disse straffesanktioner, som ministeren mener det er i orden at man har inden for en valutaunion: Jeg forstår godt, hvis man har en valutaunion, at man så også har nogle straffebestemmelser. Jeg siger bare, at det ikke er godt for et lille land at være med i en sådan valutaunion, hvor man har straffebestemmelser, og det har vi jo da heldigvis muligheden for at lade være med at være, den frihed har vi den 28. september 2000. Men jeg forstår da godt, at de har aftalt sådan nogle ting, for den konstruktion, de har lavet, medfører jo, at man er nødt til at have politiske magtredskaber over for landene.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg vil godt takke økonomiministeren for svaret omkring spekulation og kvittere for ministerens bekræftelse af, at der er en gensidig interventionsforpligtelse.

Så siger ministeren, at Danmark har 700 mia. kr. ude, og at vi kun har 140 mia. kr. i vores valutabeholdning. Hvis der så er disse fæle spekulanter, internationale forbrydere, der sidder og lurer på Danmark, på, hvornår de kan kaste sig over os, der så kommer og vil spekulere mod kronen, og vi forudsætter, at ingen af de 700 mia. kr., der er ude, er kurssikrede, hvad de jo kan blive for en forbløffende ringe betaling, men lad os sige, at der ikke er nogen af dem, der er kurssikrede, ville det så ikke umiddelbart være muligt for Den Europæiske Centralbank at komme og lægge de 560 mia. kr., der mangler, oven i de 140 mia. kr., vi selv har, sådan at enhver, der prøver at spekulere mod kronen, kan se, at de ikke vil få noget ud af det, mens omvendt, hvis de virkelig i stedet for at spekulere mod kronen, som jo her så er det samme som at spekulere mod euroen, virkelig ville genere euroen, så skulle de gå ind og spekulere i dollar mod euro, så var det dér, de skulle sætte ind, for så har euro-området til sammen så store forpligtelser, at det måske kan blive vanskeligt for deres samlede valutaeserve at gå ind og dække den indstrømning og modstå sådan en spekulation, hvis det er det, de vil?

Og er det i virkeligheden ikke sådan, at det spekulationsspørgelse, nogle tilhængere af et ja maler frem, i virkeligheden bare er et fata morgana?

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg skal sige til udenrigsministeren, at Dansk Folkeparti ikke tager patent på danskheden, men hvis det kan se sådan ud og udenrigsministeren føler, at vores kampagne af og til kan virke krænkende, kan det jo være, at det er, fordi der dog trods alt er nogle, der har lidt små-dårlig samvittighed, og det vil vi da ikke beklage, hvis det er sådan, det vil vi da tage som noget meget positivt.

Og så vil jeg sige til udenrigsministeren, at det jo er tydeligt, at udenrigsministeren kun har set en plakat eller måske en annonce eller et eller andet fra Dansk Folkeparti, men slet ikke set vores kampagnemateriale og sat sig ind i vores forskellige ting. Og derfor vil jeg da gerne sige til udenrigsministeren, at udenrigsministeren jo kunne gøre sig bekendt med kronens egen hjemmeside på www.kronen.dk. Der kan man gå ind på hjemmesiden og se Dansk Folkepartis kampagnemateriale og sætte sig ind i, at det er langt mere end det, udenrigsministeren netop har gjort sig til talsmand for at det er.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Til hr. Keld Albrechtsen vil jeg gerne sige, at jeg synes også, at det er indviklet stof, og jeg forstår godt, når hr. Keld Albrechtsen indvender, at der jo har været tre rentestigninger i ECB, men jeg vil bare henvise til side 20 i det digre værk »Danmark og Euroen«. Der står også noget om det i Økonomisk Oversigt i dag, her kan jeg ikke lige huske sidehenvisningen.

Det, man gør, er at se på, hvilken effekt den lange rente har. Er den lange rentes bevægelse en lempelse af finanseffekten? Er den korte rentes bevægelse en lempelse eller en stramning? Er den reelle, effektive valutakurs en stramning eller en lempelse?

Når man tager de tre elementer og lægger dem sammen – det er et matematisk regnestykke – så kan man se, at den samlede pengepolitik, alle disse forhold taget under ét, viser, at ECB har ført en meget lempelig pengepolitik, der har understøttet væksten og dermed be-

skæftigelsen. Og vi ser jo også, selv om hr. Frank Dahlgaard lader, som om det er modsat, en bedring af beskæftigelsen og en faldende ledighed måned for måned i EU. Det går faktisk rigtig godt i EU.

Så til hr. Klaus Hækkerup: Det er fuldstændig rigtigt, at selvfølgelig kan ECB og Nationalbanken tilsammen levere 700 mia. kr. Det er slet ikke det, der er min pointe. Men hvis vi nu gik ind på tankegangen og sagde, at vi kom i en situation, hvor man virkelig skulle bruge 560 mia. kr. fra ECB og 140 mia. kr. fra Nationalbanken, så ville der virkelig være noget galt et eller andet sted, fordi det er en kæmpe-, kæmpestor udstrømning til et lillebitte land med 5 millioner indbyggere.

Hvis den situation virkelig kom af sted, så tror jeg, at vi ville få en genforhandling af aftalen, fordi så måtte der være noget galt, eller også ville vi have en massiv finanskrisen hen over jorden. Sydøstasienkrisen var jo en finanskrisen, den var jo ikke affødt af, at Danmark havde en dårlig økonomi, og alligevel brugte Nationalbanken 40 mia. kr. på ganske få dage i efteråret 1998 for at støtte kronen. Og hvis ikke det havde hjulpet, og hvis ikke vi havde fået en valutaaftale lige i den periode, så kunne vi have været bragt i en situation, hvor finansministeren og jeg måtte gå ud og sige, at vi må stramme finanspolitikken ekstraordinært for at skabe tillid til den danske krone, til trods for at dansk økonomi også var meget sund og god i efteråret 1998.

Det viser lige nøjagtig, hvor sårbare vi er, når det først går løs på det store marked, uanset om vi fører en sund og fornuftig økonomisk politik, og derfor er sikkerheden ved at være med i den fælles valuta bedre.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Europa-udvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Forespørgsel nr. F 61:

Forespørgsel til udenrigsministeren:

»Hvad kan regeringen oplyse om Dansk Udenrigspolitisk Instituts udredning om udviklingen i EU siden 1992 på de områder, der er omfattet af de danske forbehold?«

Af Claus Larsen-Jensen (S), Charlotte Antonsen (V), Lene Espersen (KF), Kristian Thulesen Dahl (DF), Mimi Jakobsen (CD), Elisabeth Arnold (RV), Keld Albrechtsen (EL) og Frank Dahlggaard (UP).

(Forespørgslen anmeldt 10/5 2000. Fremme af forespørgslen vedtaget 12/5 2000).

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg skal gøre opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse vil blive udsat til i morgen, torsdag den 18. maj 2000.

Begrundelse

Claus Larsen-Jensen (S):

I september måned 1999 var der i Folketingets Europaudvalg bred enighed om, at der var brug for et sammenhængende overblik over, hvordan udviklingen var gået i EU-samarbejdet siden 1992-1993, hvor Danmark med Edinburgh-aftalen fik fire forbehold, som muliggjorde, at Maastrichtaftalen kunne træde i kraft.

Baggrunden for Europaudvalgets ønske var for det første, at den faktiske udvikling så anderledes ud end forudset, da forbeholdene blev taget, for det andet, at Danmark inden for rammerne af forbeholdene deltog mellemstatsligt i bl.a. asylpolitik, Schengenaftalen og den grænseoverskridende kriminalitetsbekæmpelse m.v., og for det tredje, at der på forbeholdsområderne var en udvikling i gang i EU-området, som vi måske gerne ville deltage i indholdsmæssigt, men var afskåret fra på grund af forbeholdene.

En samlet analyse var derfor nødvendig og vigtig for at give Folketingets partier og medlemmer et overblik, der kunne skabe et bedre grundlag for den politiske debat og de politiske beslutninger i dansk EU-politik. DUPI fik opgaven til leverance i maj i år. Rapporten var således ikke tænkt som et bidrag til den aktuelle debat om folkeafstemningen.

I Folketingets Europaudvalg var der op til præsentationen af rapporten blandt partierne bred enighed om, hvordan DUPI-rapporten skulle præsenteres og debatteres i Folketinget.

Det er baggrunden for, at en række partier i dag ved denne forespørgsel vil anmode om regeringens kommentarer til DUPI-rapporten.

Besvarelse

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Jeg vil gerne takke initiativtagerne bag forespørgslen. Europaudvalget modtog udredningen fra DUPI i sidste uge og har haft lejlighed til at studere den nærmere, og jeg synes, det er en god lejlighed nu til at drøfte den. Den fortjener det.

Alle partier stod som bekendt bag anmodningen om, at der blev udarbejdet en udredning af DUPI om udviklingen i EU siden 1992 på de områder, der er omfattet af de danske forbehold. Udredningen giver os et godt grundlag for en nuanceret og saglig debat, og det er en fordel for alle uanset ståstedet.

Jeg synes, udredningen er interessant. Der er tale om en grundig gennemgang og en grundig analyse af de områder, hvor vi fik de fire forbehold: over for den tredje fase af ØMU'en, over for forsvarssamarbejdet i EU, over for samarbejde om retlige og indre anliggender og over for unionsborgerskab.

Siden er Amsterdamtraktaten kommet til. Den trådte i kraft den 1. maj 1999. De danske forbehold består. Det har været magtpåliggende for regeringen, at forbeholdene blev efterlevet både i ånd og bogstav. De kan kun ændres ved en folkeafstemning, men selvfølgelig er det naturligt at vurdere til stadighed, om forbeholdene stadig er i Danmarks interesse. DUPI's udredning her giver et omfattende og gennemarbejdet og solidt grundlag.

Konklusionen er klar: Det understreges, at udviklingen siden 1992 på områderne dækket af forbeholdene har været betydelig, og at denne udvikling må tænkes fortsat i de kommende år. Hvis forbeholdene opretholdes, vil de påvirke Danmarks stilling i Europa i en anden grad end hidtil, så vi muligvis må opgive at deltage i dele af det krisestyringsarbejde, vi tillægger stor betydning. Vores indflydelse på det retlige område reduceres til at kopiere, hvad andre lande beslutter. Vi vil blive nødt til at stille hårdere krav til vores egen økonomiske politik, hvis vi står uden for den fælles valuta.

Disse hovedbetragtninger ligger på linje med mine vurderinger på baggrund af mine erfaringer som udenrigsminister.